INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

www.inforlex.pl/ewydania

miesięcznik

BIULETYN VAT

VAT I AKCYZA: PORADY · DOKUMENTACJA · ORZECZNICTWO

Temat numeru:

- **Jak przygotować się do zmian w VAT na 2020 r.**
- **Jak przygotować się do zmian w akcyzie na 2020 r.**

12 / 282
grudzień 2019

I. AKTUALNOŚCI

1. Weszły w życie 4
1.1. Podniesienie limitu zwrotu VAT dla personelu Agencji Frontex 4
1.2. Nowe obowiązki dla podmiotów biorących udział w obrocie paliwami 4
1.3. Nowy wzór akcyzowej deklaracji AKC-U/S$_{(3)}$ 5
1.4. Stawki akcyzy na paliwa silnikowe w 2020 r. 5

2. W Sejmie
2.1. Wzrost akcyzy na alkohol i wyroby tytoniowe. 6

3. Projekty
3.1. Zmiany kodów CN dotyczących towarów, od których pobiera się VAT przy imporcie 7
3.2. Od 1 stycznia 2020 r. zgłoszenia ZAP-3 i NIP-7 będzie można składać za pośrednictwem portalu podatkowego 8
3.3. Prezes UOKiK będzie mógł żądać ksiąg i faktur w formacie JPK. 8

II. O TYM MUSISZ WIEDZIEĆ!

1. Jakie skutki dla rozliczeń VAT ma od 2020 r. zapłata na rachunek bankowy spoza białej listy 9
2. Więcej usług budowlanych może być opodatkowanych stawką 8%. 12

ciąg dalszy spisu treści na następnej stronie >

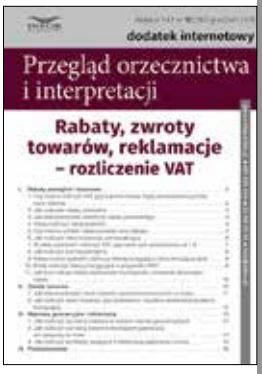

w komplecie z numerem

PRENUMERATA 2020

Odnów abonament i odbierz prezenty!

ISSN 1733-0882

9 771733 088900 12

Indeks 38660X

cena 79,00 zł (w tym 8% VAT)

3. INFORLEX Od 2020 r. zapłata VAT wyłącznie na mikrorachunek podatkowy 14
4. MF ostrzega przed ofertami kas rejestrujących na smartfony 15
Odpowiedzi na pytania księgowych
Czy można płacić kartą, gdy istnieje obowiązek zastosowania split payment? . . . 16
Jak w 2020 r. będą wyglądać zasady odliczenia 50% podatku naliczonego od faktur związanych z używaniem samochodu? 16
Czy wpłaty na indywidualny rachunek podatkowy dotyczą wyłącznie podatku z 2020 r.? 16

III. TEMAT NUMERU

1. INFORLEX Jak przygotować się do zmian w VAT na 2020 r. 17
1. Wymiana kas na kasy online 17
2. Nowe zasady wystawiania faktur do paragonów 19
3. Utrata prawa do składania deklaracji za okresy kwartalne 20
4. Zakup towarów w procedurze call-off stock 21
5. Nowe zasady prowadzenia ewidencji VAT 23
6. Nowe zasady składania deklaracji VAT i wysyłania JPK 28
7. Nowa klasyfikacja towarów i usług oraz zmiana stawek VAT 31
8. Powszechna możliwość rozliczania importu towarów w deklaracji 33

2. INFORLEX Jak przygotować się do zmian w akcyzie na 2020 r. 34
1. Zmiana definicji terytorium państwa członkowskiego 34
2. Zmiany w wiążącej informacji akcyzowej (WIA) 35
3. Nowe obowiązki dla pośredniczących podmiotów tytoniowych 36
4. Ułatwienia w sprzedaży paliwa żeglugowego 38
5. Rozszerzenie katalogu warunków niezbędnych dla zastosowania zwolnienia od akcyzy do paliw żeglugowych 39
6. Zmiany w stosowaniu zwolnienia dla wyrobów gazowych 39
7. Nowe zwolnienie dla członków załóg środków transportu wykorzystywanych do podróży z terytorium państwa trzeciego do Polski 40
8. Dodatkowe warunki na uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności akcyzowej 41
9. Możliwość nadania natychmiastowej wykonalności nieostatecznej decyzji naczelnika US 42
10. Zmiany w opodatkowaniu samochodów osobowych 43
11. Rozszerzenie obowiązków ewidencyjnych dla alkoholu etylowego skażonego krajowymi środkami skażającymi 44
12. Obowiązek prowadzenia elektronicznych ewidencji wyrobów akcyzowych 45
13. Obowiązek składania deklaracji akcyzowych w formie elektronicznej 46
14. Zmniejszenie obowiązków przy sprzedaży wyrobów węglowych 47
15. Zmiany w ustalaniu minimalnych stawek na wyroby tytoniowe 48
16. Przedłużenie okresu przejściowego na stosowanie e-DD 48
17. Umożliwienie podziału w innym państwie członkowskim przesyłki wyrobów energetycznych przewożonych koleją 49
18. Rozszerzenie przypadków zakończenia procedury zawieszenia poboru akcyzy . . . 50
19. Obniżenie stawek akcyzy dla niektórych samochodów osobowych hybrydowych 50
20. Centralny rejestr podmiotów akcyzowych 51

IV. TRANSAKCJE KRAJOWE

1. Obowiązkowy split payment – aktualne problemy **53**
   1. Czy spółka cywilna musi stosować split payment **53**
   2. Jakie wartości na fakturze decydują o stosowaniu split payment **53**
   3. Jak ustalić, czy trzeba zastosować split payment, gdy wartości na fakturze są wyrażone w walucie obcej **54**
   4. Czy sprawdzenie rachunku na białej liście zwalnia z zastosowania split payment **55**
   5. Czy faktura powinna mieć oznaczenie „mechanizm podzielonej płatności", gdy dokumentuje również towary i usługi spoza załącznika nr 15 . . . . . **55**
   6. Czy podatnik zwolniony z VAT ma obowiązek zamieszczenia na fakturze informacji „mechanizm podzielonej płatności" **56**
   7. Czy trzeba zastosować split payment do dostawy towarów, gdy zaliczka była rozliczona z zastosowaniem odwrotnego obciążenia. **56**
   8. Czy odwrotne obciążenie od listopada 2019 r. zostało zniesione także przy usługach budowlanych w innym kraju UE. **57**
   9. Czy obowiązkowy split payment dotyczy tylko podwykonawców usług budowlanych . **58**
   10. Czy faktury otrzymane przed 1 listopada 2019 r. muszą być opłacane z zastosowaniem split payment **58**
   11. Kiedy można uniknąć sankcji za brak informacji na fakturze o obowiązkowej podzielonej płatności. **59**
   12. Kiedy nabywca może uniknąć sankcji za brak obowiązkowego split payment **60**
   13. Czy brak oznaczenia na fakturze uwolni nabywcę od odpowiedzialności. **60**
   14. Czy brak oznaczenia „mechanizm podzielonej płatności" na fakturze może pozbawić prawa do odliczenia **61**
   15. Czy osobie fizycznej można ustalić dodatkowe zobowiązanie **61**
   16. Czy trzeba stosować split payment, gdy niecała kwota z faktury podlega kompensacie. **62**
   17. Czy o zastosowaniu obowiązkowego split payment decyduje wartość transakcji czy kwota brutto na fakturze **62**
   18. Czy faktury pro forma oraz faktury korygujące są objęte obowiązkowym split payment. . . **62**
2. Czy faktury do paragonu bez NIP nabywcy można wystawiać tylko do końca 2019 r. . . . **63**

V. TRANSAKCJE ZAGRANICZNE

1. Rozliczenie VAT w eksporcie – aktualne problemy **66**
2. Jak skorygować informację podsumowującą, gdy faktura za WNT wpłynęła z opóźnieniem **73**

VI. VAT W BRANŻACH

1. Jak na paragonie powinna być wykazywana i rozliczana opłata recyklingowa **75**
2. Czy podlega VAT sprzedaż własnego samochodu przez komornika **76**
3. Czy w przypadku nabywania usług spawalniczych konieczne może być stosowanie MPP **78**

VII. NOWOŚCI WYDAWNICZE

1. Biała lista podatników VAT **81**

Komplet wiedzy podatkowej

W skład kompletu **STANDARD** wchodzi 8 publikacji książkowych:

- **PKPiR 2020**
  Publikacja zawiera komplet informacji o zasadach prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów.

- **PIT, CIT, ryczałt 2020**
  Publikacja zawiera ujednolicone wersje przepisów, uwzględniające wszystkie zmiany wprowadzone z dniem 1 stycznia 2020 r., a także te, które zaczną obowiązywać w późniejszym terminie.

- **VAT 2020**
  Publikacja zawiera ujednolicony tekst ustawy o VAT oraz komplet rozporządzeń wykonawczych obowiązujących od 1 stycznia 2020 r., uwzględniających także zmiany wchodzące w życie od 1 kwietnia 2020 r.

- **Ryczałt ewidencjonowany**
  Publikacja zawiera komplet informacji o zasadach opodatkowania w formie ryczałtu ewidencjonowanego.

- **PIT-y i ulgi podatkowe 2019**
  Jest to komplet informacji, jak prawidłowo sporządzić zeznanie roczne za 2019 r. oraz skorzystać z ulg podatkowych.

- **Ordynacja podatkowa, NIP 2020**
  Publikacja zawiera ordynację podatkową, ustawę o ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (NIP), wybrane przepisy wykonawcze obowiązujące w 2020 r.

- **Kasy fiskalne 2020**
  Publikacja kompleksowo przedstawia zasady ewidencjonowania na kasach fiskalnych w 2020 r. Zawiera również komplet rozporządzeń oraz wybrane przepisy ustawy o VAT.

- **Samochód w firmie**
  Publikacja przedstawia zasady rozliczania wydatków samochodowych w świetle obowiązujących przepisów podatku dochodowego i VAT.

INFOR
Zał. R. Pleńkowski w 1987 r.
sklep.infor.pl
22 761 30 30, 801 626 666
bok@infor.pl

Zyskaj z wersją PREMIUM

8 książek i 4 wideoszkolenia na pendrivie

W skład kompletu PREMIUM wchodzi 8 publikacji książkowych oraz 4 wideoszkolenia na pendrivie:

- Kasy fiskalne 2020

- VAT 2020 – co nas czeka w nowym roku?

- Wykazywanie przychodów i kosztów w PKPiR

- Zmiany PIT i CIT w 2020

Zamów w cenie promocyjnej na sklep.infor.pl

I. AKTUALNOŚCI

1 Weszły w życie

Na podstawie aktów prawych opublikowanych do 2 grudnia 2019 r.

9 listopada 2019 r.

1.1. Podniesienie limitu zwrotu VAT dla personelu Agencji Frontex

Rozporządzenie podnosi limit zwrotu VAT z 20 000 zł do kwoty 20 240 zł dla personelu Agencji Frontex. Nowy limit będzie miał zastosowanie do nabyć dokonanych od 2019 r.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, tj. 9 listopada 2019 r.

Rozporządzenie Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z 4 listopada 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie miejsca świadczenia usług oraz zwrotu kwoty podatku naliczonego jednostce dokonującej nabycia (importu) towarów lub usług – Dz.U. z 2019 r. poz. 2174

1 grudnia 2019 r.

1.2. Nowe obowiązki dla podmiotów biorących udział w obrocie paliwami

Zmiany wprowadzone w nowym rozporządzeniu Ministra Aktywów Państwowych z 27 listopada 2019 r. mają na celu ograniczenie możliwości prowadzenia nielegalnego obrotu paliwami. W nowym rozporządzeniu w porównaniu z poprzednim poszerzono grupy produktów objęte obowiązkiem:

- koncesjonowania o półprodukty rafineryjne (z wyłączeniem produktów przeznaczonych na cele inne niż opałowe, napędowe lub żeglugowe), gaz płynny LPG, ciężkie oleje opałowe;
- wpisu do rejestru podmiotów przywożących o półprodukty rafineryjne i smary.

Wprowadzono także zmiany o charakterze redakcyjnym w nazewnictwie wyrobów, które mają na celu dostosowanie nowego rozporządzenia do obowiązującej terminologii rozporządzenia w sprawie statystyki energii.

Rozporządzenie weszło w życie 1 grudnia 2019 r. Jednak w przypadku nowych produktów, które zostały objęte obowiązkiem uzyskania koncesji lub wpisu do rejestru podmiotów przywożących, nowe przepisy będą obowiązywać od 1 stycznia 2020 r. Ma to dać czas podatnikom na przygotowanie się do nowych regulacji.

Więcej na temat nowych obowiązków w zakresie obrotu paliwami napiszemy w „Biuletynie VAT" nr 1/2020.

Rozporządzenie Ministra Aktywów Państwowych z 27 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego wykazu paliw ciekłych, których wytwarzanie, magazynowanie lub przeładunek, przesyłanie lub dystrybucja, obrót, w tym obrót z zagranicą, wymaga koncesji oraz których przywóz wymaga wpisu do rejestru podmiotów przywożących – Dz.U. z 2019 r. poz. 2332

1 stycznia 2020 r.

1.3. Nowy wzór akcyzowej deklaracji AKC-U/S(3)

Od 1 stycznia 2020 r. zacznie obowiązywać nowy wzór deklaracji akcyzowej AKC-U/S (deklaracja uproszczona dla podatku akcyzowego od nabycia wewnątrzwspólnotowego samochodów osobowych), wersja 3. W nowym formularzu będziemy musieli podać więcej danych niż dotychczas. Ma to wyeliminować nieprawidłowości, które pojawiają się w opodatkowaniu akcyzą samochodów akcyzowych sprowadzanych z zagranicy.

W nowym formularzu trzeba będzie dodatkowo podać:

- w części B status podatnika jako właściciela pojazdu;
- w części D rodzaj nadwozia, co ma ułatwić weryfikację wartości pojazdu;
- w części D dowód własności tj. faktura lub umowa; w przypadku nabycia pojazdu na fakturę w deklaracji wykazywany będzie jej numer, co pozwoli na automatyczną weryfikację kwot zadeklarowanych w AKC-U/S oraz JPK_VAT;
- w części D tytuł zwolnienia, gdzie w przypadku pojazdów zwolnionych będzie możliwość wyboru tytułu zwolnienia z następującego katalogu:
  - mienie przesiedleńcze,
  - samochód elektryczny lub napędzany wodorem,
  - samochód specjalistyczny,
  - samochód hybrydowy typu plug-in,
  - pozostałe (dla samochodów osobowych zwolnionych z innego tytułu).

Uszczegółowione zostało również pole „sposób napędu", tak by podatnik miał możliwość zaznaczenia napędu hybrydowego i wodorowego.

Rozporządzenie Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z 5 listopada 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wzorów deklaracji uproszczonej dla podatku akcyzowego od nabycia wewnątrzwspólnotowego – Dz.U. z 2019 r. poz. 2320

1 stycznia 2020 r.

1.4. Stawki akcyzy na paliwa silnikowe w 2020 r.

W 2020 r. stawki akcyzy na paliwa silnikowe wynoszą dla:

1) benzyn silnikowych o kodach CN 2710 12 45 lub 2710 12 49 oraz wyrobów powstałych ze zmieszania tych benzyn z biokomponentami, spełniających wymagania jakościowe określone w odrębnych przepisach – 1537,00 zł/1000 litrów;
2) olejów napędowych o kodzie CN 2710 19 43 i 2710 20 11 oraz wyrobów powstałych ze zmieszania tych olejów z biokomponentami, spełniających wymagania jakościowe określone w odrębnych przepisach – 1168,00 zł/1000 litrów;
3) biokomponentów stanowiących samoistne paliwa, spełniających wymagania jakościowe określone w odrębnych przepisach, przeznaczonych do napędu silników spalinowych, bez względu na kod CN – 1168,00 zł/1000 litrów;
4) gazów przeznaczonych do napędu silników spalinowych:
   a) gazu ziemnego (mokrego) i pozostałych węglowodorów gazowych objętych pozycją CN 2711 oraz gazowych węglowodorów alifatycznych objętych pozycją CN 2901:

– skroplonych – 667,00 zł/1000 kilogramów,

– w stanie gazowym – 10,48 zł/1 gigadżul (GJ),

b) pozostałych – 14,16 zł/1 GJ;

5) pozostałych paliw silnikowych – 1794,00 zł/1000 litrów.

Poszczególne stawki, które określono w obwieszczeniu, będą nieznacznie niższe względem stawek obowiązujących w roku bieżącym.

Obwieszczenie Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z 4 listopada 2019 r. w sprawie stawek akcyzy na paliwa silnikowe w roku 2020 – M.P. z 2019 r. poz. 1107

2. W Sejmie

Uchwalone podczas I posiedzenia Sejmu w dniach 12, 13, 19 i 21 listopada 2019 r.

2.1. Wzrost akcyzy na alkohol i wyroby tytoniowe

Uchwalona podczas I posiedzenia Sejmu nowelizacja ustawy akcyzowej przewiduje podwyżkę stawek akcyzy na wyroby akcyzowe będące używkami, tj.: alkohol etylowy, piwo, wino, napoje fermentowane, wyroby pośrednie, wyroby tytoniowe, susz tytoniowy i wyroby nowatorskie. Stawki akcyzy mają wzrosnąć o 10%.

Szczegółowy zakres proponowanych zmian obejmuje:

Napoje alkoholowe

1. Alkohol etylowy – podwyżka z 5704,00 zł/hl 100% vol. do kwoty 6275,00 zł/hl 100% vol.
2. Piwo – podwyżka z 7,79 zł/hl oPlato do kwoty 8,57 zł/ hl oPlato.
3. Wyroby winiarskie:
   a) wino – podwyżka z 158,00 zł/hl do kwoty 174,00 zł/hl,
   b) napoje fermentowane – podwyżka z 158,00 zł/hl do kwoty 174,00 zł/hl,
   c) wyroby pośrednie – podwyżka z 318,00 zł/hl do kwoty 350,00 zł/hl.

Zmiana nie obejmuje cydru i perry o mocy alkoholowej do 5% obj.

Wyroby tytoniowe

Indeksacja stawek wyrobów tytoniowych zakłada zmiany w oparciu o poziom szacowanej średniej ważonej ceny detalicznej na papierosy i tytoń do palenia za rok 2019, przy założeniu pełnego przeniesienia zmienianej stawki na ceny wyrobów. W przypadku kwotowo-procentowych stawek akcyzy zaproponowano proporcjonalne podniesienie obu składowych, tak aby dodatkowe obciążenie oddziaływało na wszystkie segmenty cenowe w równym stopniu.

Proponowane stawki podatku akcyzowego na wyroby tytoniowe wynoszą:

1) papierosy – podwyżka z 206,76 zł za każde 1000 sztuk i 31,41% maksymalnej ceny detalicznej na 228,10 zł za każde 1000 sztuk i 32,05% maksymalnej ceny detalicznej,
2) tytoń do palenia – podwyżka z 141,29 zł/kg i 31,41% maksymalnej ceny detalicznej na 155,79 zł/kg i 32,05% maksymalnej ceny detalicznej,
3) cygara i cygaretki – podwyżka z 393,00 zł/kg do 433,00 zł/kg.

Susz tytoniowy

Proponowana zmiana stawki podatku akcyzowego na susz tytoniowy spowoduje podwyżkę z 229,32 zł/kg na 252,25 zł/kg.

Wyroby nowatorskie

Proponowana zmiana stawki podatku akcyzowego na wyroby nowatorskie spowoduje wzrost stawki z 141,29 zł/kg i 31,41% średniej ważonej detalicznej ceny sprzedaży tytoniu do palenia do 155,79 zł /kg i 32,05% średniej ważonej detalicznej ceny sprzedaży tytoniu do palenia.

Wyroby nowatorskie są nową kategorią wyrobów akcyzowych. Ich efektywne opodatkowanie nastąpi od 1 lipca 2020 r.

Nie zostanie natomiast podwyższona akcyza na cydr i perry o mocy nieprzekraczającej 5%. Wyroby te pozostaną opodatkowane preferencyjną stawką podatku akcyzowego w wysokości 97 zł od 1 hektolitra gotowego wyrobu. Podwyżki nie objęły także papierosów elektronicznych, które do końca czerwca 2020 r. są opodatkowane zerową stawką akcyzy.

Planowany termin wejścia w życie ustawy określono na 1 stycznia 2020 r.

Ustawa z 21 listopada 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym – uchwalona na I posiedzeniu Sejmu 21 listopada 2019 r.; teraz ustawa trafiła pod obrady Senatu, który rozpatrzy ją na posiedzeniu 17–18 grudnia 2019 r.

3 Projekty

Na podstawie opublikowanych do dnia 2 grudnia 2019 r.

3.1. Zmiany kodów CN dotyczących towarów, od których pobiera się VAT przy imporcie

Jak co roku, Komisja (UE) wydała rozporządzenie wykonawcze, w którym określono nowy wykaz kodów CN (rozporządzenie 2019/1776 z 22 października 2019 r. zmieniające załącznik I do rozporządzenia (EWG) nr 2658/87 w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej, Dz.Urz. UE L 280 z 31.10.2019, str. 1 i L 296 z 15.11.2019, str. 63). Rozporządzeniem tym część kodów CN lub ich opisy obecnie obowiązujące zastąpiono nowymi kodami, które będą obowiązywały od 1 stycznia 2020 r. Stąd konieczność wprowadzenia zmian w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z 22 grudnia 2011 r. w sprawie wykazów towarów do celów poboru podatku od towarów i usług w imporcie.

Rozporządzenie będzie obowiązywać od 1 stycznia 2020 r.

Projekt rozporządzenia Ministra Finansów zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazów towarów do celów poboru podatku od towarów i usług w imporcie – status dokumentu: opublikowany 28 listopada 2019 r.; na etapie konsultacji publicznych; nr w wykazie prac 1061

3.2. Od 1 stycznia 2020 r. zgłoszenia ZAP-3 i NIP-7 będzie można składać za pośrednictwem portalu podatkowego

Projektowane rozporządzenie określa sposób przesyłania zgłoszeń oraz rodzaje podpisu elektronicznego, którym powinny być opatrzone. Zmiany w stosunku do obecnego rozporządzenia polegają na umożliwieniu przesyłania zgłoszeń za pomocą portalu podatkowego przy wykorzystaniu podpisu zaufanego albo osobistego. W taki sposób będą mogły być przesyłane:

- zgłoszenia aktualizacyjne osoby fizycznej będącej podatnikiem ZAP-3 oraz
- zgłoszenia identyfikacyjne i zgłoszenia aktualizacyjne NIP-7.

Pozostałe zgłoszenia należy wysyłać wyłącznie stosując podpis kwalifikowany przez system e-deklaracje. W taki sposób można również przesyłać ZAP-3 i NIP-7. Zależy to od podatnika.

Projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sposobu przesyłania zgłoszeń oraz rodzajów podpisu elektronicznego, którymi powinny być opatrzone – status dokumentu: opublikowany 21 listopada 2019 r.; na etapie konsultacji publicznych; nr w wykazie prac 1021

3.3. Prezes UOKiK będzie mógł żądać ksiąg i faktur w formacie JPK

Od 2020 r. w związku z wejściem w życie zmian w ustawie o terminach zapłaty w transakcjach handlowych Prezes UOKiK otrzymał nowe uprawnienie. Będzie mógł, w toku postępowania w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych, żądać od podmiotów nawet niebędących stroną transakcji handlowej przekazania ksiąg oraz dowodów księgowych w formacie JPK, jeśli są prowadzone w formie elektronicznej. O nadmiernym opóźnianiu się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych możemy mówić w przypadku, gdy w okresie 3 kolejnych miesięcy suma wartości świadczeń pieniężnych niespełnionych oraz spełnionych po terminie przez ten podmiot wynosi co najmniej 2 000 000 zł.

W rozporządzeniu zostanie określony sposób przekazywania za pomocą środków komunikacji elektronicznej ksiąg podatkowych, części tych ksiąg oraz dowodów księgowych w postaci elektronicznej, a także wymagania techniczne dla informatycznych nośników danych, na których księgi mogą być zapisane i przekazywane.

Księgi będą mogły być przekazywane za pośrednictwem elektronicznej platformy usług administracji publicznej (opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem zaufanym) albo na informatycznych nośnikach danych.

Natomiast danych z JPK_VAT przesyłanych co miesiąc przez podatników Szef UOKiK będzie mógł żądać od Szefa KAS.

Projekt rozporządzenia Ministra Rozwoju w sprawie sposobu przekazywania za pomocą środków komunikacji elektronicznej ksiąg podatkowych oraz wymagań technicznych dla informatycznych nośników danych, na których te księgi mogą być zapisane i przekazywane – status dokumentu: opublikowany 20 listopada 2019 r.; na etapie konsultacji publicznych; nr w wykazie prac 24

©℗

Magdalena Miklewska
ekspert w zakresie VAT

II. O TYM MUSISZ WIEDZIEĆ!

1 Jakie skutki dla rozliczeń VAT ma od 2020 r. zapłata na rachunek bankowy spoza białej listy

W związku z uruchomieniem od 1 września 2019 r. nowego wykazu podatników VAT przypominamy, że obowiązek zapłaty na rachunek wskazany na wykazie podatników VAT wejdzie w życie od 1 stycznia 2020 r. Dopiero od tego dnia podatnik, który dokona zapłaty na rachunek spoza wykazu, musi liczyć się z konsekwencjami w podatku dochodowym i z odpowiedzialnością solidarną w VAT. Oznacza to, że do 31 grudnia 2019 r. zapłata na rachunek spoza wykazu nie pociąga za sobą konsekwencji podatkowych.

Do końca 2019 r. podatnicy mają czas, aby:

- poznać zasady funkcjonowania białej listy podatników,
- poznać sposób wyszukiwania danych o swoich kontrahentach,
- zweryfikować aktualność własnych danych i sprawdzić, czy ich rachunki widnieją w wykazie.

Warto pamiętać, że w wykazie zamieszczane są wyłącznie rachunki rozliczeniowe lub imienne rachunki w SKOK, otwarte w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Jeżeli zatem do działalności gospodarczej podatnik wykorzystuje rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy (tzw. ROR), to taki rachunek nie będzie zamieszczony w wykazie.

Od 1 stycznia 2020 r. zapłata faktury z naliczonym VAT na rachunek spoza białej listy będzie powodowała negatywne konsekwencje dla rozliczenia zarówno VAT, jak i PIT/CIT. W ustawie o VAT wprost nie wskazano sankcji za niesprawdzenie kontrahenta oraz jego rachunku na białej liście. Jednak sprawdzenie kontrahenta może być dowodem na to, że podatnik dochował należytej staranności, oceniając swoje prawo do odliczenia VAT.

Dane podatników na białej liście będą aktualizowane raz dziennie, w każdy dzień roboczy. MF zaleca:

MF *(…) powinieneś sprawdzać numer rachunku bankowego swojego kontrahenta tego samego dnia, w którym planujesz zrealizować przelew.*

1. Kiedy poniesiemy odpowiedzialność solidarną

Sankcje dla kupującego, który opłaci fakturę na rachunek spoza białej listy, za niezapłacony z niej VAT przez sprzedawcę przewidziano natomiast w art. 117ba i art. 117bb Ordynacji podatkowej. Kupujący ponosi solidarną odpowiedzialność całym swoim majątkiem ze sprzedawcą, co oznacza, że urząd może żądać od niego zapłaty VAT niezapłaconego przez sprzedawcę.

Aby kupujący poniósł solidarną odpowiedzialność za VAT sprzedawcy, muszą być spełnione ustawowe warunki.

1.1. Status sprzedawcy i nabywcy

Podatnik VAT, na rzecz którego dokonano dostawy towarów lub świadczenia usług, będzie odpowiadał solidarnie całym swoim majątkiem wraz z dostawcą towarów lub usługodawcą zarejestrowanym jako podatnik VAT czynny za jego zaległości podatkowe w VAT.

Obowiązek sprawdzania rachunku bankowego sprzedawcy dotyczy tylko przypadków, gdy będzie on podatnikiem VAT czynnym i naliczy VAT na fakturze, a kupujący zarówno podatnikiem VAT czynnym, jak i podatnikiem VAT zwolnionym. Podatnik zwolniony z VAT będzie odpowiadał solidarnie ze sprzedawcą za niezapłacony przez niego VAT z faktury, gdy opłaci ją na rachunek spoza białej listy. Nie ma znaczenia, że nie odlicza z niej VAT.

Do odpowiedzialności solidarnej może być również pociągnięty podatnik VAT pośredniczący w przekazywaniu płatności, który na podstawie umowy zawartej z:

- dostawcą towarów lub usługodawcą zarejestrowanym na potrzeby podatku od towarów i usług jako podatnik VAT czynny albo
- nabywcą towarów lub usługobiorcą

jest obowiązany do pobrania należności od nabywcy towarów lub usługobiorcy za dostawę towarów lub świadczenie usług, potwierdzone fakturą, i przekazania jej w całości albo części dostawcy towarów lub usługodawcy. Będzie pociągnięty do odpowiedzialności solidarnej na tej samej zasadzie co nabywca, gdy przekaże pieniądze na rachunek spoza białej listy.

1.2. Wartość transakcji, od których należy sprawdzać rachunek bankowy kontrahenta

Obowiązek zapłaty za fakturę z naliczonym VAT na rachunek wyłącznie z białej listy dotyczy jednak przypadków, gdy kwota transakcji przekroczy 15 000 zł. W przypadku kwot poniżej tego limitu nie ma obowiązku sprawdzania rachunku. Zapłata na rachunek spoza białej listy nie naraża podatnika na sankcje w PIT/CIT czy odpowiedzialność solidarną. Może jednak powodować, że podatnik zostanie posądzony o niedochowanie należytej staranności i pozbawiony prawa do odliczenia VAT, gdy okaże się np., że kontrahent jest fikcyjną firmą.

2. Za jaką kwotę VAT może odpowiadać kupujący

Kupujący może być pociągnięty do odpowiedzialności solidarnej za niezapłacony VAT sprzedawcy do wysokości podatku proporcjonalnie przypadającego na tę dostawę towarów lub to świadczenie usług, które zostały opłacone na rachunek spoza białej listy.

WAŻNE Kupujący nie poniesie odpowiedzialności, gdy płatność za transakcję zostanie zlecona na rachunek niewskazany w wykazie, ale kontrahent – sprzedawca zapłaci VAT.

Tutaj powstaje problem, jak ta kwota będzie obliczana, gdyż zasadniczo do urzędu wpłacany jest VAT z faktur sprzedażowych pomniejszony o podatek naliczony. Ponadto do odpowiedzialności solidarnej w stosunku do jednej zaległości może być pociągniętych kilku kupujących. Dlatego proporcja powinna być obliczana w stosunku do kwoty podatku należnego.

PRZYKŁAD

Spółka A wykazała w deklaracji VAT-7 za styczeń kwotę do wpłaty w wysokości 100 000 zł. Nie zapłaciła tej kwoty do urzędu skarbowego. W deklaracji podatek należny wyniósł 200 000 zł (z tego 23 000 zł z faktury opłaconej przez spółkę B na rachunek spoza białej listy), a podatek naliczony – 100 000 zł. Spółka B może odpowiadać do kwoty 12 000 zł [100 000 zł x 12% (23 000 zł/200 000 zł x 100)].

3. Kiedy nie poniesiemy solidarnej odpowiedzialności za VAT sprzedawcy

Kupujący nie poniesie solidarnej odpowiedzialności za VAT sprzedawcy, jeśli faktura mimo ustawowego obowiązku została opłacona na rachunek spoza białej listy, gdy wystąpi jedno z wymienionych zdarzeń:

- sprzedawca zapłaci do urzędu skarbowego należny VAT,
- zastosuje split payment przy opłacaniu faktury,
- zawiadomi o tym fakcie urząd skarbowy.

Pierwsze dwa przypadki nie budzą wątpliwości. Trzeci wymaga szerszego omówienia, gdyż zawiadomienie to jest bardzo sformalizowane. Ponadto, w przeciwieństwie do dwóch pierwszych przypadków, zawiadomienie to uwalnia także od sankcji w PIT/CIT.

Po pierwsze, zawiadomienia należy dokonać w terminie 3 dni od dnia zlecenia przelewu. Późniejsze zawiadomienie nie zwalnia z odpowiedzialności.

PRZYKŁAD

Podatnik dokonał 12 stycznia 2020 r. przelewu na rachunek kontrahenta spoza białej listy. Jeśli chce, aby jego zawiadomienie było skuteczne, musi je złożyć do 15 stycznia 2020 r.

Po drugie, zawiadomienie musi być złożone do naczelnika urzędu skarbowego właściwego dla wystawcy faktury. To oznacza, że nabywca musi ustalić urząd, gdzie rozlicza się sprzedawca. Decyduje o tym zasadniczo miejsce siedziby działalności sprzedawcy lub miejsce zamieszkania w przypadku osoby fizycznej. Nie można jednak zapominać, że kontrahent może rozliczać się w urzędzie przeznaczonym dla dużych podatników. Powstaje więc pytanie, co w przypadku, gdy zawiadomienie trafi do niewłaściwego urzędu. MF, odpowiadając na to pytanie, stwierdziło:

MF *Naczelnik, który otrzyma zawiadomienie o zleceniu przelewu na rachunek, którego nie ma na wykazie podatników VAT, a nie będzie właściwy dla wystawcy faktury, przekaże takie zawiadomienie do właściwego naczelnika urzędu skarbowego.*

To oznacza, że termin będzie dochowany mimo złożenia zawiadomienia do niewłaściwego urzędu skarbowego.

Po trzecie, zawiadomienie powinno mieć odpowiednie dane. Zawiadomienie będzie musiało zawierać:

1) numer identyfikacyjny, firmę (nazwę) oraz adres siedziby albo, w przypadku podatnika będącego osobą fizyczną, imię i nazwisko oraz adres stałego miejsca prowadzenia działalności, a w przypadku nieposiadania stałego miejsca prowadzenia działalności – adres miejsca zamieszkania podatnika dokonującego zapłaty należności,
2) dane wystawcy faktury wskazane na fakturze (numer identyfikacyjny, nazwę albo imię i nazwisko oraz adres),
3) numer rachunku, na który dokonano zapłaty należności,
4) wysokość należności zapłaconej przelewem na rachunek, o którym mowa w pkt 3, i dzień zlecenia przelewu na ten rachunek.

Minister Finansów został upoważniony do określenia, w drodze rozporządzenia, wzoru takiego zawiadomienia wraz z objaśnieniami co do sposobu prawidłowego jego wypełnienia, z uwzględnieniem konieczności uproszczenia i usprawnienia procesu składania

zawiadomień. Jest to jednak upoważnienie fakultatywne, co oznacza, że nie musi z niego korzystać. Do tej pory tego nie zrobił. Ostatnio MF poinformowało, mimo że nie wynika to z przepisów, że wystarczy raz zawiadomić o zapłacie na rachunek spoza białej listy, nawet gdy na ten rachunek będzie dokonywanych wiele przelewów.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 117ba i art. 117bb ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa – j.t. Dz.U. z 2019 r. poz. 900; ost.zm. Dz.U. z 2019 r. poz. 2200

Joanna Dmowska
ekspert w zakresie VAT

2 Więcej usług budowlanych może być opodatkowanych stawką 8%

Od 23 listopada 2019 r. rozszerzono definicję budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym. Definicją tą zostały objęte mikroinstalacje funkcjonalnie związane z budynkami objętymi społecznym programem mieszkaniowym. Ich dostawa albo montaż wykonany w ramach budowy, remontu, modernizacji, termomodernizacji, przebudowy lub robót konserwacyjnych tych budynków są opodatkowane stawką 8%.

Z art. 41 ust. 12 ustawy o VAT wynika, że stawkę 8% stosuje się do dostawy, budowy, remontu, modernizacji, termomodernizacji, przebudowy obiektów budowlanych lub ich części zaliczonych do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym.

Od 23 listopada 2019 r. do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym zalicza się:

- obiekty budownictwa mieszkaniowego lub ich części, z wyłączeniem lokali użytkowych,
- lokale mieszkalne w budynkach niemieszkalnych sklasyfikowanych w Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych w dziale 12 oraz
- obiekty sklasyfikowane w Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych w klasie ex 1264 – wyłącznie budynki instytucji ochrony zdrowia świadczących usługi zakwaterowania z opieką lekarską i pielęgniarską, zwłaszcza dla ludzi starszych i niepełnosprawnych,
- mikroinstalację, o której mowa w art. 2 pkt 19 ustawy z 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2018 r. poz. 2389 z późn. zm.), funkcjonalnie związaną z obiektami i lokalami wymienionymi w pkt 1–3.

DEFINICJA

Mikroinstalacja – to instalacja odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 50 kW, przyłączona do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV albo o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 150 kW, w której łączna moc zainstalowana elektryczna jest nie większa niż 50 kW.

Do obiektów budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym nie zaliczamy:

1) budynków mieszkalnych jednorodzinnych, których powierzchnia użytkowa przekracza 300 m^2;

2) lokali mieszkalnych, których powierzchnia użytkowa przekracza 150 m^2.

Po zmianie przepisów z ustawy o VAT wprost wynika, że stawką 8% jest opodatkowana dostawa albo montaż wykonany w ramach budowy, remontu, modernizacji, termomodernizacji, przebudowy mikroinstalacji funkcjonalnie związanej z lokalami i obiektami objętymi społecznym programem mieszkaniowym.

Mimo że do tej pory nie wynikało to z przepisów ustawy o VAT, organy podatkowe pozwalały na stosowanie stawki 8% np. w przypadku montażu kolektorów słonecznych na/w budynkach objętych społecznym programem mieszkaniowym. W piśmie Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 4 listopada 2019 r. (sygn. 0115-KDIT1-3.4012.572.2019.2.JC) czytamy:

MF *Jak wskazano w opisie stanu faktycznego/zdarzenia przyszłego, kolektory słoneczne zostały zainstalowane na dachach ww. budynków. W przypadkach, gdy instalacja kolektorów na dachach tych budynków była nieuzasadniona lub niemożliwa, pojedyncze Instalacje zostały zakotwiczone do ich ścian. Kolektory słoneczne zainstalowane na dachach i zakotwiczone do ściany budynku stanowią zatem instalacje wykonywane w obrysie budynku mieszkalnego.*

Oznacza to, że w odniesieniu do kolektorów słonecznych, w części instalowanej w/na budynkach mieszkalnych – wykonywaną przez Gminę usługę należy uznać za modernizację obiektów budowlanych zaliczonych do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym, czyli usługę, o której mowa w art. 41 ust. 12 ustawy o VAT.

W konsekwencji usługa Gminy w przypadku świadczenia jej za pomocą ww. instalacji będzie podlegać obniżonej stawce 8%. Zgodnie bowiem z art. 41 ust. 12 ustawy o VAT stawkę podatku, o której mowa w art. 41 ust. 2 (8%), stosuje się do dostawy, budowy, remontu, modernizacji, termomodernizacji lub przebudowy obiektów budowlanych lub ich części zaliczonych do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym.

Z kolei w przypadku montażu kolektorów słonecznych oraz instalacji fotowoltaicznych poza budynkiem mieszkalnym na gruncie lub w/na budynku gospodarczym należało stosować stawką 23%.

Po zmianie przepisów montaż nie musi mieć miejsca na lub w budynku objętym społecznym programem mieszkaniowym, pod warunkiem że ta instalacja będzie funkcjonalnie związana z tym budynkiem, np. będzie służyć do jego ogrzewania.

Przepisy obowiązują od 23 listopada 2019 r., ale dla usług budowlanych obowiązek podatkowy nie powstaje w dniu ich wykonania. Dlatego należy posłużyć się regulacjami wskazanymi w art. 41 ust. 14a i 14f ustawy o VAT. Wynika z niego, że w przypadku czynności podlegającej opodatkowaniu VAT, która została wykonana przed dniem zmiany stawki podatku, dla której obowiązek podatkowy powstaje w dniu zmiany stawki podatku lub po tym dniu, czynność ta podlega opodatkowaniu według stawek podatku obowiązujących dla tej czynności w momencie jej wykonania.

PRZYKŁAD

Spółka wykonała 20 listopada br. montaż kolektorów słonecznych poza budynkiem, ale z nim powiązanych funkcjonalnie. Fakturę wystawiła 26 listopada br. W tym przypadku powinna zastosować stawkę 23%.

Zmiana stawki podatku w odniesieniu do czynności, która zostanie wykonana w dniu zmiany stawki podatku lub po tym dniu, w związku z którą otrzymano całość lub część zapłaty, nie powoduje zmiany wysokości opodatkowania zapłaty otrzymanej przed dniem zmiany stawki podatku.

PRZYKŁAD

Spółka pobrała 20 listopada br. 100% zaliczki na poczet montażu kolektorów słonecznych poza budynkiem, ale z nim powiązanych funkcjonalnie. Usługę wykonała 6 grudnia br. W tym przypadku powinna do zaliczki zastosować stawkę 23%.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 41 ust. 12, 12a ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług – j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 2174; ost.zm. Dz.U. z 2019 r. poz. 2200

©℗
Joanna Dmowska
ekspert w zakresie VAT

3 Od 2020 r. zapłata VAT wyłącznie na mikrorachunek podatkowy

Zobacz więcej inforlex.pl

Od 1 stycznia 2020 r. PIT, CIT i VAT trzeba będzie płacić do urzędu skarbowego wyłącznie za pomocą indywidualnego rachunku podatkowego (mikrorachunku podatkowego). Swój numer mikrorachunku można sprawdzić już teraz w generatorze dostępnym na stronie podatki.gov.pl lub w dowolnym urzędzie skarbowym. Wystarczy podać swój numer PESEL lub NIP.

Numer mikrorachunku w szybki i prosty sposób można wygenerować na stronie podatki.gov.pl. Otrzymamy go również w dowolnym urzędzie skarbowym.

Wystarczy, że podamy:

- PESEL – w przypadku osób fizycznych lub
- NIP – w przypadku organizacji.

Minister Finansów wyjaśnił, że:

MF *Generator mikrorachunku podatkowego działa całodobowo, dzięki temu swój numer można sprawdzić w każdym czasie i miejscu, np. korzystając z telefonu czy tabletu. Korzyścią dla podatników jest również to, że wygenerowanie i prowadzenie mikrorachunku jest całkowicie bezpłatne.*

Numer nadawany jest każdemu podatnikowi i płatnikowi automatycznie – to znaczy, że nie wymaga składania żadnych wniosków do urzędu skarbowego. Numer sprawdzimy w generatorze na stronie podatki.gov.pl. MF ostrzega, aby nie korzystać z żadnych innych stron internetowych lub np. numerów rachunków otrzymanych e-mailem lub SMS-em. Mogą być one próbą wyłudzenia. Wygenerowany mikrorachunek, oprócz naszego identyfikatora podatkowego, musi zawierać cyfry 1010 0071 222.
Dotychczasowe rachunki urzędów skarbowych do wpłat PIT, CIT i VAT pozostaną aktywne do 31 grudnia 2019 r.

Dzięki mikrorachunkowi podatkowemu:

- w wygodny i prosty sposób zapłacimy PIT, CIT i VAT na jeden, stały, indywidualny mikrorachunek podatkowy – nie trzeba będzie już wybierać oddzielnych rachunków,

- szybko sprawdzimy numer mikrorachunku podatkowego w każdym miejscu i czasie,
- zmiana właściwości urzędu skarbowego nie będzie powodowała zmiany rachunków, na które wpłacamy podatki; dalej będziemy posługiwać się tym samym mikrorachunkiem podatkowym,
- nie będziemy już szukać obowiązujących numerów rachunków urzędów skarbowych i ograniczy się liczba omyłkowych przelewów na niewłaściwe konto.

Ponadto mikrorachunek podatkowy zapewni szybszą obsługę płatności PIT, CIT i VAT przez urząd skarbowy. Dzięki temu szybciej otrzymamy potrzebne zaświadczenia, np. o niezaleganiu w podatkach.

©℗

Joanna Dmowska
ekspert w zakresie VAT

4 MF ostrzega przed ofertami kas rejestrujących na smartfony

Ministerstwo Finansów ostrzega przed pojawiającymi się w Internecie ofertami kas rejestrujących, które miałyby działać na smartfonach. Obecnie podatnicy mogą używać wyłącznie kas rejestrujących, które posiadają homologację Głównego Urzędu Miar i mają postać sprzętową. W MF trwają prace nad rozporządzeniem, które miałoby wprowadzić kasy instalowane w postaci oprogramowania na smartfonie czy tablecie, ale nie ma informacji, kiedy zostaną zakończone.

Nadal trwają prace legislacyjne dotyczące kas rejestrujących mających postać oprogramowania (tzw. kas wirtualnych), do zainstalowania na różnych urządzeniach, w tym np. na smartfonach. Zakończone zostały konsultacje publiczne i opiniowanie międzyresortowe dotyczące tego projektu. W wyniku tych prac opublikowano nową wersję projektu, w którym zrezygnowano ze „sztywnego" terminu wejścia w życie 1 stycznia 2020 r. Rozporządzenie ma wejść w życie w terminie 14 dni od dnia opublikowania go w Dzienniku Ustaw. W porównaniu z poprzednim projektem ograniczono możliwość korzystania z tych kas. Kasy te będą mogły być używane przez podatników, u których wartość sprzedaży bez podatku nie przekroczyła co najmniej w jednym z dwóch poprzednich lat podatkowych równowartości w złotych 10 milionów euro.

Ponadto kasy te będą miały możliwość wystawiania i wydawania paragonów elektronicznych (tzw. e-paragon wysłany np. e-mailem). Na otrzymanie paragonu w formie elektronicznej zgodę będzie musiał wyrazić kupujący.

Jednak obecnie żadne oprogramowanie nie może samoistnie pełnić roli kasy rejestrującej. Na razie nie istnieje legalna kasa na smartfony. Dlatego MF ostrzega:

MF *Pojawiające się ogłoszenia mogą zatem zawierać nieprawdziwe informacje, a korzystanie z nich może stanowić próbę wyłudzenia. Tym samym korzystanie z obecnie oferowanych kas na smartfony nie będzie oznaczać, że podatnik wywiązuje się z obowiązku rejestracji sprzedaży na kasie rejestrującej.*

©℗

Joanna Dmowska
ekspert w zakresie VAT

Marian Szałucki
doradca podatkowy

Czy można płacić kartą, gdy istnieje obowiązek zastosowania split payment?

Czy w przypadku faktur, co do których istnieje obowiązek zastosowania split payment, mogę skorzystać z karty, dokonując płatności?

Nie! W przypadku obowiązku stosowania obligatoryjnego mechanizmu podzielonej płatności zapłaty należy dokonać za pomocą rachunku rozliczeniowego, gdyż kupujący musi użyć komunikatu przelewu, aby podatek trafił na rachunek VAT sprzedawcy. Płatności za pomocą karty nie dają takiej możliwości. Potwierdza to MF.

Grzegorz Ziółkowski
doradca podatkowy

Jak w 2020 r. będą wyglądać zasady odliczenia 50% podatku naliczonego od faktur związanych z używaniem samochodu?

Czy w 2020 r. zmienią się zasady ograniczenia do 50% odliczenia podatku naliczonego dotyczące samochodów?

Nie! Rada Unii Europejskiej wydała decyzję wykonawczą, na podstawie której do 31 grudnia 2022 r. Polska może nadal stosować ograniczenie do odliczenia podatku naliczonego związanego z użytkowaniem samochodów. To oznacza, że w dalszym ciągu podatnicy będą odliczać zaledwie 50% podatku VAT związanego z wydatkami na firmowe samochody, jeśli będą one wykorzystywane także do celów prywatnych.

Marian Szałucki
doradca podatkowy

Czy wpłaty na indywidualny rachunek podatkowy dotyczą wyłącznie podatku z 2020 r.?

Czy będę mógł w 2020 r. uregulować należność z tytułu korekty deklaracji VAT za 2019 r. na indywidualny rachunek podatkowy?

Tak! Od 1 stycznia 2020 r. wpłata m.in. podatku od towarów i usług odbywać się będzie na indywidualny rachunek podatkowy. Ta reguła dotyczyć będzie także zobowiązań podatkowych z poprzednich lat, gdyż dotychczasowe rachunki urzędów skarbowych będą aktywne tylko do końca 2019 r. Podatnik będzie więc mógł zapłacić na indywidualny rachunek podatkowy zobowiązanie wynikające z korekty deklaracji VAT dotyczącej 2019 r. W takim przypadku musi jedynie zadbać o to, żeby w tytule przelewu zaznaczyć, iż płatność wynika z korekty tej deklaracji.

inforlex.pl

Kompleksowa baza wiedzy

PODATKI ▪ RACHUNKOWOŚĆ ▪ SPRAWOZDAWCZOŚĆ
KADRY ▪ PŁACE ▪ HR

1 Jak przygotować się do zmian w VAT na 2020 r.

Zobacz więcej inforlex.pl

W 2020 r. podatników VAT czekają kolejne zmiany, do których muszą się przygotować. Na szczęście większość z nich jest już uchwalona i możemy być pewni, jak będą wyglądały nowe regulacje. Pierwszy etap zmian nastąpi 1 stycznia 2020 r., a kolejne – 1 kwietnia i 1 lipca 2020 r. Dla podatników VAT to poważna rewolucja w dokumentowaniu: kasy online, deklaracje w formacie JPK, nowe zasady prowadzenia ewidencji i wystawiania faktur, oraz w ustalaniu stawek VAT. Warto poznać te zmiany już dziś.

1. Wymiana kas na kasy online

1.1. Na czym polegają zmiany

Obowiązkowa wymiana kas starego typu (z papierowym lub elektronicznym zapisem kopii) na kasy online będzie odbywała się w trzech etapach. W 2020 r. mijają dwa terminy, od których podatnicy dokonujący czynności wymienionych w art. 145b ustawy o VAT muszą rozpocząć ewidencjonowanie przy użyciu kas online.

Od 1 stycznia 2020 r. obowiązek ten dotyczy podatników świadczących usługi:
- naprawy pojazdów silnikowych oraz motorowerów,
- naprawy opon, ich zakładania, bieżnikowania i regenerowania,
- w zakresie wymiany opon lub kół dla pojazdów silnikowych i motorowerów

oraz sprzedających benzynę silnikową, olej napędowy i gaz przeznaczony do napędu silników spalinowych.

Natomiast od 1 lipca 2020 r. obrót przy użyciu kas online muszą ewidencjonować podatnicy:
- świadczący usługi związane z wyżywieniem – realizowane przez stacjonarne placówki gastronomiczne, w tym również sezonowo,
- świadczący usługi w zakresie krótkotrwałego zakwaterowania,
- dokonujący dostawy węgla, brykietu i podobnych paliw stałych wytwarzanych z węgla, węgla brunatnego, koksu i półkoksu, przeznaczonych do celów opałowych.

Obowiązek ewidencjonowania przy użyciu kas online dotyczy tylko wymienionej sprzedaży. Pozostała sprzedaż może być nadal ewidencjonowana na kasie starego typu.

1.2. Przygotowanie do zmian

Krok 1. Dokonaj zakupu kasy online

Pierwszym krokiem jest przeanalizowanie dostępnych na rynku ofert kas online i jej zakup. Każdy podatnik powinien dopasować typ kasy online do rodzaju i rozmiaru prowadzonej działalności, co zapewne podpowiedzą firmy oferujące kasy. Kasa musi posiadać ważne potwierdzenie wydane przez Prezesa Głównego Urzędu Miar, że spełnia funkcje wymienione w art. 111 ust. 6a ustawy o VAT i wymagania techniczne przewidziane dla kas.

Aby podatnikowi przysługiwała ulga na zakup wszystkich planowanych kas, musi je nabyć w okresie sześciu miesięcy, liczonych od dnia rozpoczęcia ewidencjonowania.

Krok 2. Wybierz serwis kasy online

Następnym krokiem jest wybór serwisanta kasy. Wykaz uprawnionych osób zajmujących się serwisem kas fiskalnych prowadzi Szef Krajowej Administracji Skarbowej. Na stronie BIP: https://www.podatki.gov.pl/wyszukiwarka-uprawnien-serwisantow znajdziemy konkretnego serwisanta, numer jego identyfikatora oraz listę typów kas, do których posiada uprawnienia wraz z datą (przy każdym typie) ważności tego uprawnienia.

MF ostrzega, że w związku z nowymi obowiązkami nałożonymi zarówno na podatników, jak i na serwisy wybór serwisu powinien być dokonany przez podatnika z dużą starannością. Rekomenduje podpisywanie umów z serwisantami. Pisemna umowa pomiędzy podatnikiem a serwisem na obsługę urządzeń powinna zabezpieczać interesy podatnika, a w szczególności zapewnić:

- prawidłowy nadzór nad pracą kasy,
- terminowe wykonywanie przeglądów przez upoważnionych serwisantów widniejących w wykazie udostępnionym na stronie BIP,
- sprawne realizowanie powierzonych czynności serwisowych,
- pomoc w weryfikacji połączenia kasy online z Centralnym Repozytorium Kas (dalej CRK).

Krok 3. Zapewnij dostęp do internetu

Podatnik jest obowiązany zapewnić połączenie umożliwiające automatyczne lub na żądanie przesyłanie danych między kasą a CRK. Połączenie z CRK odbywa się przez sieć telekomunikacyjną (internet) za pomocą dowolnie wybranego przez podatnika połączenia (GSM, LAN, Wi-Fi). Do podatnika należy zapewnienie stałego i bezpiecznego łącza, za pomocą którego odbywać się będzie transmisja danych.

W przypadku gdy z przyczyn niezależnych od podatnika nie jest możliwe zapewnienie trwałego połączenia pomiędzy kasą a CRK, musi on złożyć do naczelnika urzędu skarbowego wniosek o wyrażenie zgody na przesyłanie danych z kasy do CRK w ustalonych odstępach czasowych. Wzór wniosku został określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie kas rejestrujących.

Krok 4. Rozpocznij ewidencjonowanie

Kolejny krok to instalacja i fiskalizacja kasy. Podczas tego procesu jest wymagana obecność serwisanta, który skonfiguruje i prawidłowo nawiąże połączenie z CRK.

Podczas automatycznej fiskalizacji kasa otrzyma numer ewidencyjny, który będzie zapisany w pamięci chronionej kasy. Zakończenie fiskalizacji zostanie potwierdzone wystawieniem raportu fiskalnego z fiskalizacji oraz pobraniem przez kasę i zapisem w pamięci chronionej harmonogramu przesyłania danych.

Po dokonaniu fiskalizacji możemy już ewidencjonować obrót na nowej kasie.

Krok 5. Rozlicz zakup kasy w deklaracji VAT

Jeśli kasa online będzie służyć do ewidencjonowania sprzedaży opodatkowanej, od jej zakupu odliczymy VAT. Ponadto przysługuje ulga na zakup kasy online w związku z wprowadzonym obowiązkiem wymiany kasy starego typu na kasę online, i to niezależnie od tego, czy skorzystaliśmy z ulgi na zakup kas starego typu. Ulga przysługuje w wysokości 90% jej wartości netto, nie więcej niż 700 zł.

Warunki korzystania z ulgi na zakup kas online określają przepisy § 2 rozporządzenia w sprawie ulgi na zakup kas. Aby otrzymać ulgę na zakup kasy, należy:

- rozpocząć prowadzenie ewidencji sprzedaży przy użyciu kasy rejestrującej zakupionej w okresie obowiązywania potwierdzenia, o którym mowa w art. 111 ust. 6b ustawy o VAT (§ 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie ulgi na zakup kas). Jest to potwierdzenie Prezesa Głównego Urzędu Miar, że kasa online spełnia funkcje wymienione w art. 111 ust. 6a ustawy o VAT i wymagania techniczne przewidziane dla kas;
- posiadać fakturę potwierdzającą zakup kasy rejestrującej oraz dowód uregulowania całej należności za jej zakup (§ 2 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie ulgi na zakup kas).

Jeśli prowadzimy ewidencję sprzedaży przy użyciu więcej niż jednej kasy, musimy rozpocząć prowadzenie ewidencji przy użyciu wszystkich kas, w każdym punkcie sprzedaży, nie później niż w okresie sześciu miesięcy od dnia rozpoczęcia ewidencji (§ 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie ulgi na zakup kas).

Ulgę możemy rozliczyć w deklaracji za okres rozliczeniowy, w którym rozpoczniemy prowadzenie ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu kasy online, lub za okresy następujące po tym okresie rozliczeniowym.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 111 ust. 6a i ust. 6b, art. 145b ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług – j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 2174; ost.zm. Dz.U. z 2019 r. poz. 2200
- § 2, § 3 rozporządzenia Ministra Finansów z 29 kwietnia 2019 r. w sprawie odliczania lub zwrotu kwot wydanych na zakup kas rejestrujących oraz zwrotu tych kwot przez podatnika – Dz.U. z 2019 r. poz. 820
- § 13, § 21 rozporządzenia Ministra Finansów z 29 kwietnia 2019 r. w sprawie kas rejestrujących – Dz.U. z 2019 r. poz. 816

2. Nowe zasady wystawiania faktur do paragonów

2.1. Na czym polegają zmiany

Obecnie nie ma przepisów zakazujących wystawiania faktur w przypadku, gdy w momencie dokonywania sprzedaży nabywca nie ujawni się jako podatnik lub osoba działająca w imieniu podatnika i sprzedaż zostanie zaewidencjonowana na kasie. W konsekwencji powszechne jest wystawianie faktur z NIP kupującego jako podatnika VAT na podstawie przedstawionego paragonu, nawet gdy w momencie zakupu nie ujawnił, w jakim charakterze dokonuje tego zakupu.

W celu ograniczenia tej praktyki 1 stycznia 2020 r. zostanie dodany art. 106b ust. 5 ustawy o VAT. Przepis ten, w przypadku sprzedaży udokumentowanej paragonem, pozwoli wystawić fakturę na rzecz podatnika tylko w sytuacji, gdy na paragonie został wskazany jego numer NIP. Po tej zmianie, jeżeli sprzedaż zostanie udokumentowana paragonem:

1) z numerem VAT nabywcy – na jego żądanie sprzedawca będzie obowiązany wystawić fakturę na podatnika, którego numer NIP został wskazany na paragonie,
2) bez numeru VAT nabywcy – na jego żądanie sprzedawca będzie obowiązany wystawić fakturę na nabywcę jako osobę prywatną; w szczególności na takiej fakturze nie będzie mógł zostać wskazany numer NIP nabywcy; taka faktura nie będzie uprawniała do odliczenia z niej VAT.

Nowe przepisy, ograniczające możliwość wystawiania podatnikom faktur do sprzedaży udokumentowanej paragonami, nie będą dotyczyć podatników świadczących usługi taksówek osobowych, z wyłączeniem wynajmu samochodów osobowych z kierowcą (PKWiU 49.32.11.0) (art. 106b ust. 7 ustawy o VAT). Będą oni mogli wystawiać faktury na życzenie klienta z jego numerem NIP, nawet gdy paragon zostanie wystawiony bez tego numeru.

Ustawodawca wprowadza także surowe sankcje dla podatników wystawiających faktury z NIP nabywcy do sprzedaży udokumentowanej paragonami bez numeru NIP. Sankcje

przewidziano również dla nabywców, którzy będą ujmowali w ewidencji VAT takie faktury. Podatnikom takim – z wyjątkiem osób fizycznych, które za ten sam czyn ponoszą odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe albo przestępstwo skarbowe – organy podatkowe ustalą dodatkowe zobowiązanie podatkowe. Będzie ono wynosić 100% kwoty podatku wykazanego na fakturze wystawionej do sprzedaży udokumentowanej paragonem bez numeru NIP nabywcy (art. 106b ust. 6 i art. 109a ustawy o VAT).

2.2. Stosowanie przepisów w okresie przejściowym

Nowe zasady wystawiania faktur do paragonów zaczną obowiązywać od 1 stycznia 2020 r., ale nie będą miały zastosowania w przypadku sprzedaży zaewidencjonowanej przy użyciu kasy rejestrującej do 31 grudnia 2019 r. (art. 15 ustawy zmieniającej z 4 lipca 2019 r.). Zastosujemy je do sprzedaży zaewidencjonowanej na kasie rejestrującej od 1 stycznia 2020 r.

2.3. Przygotowanie do zmian

Podatnicy powinni poinformować pracowników, którzy ewidencjonują obrót na kasie i wystawiają faktury, o zmianie zasad dokumentowania sprzedaży. Pracownicy mają obowiązek odmawiać wystawiania faktur z NIP nabywcy, gdy nie będzie go na paragonie. Można rozważyć zadanie pytania każdemu klientowi, czy dokonuje zakupu jako podatnik (czy będzie potrzebował faktury). Nie jest to jednak obowiązek sprzedawcy.

O tej zmianie należy poinformować również pracowników dokonujących zakupów w firmie, gdyż to przede wszystkim w interesie kupującego jest dopilnowanie i poinformowanie sprzedawcy przed rozpoczęciem ewidencjonowania na kasie, że będzie potrzebował faktury.

Nie ma natomiast obowiązku wymiany kas tylko z powodu braku możliwości technicznych do wpisywania NIP nabywcy na paragonie. W takiej sytuacji, gdy nabywca zgłosi przed rozpoczęciem ewidencjonowania, że dokonuje zakupu jako podatnik, należy wystawić jedynie fakturę.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 106b ust. 5–7, art. 109a ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług – j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 2174; ost.zm. Dz.U. z 2019 r. poz. 2200
- art. 15 ustawy z 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw – Dz.U. z 2019 r. poz. 1520

3. Utrata prawa do składania deklaracji za okresy kwartalne

3.1. Na czym polegają zmiany

Od 1 listopada 2019 r. podatnicy dokonujący dostaw towarów lub świadczenia usług wymienionych w załączniku nr 15 do ustawy o VAT (objętych obowiązkowym split paymentem) mogą stać się obowiązani do składania miesięcznych deklaracji VAT-7. To oznacza, że lista podatników, którzy mogą stracić prawo do kwartalnych rozliczeń mimo posiadania statusu małego podatnika, wydłużyła się.

Jest tak w przypadku podatników, którzy w danym kwartale lub w poprzedzających go czterech kwartałach dokonali dostawy towarów lub świadczenia usług wymienionych w załączniku nr 15 do ustawy o VAT. Podatnik nie utraci prawa do rozliczeń kwartalnych, gdy łączna wartość czynności z załącznika nr 15 do ustawy o VAT bez kwoty podatku nie przekroczy, w żadnym miesiącu z tych okresów, kwoty 50 000 zł (art. 99 ust. 3a pkt 2 ustawy o VAT).

Mimo że zmiana ta obowiązuje od 1 listopada 2019 r., jednak podatnicy, którzy na ten dzień nie spełniali warunków, aby rozliczać się kwartalnie, muszą rozpocząć składanie miesięcznych deklaracji od rozliczenia za styczeń 2020 r. (art. 11 ustawy zmieniającej z 9 sierpnia 2019 r.).

3.2. Przygotowanie do zmian

Krok 1. Ustal, czy wykonywałeś czynności powodujące utratę prawa do rozliczeń kwartalnych

Podatnik musi przede wszystkim ustalić, czy w IV kwartale 2019 r. oraz poprzedzających go czterech kwartałach (IV kwartał 2018 r. – III kwartał 2019 r.) dokonał dostaw towarów lub świadczył usługi z załącznika nr 15 do ustawy o VAT. Nie mają znaczenia zakupy tych towarów. Jeśli tak, to trzeba ustalić, jaka była wartość tych transakcji w poszczególnych miesiącach. Jeżeli w żadnym miesiącu wymienionych kwartałów nie przekroczyła 50 000 zł, możemy nadal się rozliczać kwartalnie. Gdy w którymś miesiącu kwartału limit został przekroczony, należy od rozliczenia za styczeń 2020 r. składać miesięczne deklaracje.

Podatnik nie straci prawa do rozliczeń kwartalnych, gdy dokonuje dostaw towarów wymienionych w poz. 92 załącznika nr 15 do ustawy o VAT (paliwa), bez względu na ich wartość, jeżeli:

- dostawa ta jest dokonywana na stacjach paliw lub stacjach gazu płynnego do standardowych zbiorników pojazdów,
- dostawy tej dokonuje podatnik dostarczający gaz przewodowy za pośrednictwem własnych sieci przesyłowych lub dystrybucyjnych.

Krok 2. Złóż aktualizację VAT-R

Podatnik, który utracił prawo do składania deklaracji kwartalnych, od stycznia 2020 r. musi złożyć aktualizację VAT-R, w której zaznaczy kwadrat w poz. 50, w poz. 56 wpisze styczeń, natomiast w poz. 57 – rok 2020. Podatnik ma na to czas do 8 stycznia 2020 r., gdyż w tym przypadku przepisy nie wskazują specjalnego terminu na złożenie aktualizacji.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 99 ust. 3a, 3b ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług – j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 2174; ost.zm. Dz.U. z 2019 r. poz. 2200
- art. 11 ustawy z 9 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw – Dz.U. z 2019 r. poz. 1751

4. Zakup towarów w procedurze call-off stock

4.1. Na czym polegają zmiany

Do końca 2019 r. procedura dotycząca magazynu typu call-off stock nie jest bezpośrednio uregulowana w przepisach dyrektywy VAT. Dlatego występują znaczące różnice między poszczególnymi państwami członkowskimi. Polska posiada regulacje dotyczące magazynów typu call-off stock. Rozwiązanie takie funkcjonuje od 1 grudnia 2008 r. pod nazwą magazynów konsygnacyjnych. Są kraje, w których takich rozwiązań nie ma w ogóle.

Aby ujednolicić zasady funkcjonowania tych magazynów w całej UE, regulacje w tym zakresie zostały określone w dyrektywie Rady UE 2018/1910 z 4 grudnia 2018 r. zmieniającej dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do harmonizacji i uproszczenia niektórych przepisów w systemie podatku od wartości dodanej dotyczących opodatkowania handlu między państwami członkowskimi. Na podstawie przepisów tej dyrektywy państwa członkowskie są zo-

bowiązane do wprowadzenia nowych regulacji od 1 stycznia 2020 r. Dlatego polskie przepisy dotyczące magazynów konsygnacyjnych przestaną z tym dniem obowiązywać. Natomiast zostaną uregulowane nowe zasady funkcjonowania magazynów typu call-off stock, które będą jednolite w całej UE. Przepisy dyrektywy nie obowiązują jednak wprost. Dlatego polski ustawodawca przygotował projekt ustawy zmieniającej, która ma obowiązywać od 2020 r.

Podatnik UE, który przetransportuje własne towary do Polski w procedurze call-off stock, nie będzie musiał rozliczać WNT, gdy:

1) towary będą wysyłane lub transportowane przez podatnika podatku od wartości dodanej lub na jego rzecz z terytorium państwa członkowskiego na terytorium Polski w celu ich dostawy na późniejszym etapie, po ich przetransportowaniu innemu podatnikowi, uprawnionemu do nabycia prawa do rozporządzania tymi towarami jak właściciel, zwanemu dalej „nabywcą", zgodnie z zawartym wcześniej porozumieniem między tymi podatnikami;
2) podatnik podatku od wartości dodanej wysyłający lub transportujący towary nie będzie miał siedziby działalności gospodarczej ani stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Polski;
3) nabywca będzie zarejestrowany jako podatnik VAT UE, a zarówno jego nazwa lub imię i nazwisko, jak i NIP poprzedzony kodem PL będą znane podatnikowi podatku od wartości dodanej wysyłającemu lub transportującemu towary, w momencie rozpoczęcia wysyłki lub transportu;
4) podatnik podatku od wartości dodanej będzie rejestrował przemieszczenie towarów w specjalnie do tego celu prowadzonej ewidencji oraz poda w informacji podsumowującej VAT UE polskiego podatnika.

VAT od wewnątrzwspólnotowego nabycia będzie rozliczał polski podatnik. WNT będzie miało miejsce w momencie przeniesienia prawa do rozporządzania towarami jak właściciel na nabywcę, o ile nastąpi w terminie 12 miesięcy od dnia przybycia towarów do magazynu w procedurze magazynu typu call-off stock.

Gdy polski podatnik przemieści towary do innego kraju UE w procedurze call-off stock, także nie będzie w Polsce rozliczał WDT, gdy zostaną spełnione ustawowe warunki. Przede wszystkim musi nastąpić przeniesienie prawa do rozporządzania towarami jak właściciel na rzecz unijnego nabywcy w terminie 12 miesięcy od dnia przybycia towarów do magazynu w innym kraju UE.

4.2. Stosowanie przepisów w okresie przejściowym

Nowe regulacje będą miały zastosowanie do towarów wprowadzonych do Polski lub wyprowadzonych z Polski w procedurze call-off stock od 1 stycznia 2020 r.

4.3. Przygotowanie do zmian

Krok 1. Ustal, w jakiej procedurze kontrahent unijny będzie przemieszczał towary do polskiego magazynu

Jeśli zagraniczny kontrahent przemieszcza towary do swojego magazynu w Polsce, z którego pobieramy towary, należy ustalić, w jakiej procedurze będzie to robił od 2020 r. oraz czy są spełnione warunki, aby tę procedurę rozliczać. Gdy będzie miała zastosowanie procedura call-off stock, trzeba będzie rozliczać WNT od tego zakupu.

Krok 2. Zarejestruj się jako podatnik VAT UE, gdy nie posiadasz tego statusu

Polski podatnik, który zamierza kupować towary uprzednio przemieszczone (wysłane lub przetransportowane) do magazynu typu call-off stock, powinien zarejestrować się do ce-

lów VAT UE już z chwilą rozpoczęcia wysyłki lub transportu tych towarów do Polski. Obowiązek ten dotyczy podatników, którzy nie posiadają jeszcze statusu podatnika VAT UE. W tym celu należy złożyć aktualizację VAT-R.

Krok 3. Rozpocznij prowadzenie specjalnej ewidencji przemieszczonych towarów

Podatnicy, na rzecz których są przemieszczane towary z terytorium innego kraju UE na terytorium Polski w procedurze magazynu typu call-off stock, będą obowiązani prowadzić specjalną ewidencję tych towarów, zgodnie z wymogami wskazanymi w art. 54a ust. 2 rozporządzenia 282/2011. Podatnik pobierający towar z magazynu będzie musiał w tej ewidencji wpisywać:

- numer identyfikacyjny VAT podatnika, który przemieszcza towary w ramach procedury magazynu typu call-off stock,
- opis i ilość towarów dla niego przeznaczonych,
- datę przybycia do magazynu towarów dla niego przeznaczonych,
- podstawę opodatkowania, opis i ilość dostarczonych mu towarów oraz datę dokonania wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów,
- opis i ilość towarów oraz datę ich usunięcia z magazynu na zlecenie podatnika przemieszczającego towary,
- opis i ilość towarów zniszczonych lub brakujących oraz datę zniszczenia, utraty lub kradzieży towarów, które uprzednio przybyły do magazynu, lub datę stwierdzenia ich zniszczenia lub braku.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1–3 projektu z 7 października 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy – Kodeks karny skarbowy – opubl. na www.rcl.gov.pl

5. Nowe zasady prowadzenia ewidencji VAT

5.1. Na czym polegają zmiany

1 kwietnia 2020 r. w treści art. 109 ustawy o VAT zostaną dokonane zmiany związane z wprowadzeniem nowego pliku JPK_VAT będącego dokumentem elektronicznym wspólnym dla deklaracji VAT i ewidencji VAT.

Wprowadzeniu nowego pliku JPK_VAT będzie towarzyszyć wejście w życie wielu przepisów dotyczących ewidencji VAT.

1. Ewidencjonowanie faktur wystawionych do paragonów

Dodany zostanie przepis precyzujący zasady ewidencjonowania faktur wystawianych do sprzedaży udokumentowanej również przy zastosowaniu kas rejestrujących. Takie faktury będą ujmowane w ewidencji VAT w okresie rozliczeniowym, w którym zostały wystawione. Ponadto zastrzeżono, że faktury te nie zwiększają wartości sprzedaży oraz podatku należnego za okres, w którym zostały ujęte w ewidencji (art. 109 ust. 3d ustawy o VAT). Oznacza to, że dla celów prowadzonej ewidencji VAT będzie się przyjmować, iż wartość sprzedaży i kwota podatku z tytułu takiej sprzedaży zostały wykazane w raporcie dobowym i miesięcznym z kasy rejestrującej. Wyłączy to konieczność zmniejszania obrotu wykazanego w tych raportach o kwoty wynikające z ujmowanych w ewidencji VAT faktur wystawianych do sprzedaży udokumentowanej również przy zastosowaniu kas rejestrujących.

2. Przesyłanie korekty ewidencji

Z kolei w dodawanym art. 109 ust. 3e ustawy o VAT będzie określony obowiązek przesłania korekty ewidencji (w ramach nowego pliku JPK_VAT). Podatnik będzie miał taki obowią-

zek, gdy w przesłanej ewidencji będą błędy lub dane niezgodne ze stanem faktycznym lub też w przypadku zmiany danych w tej ewidencji. Na dopełnienie tego obowiązku podatnik będzie miał 14 dni od dnia stwierdzenia tych nieprawidłowości.

Ponadto wprowadzone zostaną regulacje mające na celu zobligowanie podatników do dołożenia większej staranności przy wypełnianiu nowego pliku JPK_VAT, zwłaszcza w zakresie części ewidencyjnej. Z nowych przepisów będzie wynikać:

1) uprawnienie naczelnika urzędu skarbowego do wezwania do skorygowania stwierdzonych w przesłanej ewidencji błędów, które uniemożliwiają przeprowadzenie weryfikacji prawidłowości transakcji (art. 109 ust. 3f ustawy o VAT),
2) 14-dniowy termin (liczony od dnia doręczenia wezwania naczelnika urzędu skarbowego do korekty) na przesłanie przez podatnika ewidencji skorygowanej w zakresie błędów wskazanych w wezwaniu lub złożenie wyjaśnień wskazujących, że ewidencja nie zawiera błędów, o których mowa w wezwaniu (art. 109 ust. 3g ustawy o VAT),
3) możliwość nałożenia w formie decyzji kary pieniężnej w wysokości 500 zł za każdy błąd na podatnika, który nie prześle skorygowanej ewidencji, nie złoży wyjaśnień lub zrobi to po terminie, albo w złożonych wyjaśnieniach nie wykaże, że ewidencja nie zawiera błędów, o których mowa w wezwaniu (art. 109 ust. 3h ustawy o VAT); kara ta nie będzie jednak nakładana na podatników będących osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą, którzy za ten sam czyn ponoszą odpowiedzialność za wykroczenie skarbowe lub przestępstwo skarbowe (art. 109 ust. 3i ustawy o VAT); na uiszczenie kar pieniężnych podatnicy będą mieć 14 dni od dnia doręczenia decyzji (art. 109 ust. 3k ustawy o VAT).

3. Nowe elementy ewidencji VAT

Ewidencja prowadzona według nowych zasad będzie musiała zawierać – tak jak obecna – dane pozwalające na prawidłowe rozliczenie podatku i sporządzenie informacji podsumowującej. Ustawodawca wymienia jednak przykładowe elementy takiej ewidencji, które różnią się od obecnych. W szczególności będą to dane dotyczące:

1) rodzaju sprzedaży i podstawy opodatkowania, wysokości kwoty podatku należnego, w tym korekty podatku należnego, z podziałem na stawki podatku,
2) kwoty podatku naliczonego obniżającego kwotę podatku należnego, w tym korekty podatku naliczonego,
3) kontrahentów,
4) dowodów sprzedaży i zakupów.

Jednocześnie minister właściwy do spraw finansów publicznych został upoważniony do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowego zakresu danych ewidencji VAT oraz sposobu ich wykazywania w formacie JPK.

Dlatego Minister Finansów, Inwestycji i Rozwoju wydał rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług, które będzie obowiązywało od 1 kwietnia 2020 r. Ustawodawca bardzo szczegółowo określił w nim, co powinno znaleźć się w ewidencji VAT. Jest to nowość dla podatników, gdyż obecnie w art. 109 ustawy o VAT są wskazane tylko ogólne zasady prowadzenia ewidencji, a szczegóły wynikają ze struktur JPK.

W nowej ewidencji trzeba będzie wpisywać również dodatkowe oznaczenia dla transakcji oraz dokumentów sprzedaży. Dla wybranych transakcji oraz dokumentów sprzedaży i zakupów zostały określone specjalne kody, które trzeba będzie wpisywać. Mimo że – jak informuje MF – w wyniku konsultacji ich liczba zmniejszyła się o połowę, jednak nadal

będzie ich sporo. Dla transakcji lub powiązań przewidziano 26 kodów. Ponadto niektóre transakcje mogą mieć dwa oznaczenia, np. MPP i 06. Przewidziano też trzy kody dla dokumentów sprzedaży i tyle samo dla dokumentów zakupu.

5.2. Stosowanie przepisów w okresie przejściowym

Rozporządzenie będzie obowiązywało od 1 kwietnia 2020 r., ale nowe zasady prowadzenia ewidencji od tego dnia będą obowiązywały tylko dużych przedsiębiorców, którzy muszą od rozliczenia za kwiecień 2020 r. wysyłać ewidencję i deklarację w formacie JPK. Ewidencję na nowych zasadach od 1 kwietnia 2020 r. będą również prowadzić podatnicy, którzy wybiorą dobrowolnie od rozliczenia za kwiecień wysyłanie deklaracji i ewidencji VAT w nowym formacie JPK. Pozostali podatnicy będą mieli taki obowiązek od 1 lipca 2020 r.

5.3. Przygotowanie do zmian

Krok 1. Ustal, od kiedy musisz prowadzić ewidencję na nowych zasadach

Od 1 kwietnia 2020 r. ewidencję na nowych zasadach obowiązkowo musi prowadzić podatnik, który spełnia kryteria do uznania go za dużego przedsiębiorcę, czyli jest przedsiębiorcą, który co najmniej w jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych spełniał łącznie następujące warunki:

- zatrudniał średniorocznie co najmniej 250 pracowników oraz
- osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych przekraczający równowartość w złotych 50 mln euro lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat przekroczyły równowartość w złotych 43 mln euro.

Pozostali podatnicy, w tym jednostki budżetowe, mają taki obowiązek od 1 lipca 2020 r., chyba że dobrowolnie rozpoczną prowadzenie ewidencji na nowych zasadach i wysyłanie jej wraz z deklaracją w nowym formacie JPK.

Krok 2. Zaktualizuj oprogramowanie

Należy również sprawdzić, czy dostawca oprogramowania w ramach umowy dostarczy narzędzia pozwalające na prowadzenie ewidencji i wysyłanie jej według nowej struktury JPK. Jeśli nie, to trzeba się postarać o taką aktualizację lub zakupić nowy program.

Krok 3. Ustal, czy będziesz musiał stosować dodatkowe oznaczenia w ewidencji

Podatnik będzie musiał także ustalić, czy wykonywane przez niego transakcje są wymienione w nowym rozporządzeniu jako wymagające dodatkowych oznaczeń. Jeśli tak, to w ewidencji musi je obowiązkowo stosować (zob. tabelę 1).

Tabela 1. Oznaczenie transakcji i powiązań w ewidencji VAT

Lp.	Rodzaj transakcji lub powiązań	Oznaczenie
1	2	3
1.	dostawy napojów alkoholowych – alkoholu etylowego, piwa, wina, napojów fermentowanych i wyrobów pośrednich, w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym	01
2.	dostawy towarów objętych pakietem paliwowym, wymienione w art. 103 ust. 5aa ustawy o VAT	02

1	2	3
3.	dostawy oleju opałowego w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym oraz olejów smarowych, pozostałych olejów o kodach CN od 2710 19 71 do 2710 19 99, z wyłączeniem wyrobów o kodzie CN 2710 19 85 (oleje białe, parafina ciekła) oraz smarów plastycznych zaliczanych do kodu CN 2710 19 99, olejów smarowych o kodzie CN 2710 20 90, preparatów smarowych objętych pozycją CN 3403, z wyłączeniem smarów plastycznych objętych tą pozycją	03
4.	dostawy wyrobów tytoniowych, suszu tytoniowego, płynu do papierosów elektronicznych i wyrobów nowatorskich, w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym	04
5.	dostawy odpadów – wyłącznie określonych w poz. 79–91 załącznika nr 15 do ustawy	05
6.	dostawy urządzeń elektronicznych oraz części i materiałów do nich, wyłącznie określonych w poz. 7–9, 59–63, 65, 66, 69 i 94–96 załącznika nr 15 do ustawy	06
7.	dostawy pojazdów oraz części samochodowych o kodach wyłącznie CN 8701-8708 oraz CN 8708 10	07
8.	dostawy metali szlachetnych oraz nieszlachetnych – wyłącznie określonych w poz. 1–3 załącznika nr 12 do ustawy oraz w poz. 12–25, 33–40, 45, 46, 56 i 78 załącznika nr 15 do ustawy	08
9.	dostawy leków oraz wyrobów medycznych – produktów leczniczych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w art. 37av ust. 1 ustawy z 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz.U. z 2019 r. poz. 499 ze zm.)	09
10.	dostawy budynków, budowli i gruntów	10
11.	świadczenie usług w zakresie przenoszenia uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, o których mowa w ustawie z 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1201 ze zm.)	11
12.	świadczenie usług o charakterze niematerialnym – wyłącznie: doradczych, księgowych, prawnych, zarządczych, szkoleniowych, marketingowych, firm centralnych (head offices), reklamowych, badania rynku i opinii publicznej, w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych	12
13.	świadczenie usług transportowych i gospodarki magazynowej – sekcja H PKWiU 2015 symbol ex 49.4, ex 52.1	13
14.	dostawy w ramach sprzedaży wysyłkowej z terytorium kraju, o której mowa w art. 23 ustawy o VAT	SW
15.	świadczenie usług telekomunikacyjnych, nadawczych i elektronicznych, o których mowa w art. 28k ustawy o VAT	EE
16.	istniejące powiązania między nabywcą a dokonującym dostawy towarów lub usługodawcą, o których mowa w art. 32 ust. 2 pkt 1 ustawy o VAT	TP

1	2	3
17.	wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów dokonane przez drugiego w kolejności podatnika VAT w ramach transakcji trójstronnej w procedurze uproszczonej	TT_WNT
18.	dostawy towarów poza terytorium kraju dokonanej przez drugiego w kolejności podatnika VAT w ramach transakcji trójstronnej w procedurze uproszczonej	TT_D
19.	świadczenie usług turystyki opodatkowanych na zasadach marży zgodnie z art. 119 ustawy o VAT	MR_T
20.	dostawy towarów używanych, dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich i antyków, opodatkowane na zasadach marży zgodnie z art. 120 ustawy o VAT	MR_UZ
21.	wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów następująca po imporcie tych towarów w ramach procedury celnej 42 (import)	I_42
22.	wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów następująca po imporcie tych towarów w ramach procedury celnej 63 (import)	I_63
23.	transfer bonu jednego przeznaczenia dokonany przez podatnika działającego we własnym imieniu, opodatkowany zgodnie z art. 8a ust. 1 ustawy o VAT	B_SPV
24.	dostawy towarów oraz świadczenia usług, których dotyczy bon jednego przeznaczenia, na rzecz podatnika, który wyemitował bon zgodnie z art. 8a ust. 4 ustawy o VAT	B_SPV_DOSTAWA
25.	świadczenie usług pośrednictwa oraz innych usług dotyczących transferu bonu różnego przeznaczenia, opodatkowanych zgodnie z art. 8b ust. 2 ustawy o VAT	B_ MPV_PROWIZJA
26.	transakcje objęte obowiązkiem stosowania mechanizmu podzielonej płatności	MPP

Ponadto należy ustalić, czy trzeba stosować oznaczenia do dowodów sprzedaży i zakupów (zob. tabele 2 i 3), a jeśli tak, to jakie.

Tabela 2. Oznaczenie dowodów sprzedaży

Lp.	Rodzaj dowodu sprzedaży	Rodzaj oznaczenia
1.	dokument zbiorczy wewnętrzny zawierający sprzedaż z kas rejestrujących	RO
2.	dokument wewnętrzny	WEW
3.	faktura dotycząca sprzedaży zaewidencjonowanej na kasie fiskalnej	FP

Tabela 3. Oznaczenie dowodów zakupu

Lp.	Rodzaj dowodu zakupu	Rodzaj oznaczenia
1.	faktura VAT RR wystawiona dla rolnika ryczałtowego	VAT_RR
2.	dokument wewnętrzny	WEW
3.	faktura wystawiona przez podatnika będącego dostawcą lub usługodawcą, który wybrał metodę kasową rozliczeń VAT	MK

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 109 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług – j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 2174; ost.zm. Dz.U. z 2019 r. poz. 2200
- § 10 i § 11 rozporządzenia Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z 15 października 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług – Dz.U. z 2019 r. poz. 1988
- art. 11 ustawy z 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw – Dz.U. z 2019 r. poz. 1520

6. Nowe zasady składania deklaracji VAT i wysyłania JPK

6.1. Na czym polegają zmiany

Nowy JPK_VAT z deklaracją to dokument elektroniczny, który będzie się składał z dwóch części. Obejmie zarówno ewidencję VAT (zestaw informacji o zakupach i sprzedaży, który wynika z ewidencji VAT przedsiębiorcy za dany okres), jak i deklarację VAT (deklarację VAT-7 i VAT-7K).

Elementy nowego JPK_VAT określa rozporządzenie Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z 15 października 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2019 r. poz. 1988) oraz opracowany na jego podstawie wzór schematu JPK_VAT.

JPK_VAT, który obejmie część deklaracyjną i ewidencyjną, będą składać wszyscy podatnicy zarejestrowani jako czynni podatnicy VAT. Będzie dotyczyć tylko rozliczeń VAT dokonywanych obecnie w deklaracji VAT-7 i VAT-7K. W formacie JPK nie będą składane:

- skrócone deklaracje VAT w zakresie usług taksówek osobowych opodatkowanych ryczałtem (VAT-12),
- deklaracje VAT-8, VAT-9M, VAT-10, VAT-13, VAT-14.

Zasady składania tych deklaracji nie ulegną zmianie.

Nowy JPK_VAT będzie zawierać:

- zestaw informacji o zakupach i sprzedaży, który wynika z ewidencji VAT za dany okres,
- pozycje z obecnej deklaracji VAT-7 (VAT-7K),
- dodatkowe dane, które są potrzebne do analizy poprawności rozliczenia.

Podatnik będzie przygotowywał i wysyłał tylko jeden plik zawierający zarówno część ewidencyjną, jak i deklaracyjną (pozycje z obecnych deklaracji VAT-7/VAT-7K).

JPK_VAT będzie składany wyłącznie w wersji elektronicznej za okresy miesięczne, do 25 dnia miesiąca za miesiąc poprzedni (chyba że 25 dzień miesiąca wypada w sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, wtedy jest czas do pierwszego dnia roboczego).

Będą obowiązywać dwa warianty JPK_VAT:

- JPK_V7M – dla podatników, którzy rozliczają się miesięcznie, i
- JPK_V7K – dla podatników, którzy rozliczają się kwartalnie.

JPK_VAT z deklaracją będzie można podpisać:

- podpisem kwalifikowanym (polskim lub innego kraju UE),
- profilem zaufanym,
- danymi autoryzującymi.

Po złożeniu poprawnego JPK_VAT podatnik będzie miał możliwość pobrania Urzędowego Poświadczenia Odbioru (UPO).

Podatnicy, którzy rozliczają się kwartalnie, będą wypełniać tylko część ewidencyjną JPK_VAT za pierwsze dwa miesiące każdego kwartału. Natomiast po zakończeniu kwartału wypełnią część ewidencyjną za trzeci miesiąc kwartału oraz część deklaracyjną JPK_VAT za cały kwartał.

6.2. Stosowanie przepisów w okresie przejściowym

Przepisy o nowym pliku JPK_VAT, będącym dokumentem elektronicznym wspólnym dla deklaracji oraz ewidencji VAT, wejdą w życie 1 kwietnia 2020 r. (art. 28 pkt 6 ustawy zmieniającej z 4 lipca 2019 r.). W konsekwencji pierwsze nowe pliki JPK_VAT będą musiały zostać przesłane za kwiecień 2020 r. Jednak obowiązek ten dotyczy tylko dużych przedsiębiorców (art. 11 ust. 1 ustawy zmieniającej z 4 lipca 2019 r.). Pozostali podatnicy, w tym jednostki budżetowe (zob. tabelę 4), będą składać obowiązkowo nowe pliki JPK_VAT od rozliczenia za lipiec 2020 r. Mogą jednak rozpocząć wcześniej składanie deklaracji w takim formacie. Jeżeli skorzystają z tej możliwości, to nie będą mogli wrócić do rozliczania na poprzednich zasadach.

Od rozliczenia za lipiec 2020 r. nie będzie możliwości składania deklaracji VAT-7 i VAT-7K w inny sposób niż przez JPK_VAT.

Tabela 4. **Podatnicy, którzy nie muszą wysyłać deklaracji w formacie JPK za okresy od kwietnia do czerwca 2020 r.**

Lp.	Wykaz podatników
1	2
1.	Mikroprzedsiębiorcy, mali przedsiębiorcy oraz średni przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy – Prawo przedsiębiorców
2.	Organy władzy publicznej, w tym organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa, sądy i trybunały oraz urzędy obsługujące te organy, w zakresie, w jakim są uznane za podatników VAT na podstawie art. 15 ust. 1 i 6 ustawy o VAT
3.	Inne niż wymienione w pkt 2 państwowe jednostki budżetowe
4.	Jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki
5.	Związki metropolitalne
6.	Samorządowe jednostki budżetowe i samorządowe zakłady budżetowe, utworzone przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz urzędy obsługujące jednostkę samorządu terytorialnego działające w formie samorządowej jednostki budżetowej, jeżeli rozliczają się jako podatnicy VAT odrębni od jednostki samorządu terytorialnego
7.	Agencje wykonawcze w rozumieniu przepisów o finansach publicznych
8.	Instytucje gospodarki budżetowej
9.	Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
10.	Narodowy Fundusz Zdrowia
11.	Podmioty lecznicze w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej

1	2
12.	Szkoły i placówki niepubliczne, utworzone na podstawie ustawy o systemie oświaty lub na podstawie ustawy – Prawo oświatowe
13.	Polska Akademia Nauk i utworzone przez nią jednostki organizacyjne
14.	Instytuty badawcze w rozumieniu ustawy o instytutach badawczych
15.	Państwowe i samorządowe instytucje kultury
16.	Jednostki publicznej radiofonii i telewizji
17.	Parki narodowe
18.	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej
19.	Narodowy Bank Polski
20.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

6.3. Przygotowanie do zmian

Krok 1. Ustal okres, od którego będziesz wysyłać deklarację w formacie JPK

Od rozliczenia za kwiecień 2020 r. deklaracje w nowym formacie JPK obowiązkowo wysyłają tylko duzi przedsiębiorcy. Jeśli podatnik nie spełnia kryteriów do uznania go za dużego przedsiębiorcę, czyli nie jest przedsiębiorcą, który co najmniej w jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych spełniał łącznie następujące warunki:

- zatrudniał średniorocznie co najmniej 250 pracowników oraz
- osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych przekraczający równowartość w złotych 50 mln euro lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat przekroczyły równowartość w złotych 43 mln euro

albo jest jednostką budżetową, będzie miał taki obowiązek od rozliczenia za lipiec 2020 r. Może jednak dobrowolnie rozpocząć wysyłanie deklaracji w formacie JPK już od kwietnia 2020 r. Należy pamiętać, że dobrowolny wybór składania deklaracji w nowym formacie JPK oznacza, że nie będzie można wrócić do poprzednich metod. Taki wybór pociąga za sobą m.in. obowiązek prowadzenia ewidencji według nowych zasad. Dlatego należy przemyśleć ten krok.

Krok 2. Zapewnij oprogramowanie do przesyłania deklaracji w nowym formacie JPK

Należy przede wszystkim sprawdzić, czy dostawca oprogramowania w ramach umowy dostarczy narzędzie do wysyłania deklaracji i ewidencji w nowym formacie JPK. Jeśli nie, to trzeba się postarać o taką aktualizację lub pomyśleć o zakupie nowego programu.

Można również skorzystać z aplikacji e-mikrofirma. Jest to bezpłatne narzędzie, udostępnione przez MF, które nie jest programem finansowo-księgowym. Jak podkreśla jednak

MF, aplikacja ta jest przeznaczona dla mikroprzedsiębiorców, w szczególności gdy nie korzystają z fachowej pomocy księgowej.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 99 ust. 7c, ust. 11c ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług – j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 2174; ost.zm. Dz.U. z 2019 r. poz. 2200
- art. 11, art. 28 pkt 6 ustawy z 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw – Dz.U. z 2019 r. poz. 1520

7. Nowa klasyfikacja towarów i usług oraz zmiana stawek VAT

7.1. Na czym polegają zmiany

Od 1 kwietnia 2020 r. ustawodawca rezygnuje z obecnie stosowanego w ustawie o VAT PKWiU z 2008 r., które zostanie zastąpione:

1) symbolami CN – w przypadku towarów oraz

2) symbolami PKWiU z 2015 r. – w przypadku usług.

Ponadto na nowo zostanie określony zakres stosowania obniżonych stawek VAT w wysokości 5% i 8%. W związku z tym zostaną zmienione całkowicie załączniki nr 3 i 10 do ustawy o VAT, w których są wymienione towary i usługi opodatkowane stawkami 8% i 5%. W przypadku towarów nowa treść tych załączników będzie znacznie uproszczona. Zastosowano w miarę możliwości jedną stawkę podatku dla całych działów CN. Ograniczona w związku z tym została liczba przypadków, gdy podobne towary (towary takiej samej kategorii) są opodatkowane różnymi stawkami VAT.

Wiąże się z tym konieczność zmiany stawek dla niektórych towarów. Najczęściej będzie obowiązywać zasada obniżania stawek VAT. W niektórych przypadkach stawki zostaną jednak podwyższone.

Tabela 5. **Najważniejsze zmiany stawek VAT dla towarów, obowiązujące od 1 kwietnia 2020 r.**

Obniżenie stawki VAT		**Podwyższenie stawki VAT**	
Towary	**Zmiana stawki VAT**	**Towary**	**Zmiana stawki VAT**
1	**2**	**3**	**4**
Owoce tropikalne i cytrusowe, niektóre orzechy (pistacjowe, migdały, kokosowe)	ze stawki 8% na 5%	Niektóre przyprawy nieprzetworzone (np. gałka muszkatołowa, kwiat muszkatołowy, kmin, szafran, kurkuma)	ze stawki 5% na 8%
Pieczywo oraz wyroby ciastkarskie	zamiast trzech stawek (5%, 8% i 23%) zależnych od daty przydatności do spożycia jedna stawka 5%	Homary i ośmiornice oraz inne skorupiaki, mięczaki i bezkręgowce wodne (m.in. kraby, langusty, krewetki, ostrygi, małże, ślimaki) oraz przetwory z nich, kawior oraz namiastki kawioru	ze stawki 5% na 23%

1	2	3	4
Zupy, buliony, żywność homogenizowana i dietetyczna	ze stawki 8% na 5%	Lód używany do celów spożywczych i innych celów chłodniczych	ze stawki 8% na 23%
Musztarda, przyprawa słodka papryka, niektóre przyprawy przetworzone	ze stawki 23% na 8%	Drewno opałowe	ze stawki 8% na 23%
Produkty dla niemowląt i dzieci, tj. żywność przeznaczona dla niemowląt i małych dzieci, smoczki, pieluszki oraz foteliki samochodowe	ze stawki 8% na 5%		

O ile w przypadku towarów nastąpi wiele zmian w wysokości stawek podatku VAT, o tyle usługi najczęściej pozostaną opodatkowane VAT według dotychczasowych stawek podatku. Wyjątek stanowić będzie:

- wprowadzenie obniżonych stawek VAT na świadczenie niektórych usług w postaci dostarczania drogą elektroniczną książek, gazet, dzienników i czasopism,
- wprowadzenie stawki 8% na świadczenie usług polegających na licencjonowaniu programów komputerowych stanowiących wyroby medyczne w rozumieniu ustawy o wyrobach medycznych (poz. 73 nowego załącznika nr 3 do ustawy o VAT).

Zmiany dotkną również usługi gastronomiczne. Od 1 kwietnia 2020 r. będzie obowiązywała zasada opodatkowania według stawki VAT 8% wszystkich czynności (tj. dostaw towarów i świadczenia usług), które według PKWiU z 2015 r. są klasyfikowane jako usługi związane z wyżywieniem. Stawka 8% nie będzie miała jednak zastosowania do całej sprzedaży składającej się na takie czynności. Istnieć będą trzy grupy produktów, które nie będą mogły korzystać z opodatkowania stawką 8%. Będą opodatkowane stawką 23%. Są to:

1) napoje, inne niż wymienione w załączniku nr 3 lub załączniku nr 10 do ustawy o VAT lub w przepisach wykonawczych wydanych na jej podstawie, w tym ich przygotowanie i podanie;
2) towary nieprzetworzone przez podatnika, inne niż wymienione w załączniku nr 3 lub załączniku nr 10 do ustawy o VAT albo w przepisach wykonawczych wydanych na jej podstawie;
3) posiłki, których składnikiem są:
   - homary i ośmiornice oraz inne towary objęte CN 0306-0308 (np. krewetki, małże czy ślimaki),
   - kawior lub namiastki kawioru objęte CN 1604,
   - przetwory z homarów i ośmiornic oraz innych towarów objętych CN 1603 00 i CN 1605.

7.2. Stosowanie przepisów w okresie przejściowym

Nowe przepisy zmieniające zasady klasyfikacji towarów i usług oraz stosowania stawek VAT weszły w życie 1 listopada 2019 r., lecz będą stosowane dopiero od 1 kwietnia 2020 r. Do 31 marca 2020 r. do klasyfikacji towarów i usług jest nadal stosowana PKWiU 2008. Wyjątek dotyczy przepisów określających nowy zakres stosowania obniżonych stawek VAT dla książek, gazet, dzienników i czasopism, w przypadku których nowe regulacje stosujemy od 1 listopada 2019 r.

7.3. Przygotowanie do zmian

Krok 1. Ustal, czy zmieni się stawka VAT na sprzedawane towary i usługi

W celu ustalenia nowej stawki VAT podatnik VAT musi prawidłowo zakwalifikować usługę, stosując numer z PKWiU 2015 zamiast z dotychczasowego PKWiU 2008. Natomiast towary trzeba sklasyfikować według CN. Po ustaleniu numeru PKWiU albo CN należy przyporządkować właściwą stawkę VAT.

Jeśli mamy wątpliwości co do prawidłowości ustalenia nowej stawki VAT i klasyfikacji towaru lub usługi, możemy wystąpić o wiążącą informację stawkową (WIS). W tym celu należy złożyć wniosek do Dyrektora KIS, posługując się formularzem WIS-W.

Krok 2. Dostosuj system sprzedaży i ewidencję do zmiany stawek VAT

Gdy ustalimy symbol PKWiU 2015 i CN oraz stawkę VAT, należy dokonać:

- aktualizacji systemów księgowych, magazynowych poprzez wpisanie nowych numerów PKWiU albo CN oraz stawek VAT;
- wprowadzenia zmian w stosowanych stawkach VAT w przypadku ewidencjonowania towarów lub usług na kasach fiskalnych.

Należy również dokonać analizy umów z kontrahentami, szczególnie gdy wskazane są tam tylko kwoty brutto. Gdy kontrahent nie wyrazi zgody na podwyższenie kwoty brutto, możemy być zobowiązani wziąć na siebie podwyżkę stawki VAT.

Przygotowując umowy, oferty przetargowe należy uwzględniać już nowe klasyfikacje i stawki VAT, gdy transakcje będą dokonywane od 1 kwietnia 2020 r.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 5a, art. 41 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług – j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 2174; ost.zm. Dz.U. z 2019 r. poz. 2200
- art. 7 ustawy z 9 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw – Dz.U. z 2019 r. poz. 1751

8. Powszechna możliwość rozliczania importu towarów w deklaracji

8.1. Na czym polegają zmiany

Od 1 lipca 2020 r. rozliczanie kwoty podatku należnego z tytułu importu towarów w deklaracji VAT będzie możliwe niezależnie od tego, czy towary zostały objęte uproszczeniami z unijnego kodeksu celnego (UKC). Do 30 czerwca 2020 r. podatek należny z tytułu importu można wykazać w deklaracji VAT, gdy towary zostaną objęte na terytorium kraju uproszczeniem, o którym mowa w art. 166 oraz art. 182 UKC.

Możliwość rozliczania podatku z tytułu importu towarów bezpośrednio w deklaracji podatkowej będzie miała zastosowanie do podmiotów:

- zarejestrowanych jako podatnicy VAT czynni,
- dokonujących zgłoszeń celnych przez przedstawiciela bezpośredniego lub pośredniego w rozumieniu przepisów celnych; warunek ten nie będzie miał zastosowania do podmiotów posiadających pozwolenie na stosowanie uproszczeń, o których mowa w art. 166 oraz w art. 182 unijnego kodeksu celnego, i do podmiotów posiadających status upoważnionych przedsiębiorców, tzw. AEO.

Rozliczeniem podatku bezpośrednio w deklaracji podatkowej będzie mógł być objęty cały import towarów, tj. zarówno objęty uproszczeniami celnymi, jak i objęty zgłoszeniami celnymi na zasadach ogólnych.

Zasada ta będzie miała zastosowanie do importu dokonywanego od 1 lipca 2020 r.

Zmiany te wiążą się z wprowadzeniem obowiązkowego rozliczenia miesięcznego dla podatników, którzy będą wykazywać w deklaracji VAT należny od importu.

8.2. Stosowanie przepisów w okresie przejściowym

Jak wynika z art. 80 ustawy zmieniającej z 31 lipca 2019 r., nowe przepisy będą mały zastosowanie do importu towarów dokonanego po 30 czerwca 2020 r.

8.3. Przygotowanie do zmian

Podatnik, który chce rozliczać import w deklaracji, a nie stosuje uproszczeń z UKC, musi ustanowić przedstawiciela bezpośredniego lub pośredniego, który będzie w jego imieniu dokonywał odpraw celnych, albo uzyskać status upoważnionego przedsiębiorcy AEO.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 33a, art. 99 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług – j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 2174; ost.zm. Dz.U. z 2019 r. poz. 2200
- art. 80 ustawy z 31 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych – Dz.U. z 2019 r. poz. 1495

Joanna Dmowska
ekspert w zakresie VAT

2 Jak przygotować się do zmian w akcyzie na 2020 r.

Zobacz więcej inforlex.pl

Zmiany, które zaczną obowiązywać od Nowego Roku, dotkną nie tylko podatników VAT, ale również podatników akcyzy. W związku z uszczelnianiem tego podatku jest ich bardzo dużo. W przeciwieństwie do zmian w VAT te dotyczące akcyzy są na razie w fazie projektów, mimo że w większości mają obowiązywać od 2020 r. Dostosowanie się do zmian będzie wymagało od podatnika spełnienia wielu nowych obowiązków informacyjnych w ustawowych terminach.

1. Zmiana definicji terytorium państwa członkowskiego

1.1. Na czym polegają zmiany

Według projektowanych przepisów, od 1 stycznia 2020 r. włoska gmina Campione d'Italia i włoskie wody jeziora Lugano zostaną wykreślone z wykazu terytoriów nieuznawanych za terytorium państwa członkowskiego UE. Zmiana wynika z konieczności wdrożenia z 1 stycznia 2020 r. dyrektywy Rady (UE) 2019/475, która włącza te terytoria do „akcyzowego obszaru UE".

Na skutek tych zmian będzie możliwe przesyłanie do tych terytoriów lub przywóz z nich wyrobów akcyzowych w ramach procedury zawieszenia poboru akcyzy. Warunkiem jest jednak, aby tamtejszy kontrahent zdobył uprawnienia do korzystania z tej procedury. Ponadto całość spraw związanych z obrotem akcyzowym z tymi obszarami będziemy mogli załatwiać wyłącznie w urzędzie skarbowym. Obecnie podatnicy mogą załatwiać formalności w urzędzie celno-skarbowym, gdyż obrót akcyzowy z tymi obszarami jest traktowany jako import i eksport. Po zmianach będzie traktowany jako nabycie i dostawa wewnątrzwspólnotowa.

1.2. Przygotowanie do zmian

Podatnicy dokonujący obrotu z kontrahentami z obszarów: włoska gmina Campione d'Italia i włoskie wody jeziora Lugano, powinni się z nimi skontaktować w celu uzyskania informacji, czy będą:

- korzystać z procedury zawieszenia poboru akcyzy,
- handlować poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy.

Od tej decyzji uzależnione są dalsze rozliczenia w zakresie akcyzy i wszelkie formalności, zarówno po stronie nabywcy, jak i dostawcy.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1 pkt 1 lit. a projektu z 17 września 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (UD557) – opubl. na www.rcl.gov.pl

2. Zmiany w wiążącej informacji akcyzowej (WIA)

2.1. Na czym polegają zmiany

Z projektowanej ustawy wynika, że od 1 stycznia 2020 r. mają obowiązywać zmiany dotyczące WIA. WIA będzie wiązać nie tylko organy podatkowe, lecz także posiadacza WIA, który nie będzie mógł już wybierać, czy stosować otrzymaną WIA, czy też nie – jeśli będzie niekorzystna. Po zmianie przepisów podmiot, na rzecz którego zostanie wydana WIA, zawsze będzie obowiązany ją stosować w odniesieniu do wyrobów akcyzowych, do których została wydana. Będzie wiązać podatników, na rzecz których została wydana, i organy podatkowe do czynności dokonanych po dniu jej wydania.

Druga grupa zmian dotyczących WIA odnosi się do określenia daty jej ważności. Obecnie przepisy nie wskazują takiej daty. Artykuł 7h ustawy akcyzowej wskazuje jedynie, że WIA traci ważność w przypadku zmiany przepisów akcyzowych odnoszących się do wyrobu akcyzowego albo samochodu osobowego, w wyniku której WIA staje się niezgodna z tymi przepisami. W takiej sytuacji podmiot może ją stosować nie dłużej niż przez okres sześciu miesięcy od daty utraty ważności, pod warunkiem że dotyczy ona wyrobu akcyzowego albo samochodu osobowego będącego przedmiotem działalności gospodarczej posiadacza WIA. Po zmianach okres ważności WIA ma wynosić trzy lata od dnia jej wydania. Będzie identyczny jak w przypadku celnych wiążących informacji taryfowych (WIT).

W związku z tą zmianą zostaną także wprowadzone przepisy umożliwiające utratę ważności WIA przed upływem trzech lat w przypadku zmiany:

- przepisów prawa, w tym w zakresie akcyzy,
- przepisów wstępnych, uwag lub uwag dodatkowych do sekcji lub działów w Nomenklaturze Scalonej (CN) – odnoszących się do wyrobu akcyzowego albo samochodu osobowego, w wyniku której WIA staje się niezgodna z tymi przepisami lub uwagami.

Utrata ważności WIA będzie następowała z dniem, od którego stosuje się przepisy lub uwagi, w wyniku których WIA stała się z nimi niezgodna.

Jednocześnie z projektu wynika, że będzie możliwość zmiany przez organ podatkowy, z urzędu lub na wniosek posiadacza WIA, wydanych decyzji WIA z uwagi na:

- zmiany not wyjaśniających do Wspólnej Taryfy Celnej,
- orzecznictwo sądów lub wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej,
- zmiany decyzji klasyfikacyjnych, opinii klasyfikacyjnych lub not wyjaśniających do nomenklatury HS.

Ponadto w celu zapewnienia organom podatkowym zarówno prawidłowego wydania WIA, jak i późniejszej weryfikacji deklaracji podatkowych posiadacz WIA będzie musiał udowodnić, że:

- wyroby akcyzowe albo samochody osobowe będące przedmiotem WIA i podlegające opodatkowaniu akcyzą odpowiadają pod każdym względem klasyfikacji tego wyrobu albo samochodu osobowego określonej w WIA, albo
- wyroby akcyzowe odpowiadają rodzajowi wyrobu określonego w WIA.

2.2. Stosowanie przepisów w okresie przejściowym

Niezakończone sprawy dotyczące WIA i ich publikacje będą załatwiane według nowych przepisów. Termin ważności dotychczasowych WIA wynosi trzy lata od dnia wejścia w życie ustawy. Jeżeli natomiast dotychczasowe WIA będą niezgodne z przepisami lub zapisami taryfy, to stracą ważność z dniem wejścia w życie nowelizacji, czyli 1 stycznia 2020 r. Jeżeli jednak nieważna WIA dotyczy wyrobu akcyzowego albo samochodu osobowego będącego przedmiotem działalności gospodarczej, to jej posiadacz będzie mógł ją stosować jeszcze przez sześć miesięcy.

2.3. Przygotowanie do zmian

Podatnicy powinni zweryfikować treść posiadanych WIA pod kątem możliwości utraty ich ważności. W przypadku WIA spełniających warunki do uznania ich za nieważne będą mieli wówczas czas, aby ewentualnie wystąpić i uzyskać nową WIA przed upływem sześciomiesięcznego okresu przejściowego.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1 pkt 4–8, art. 11 projektu z 17 września 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (UD557) – opubl. na www.rcl.gov.pl

3. Nowe obowiązki dla pośredniczących podmiotów tytoniowych

3.1. Na czym polegają zmiany

Z projektowanych zmian wynika, że od 1 stycznia 2020 r. będzie obowiązywała definicja producenta surowca tytoniowego, odwołująca się do przepisów ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych. W konsekwencji dotychczasowe odwołanie do „rolnika" zostanie zastąpione odwołaniem do tej nowej definicji.

Zostanie uszczegółowiony i rozszerzony zakres informacji przekazywanych przez pośredniczące podmioty tytoniowe (PPT) oraz podmioty reprezentujące przedsiębiorcę zagranicznego Dyrektorowi Generalnemu Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. Wskazane

podmioty będą przekazywały dodatkowo dane dotyczące masy suszu tytoniowego z podziałem na grupy odmian tytoniu skupionego od poszczególnych producentów surowca tytoniowego osobno. Będą także zobowiązane do przekazywania informacji zerowej, tj. informacji o nieposiadaniu suszu tytoniowego pochodzącego z poprzedniego roku zbiorów.

Od 1 stycznia 2020 r. rozszerzony zostanie katalog warunków dotyczących osób upoważnionych do reprezentowania oddziału przedsiębiorcy zagranicznego z siedzibą w Polsce przy dokonywaniu wpisu do rejestru pośredniczących podmiotów tytoniowych. Osoby te będą musiały wykazać, że wcześniej nie kierowały lub nie reprezentowały oddziałów przedsiębiorców zagranicznych z siedzibą w Polsce:

- które w tym czasie w sposób uporczywy nie regulowały w terminie należności z tytułu cła lub podatków, składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne,
- wobec których było prowadzone postępowanie egzekucyjne, likwidacyjne lub upadłościowe,
- którym zostało cofnięte, ze względu na naruszenie przepisów prawa, zezwolenie akcyzowe, koncesja lub zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej,
- którym została wydana decyzja o zakazie wykonywania działalności regulowanej w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo przedsiębiorców, w zakresie wyrobów akcyzowych – art. 20e ustawy akcyzowej.

Ponadto organ podatkowy będzie mógł odmówić wpisu do rejestru PPT, jeżeli podmiot nie będzie wywiązywał się z obowiązku rozliczania się z podatków. Podstawą do takiej odmowy będzie też prowadzenie działalności na podstawie uzyskanego wpisu do rejestru PPT, które może powodować zagrożenie ważnego interesu publicznego.

3.2. Stosowanie przepisów w okresie przejściowym

Według art. 14 ustawy nowelizującej informacje dotyczące skupu surowca tytoniowego pochodzącego ze zbioru w 2019 r. należy złożyć do 30 czerwca 2020 r. Taki obowiązek będzie spoczywał na pośredniczącym podmiocie tytoniowym oraz podmiocie reprezentujący przedsiębiorcę zagranicznego.

Ponadto podmioty posiadające wpis do rejestru pośredniczących podmiotów tytoniowych będą miały czas do 31 stycznia 2020 r. na złożenie u właściwego naczelnika urzędu skarbowego oświadczenia o spełnianiu warunków określonych w art. 20e ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy akcyzowej. Zaniedbanie tego obowiązku będzie skutkować wykreśleniem danego podmiotu z tego rejestru (art. 13 ustawy nowelizującej).

3.3. Przygotowanie do zmian

Krok 1. Złóż oświadczenie naczelnikowi urzędu skarbowej

Do końca stycznia 2020 r. podmioty wpisane do rejestru pośredniczących podmiotów tytoniowych, które nadal chcą działać w oparciu o ten wpis, będą musiały złożyć oświadczenie naczelnikowi urzędu skarbowego o spełnianiu nowych warunków, określonych w art. 20e ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy akcyzowej. Jeśli tego nie zrobią, naczelnik urzędu skarbowego wykreśli je z rejestru.

Krok 2. Złóż informację o masie skupionego surowca tytoniowego do Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa

Pośredniczące podmioty tytoniowe lub podmioty reprezentujące przedsiębiorcę zagranicznego do końca czerwca 2020 r. będą musiały złożyć do Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa informację o masie skupionego surowca tytoniowego

pochodzącego ze zbiorów w 2019 r. Informacja taka musi zostać złożona nawet wówczas, gdy podmioty te nie skupiły ani 1 kg suszu.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1 pkt 9–13, art. 13 i art. 14 projektu z 17 września 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (UD557) – opubl. na www.rcl.gov.pl

4. Ułatwienia w sprzedaży paliwa żeglugowego

4.1. Na czym polegają zmiany

Od 1 stycznia 2020 r. będą obowiązywały ułatwienia w prowadzeniu sprzedaży paliwa żeglugowego na statki (czyli do podmiotów zużywających). Zastosujemy też ułatwienia, jeśli sprzedaż będzie się odbywała z wykorzystaniem bunkierek, czyli barek przewożących paliwo z nabrzeża na kolejne statki. Bunkierki będą uznawane za część składu podatkowego.

Paliwa żeglugowe przekazywane z „lądowego" składu podatkowego do bunkierki będą przemieszczane z zastosowaniem procedury zawieszenia poboru akcyzy, która będzie trwała do momentu:

- przekazania paliwa na docelowy statek (do podmiotu zużywającego),
- aż bunkierka opuści obszary morskie Rzeczypospolitej Polskiej.

Paliwo na bunkierce będzie mogło być nie tylko magazynowane (skład typu magazynowego). Dopuszczalne będzie także dokonywanie niektórych czynności produkcyjnych, gdy bunkierka będzie częścią składu produkcyjnego, tj. mieszanie, znakowanie lub barwienie paliw żeglugowych.

W wyniku tej zmiany w przypadku przewożenia paliwa przy wykorzystaniu bunkierki będzie możliwe stosowanie procedury zawieszenia poboru akcyzy.

4.2. Przygotowanie do zmian

Rozszerzenie miejsca prowadzenia składu podatkowego o bunkierkę nie będzie wymagało uzyskania nowego zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego.

Podmioty, które trudnią się sprzedażą paliw żeglugowych na rzecz podmiotów zużywających, dostarczając je na statki z wykorzystaniem bunkierek, będą musiały jednak dokonać zmiany posiadanego zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego. Zezwolenie na prowadzenie składu podatkowego, którego częścią jest bunkierka, będzie dodatkowo zawierało oznaczenie miejsca przy nabrzeżu, w którym cumuje ta bunkierka, i powinno umożliwiać identyfikację bunkierki, jeżeli jest ona częścią składu podatkowego. Dlatego zasadne jest, aby zezwolenie na prowadzenie składu podatkowego, w przypadku gdy część tego składu stanowi bunkierka, określało jej numer rejestracyjny.

Zatem podatnicy powinni skompletować wniosek o zmianę zezwolenia i złożyć go w swoim urzędzie skarbowym.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1 pkt 1 lit. b, pkt 20–23, 25–27 projektu z 17 września 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (UD557) – opubl. na www.rcl.gov.pl

5. Rozszerzenie katalogu warunków niezbędnych dla zastosowania zwolnienia od akcyzy do paliw żeglugowych

5.1. Na czym polegają zmiany

Z projektowanych zmian wynika, że od 1 stycznia 2020 r. ulegnie rozszerzeniu katalog warunków, które trzeba spełnić, aby móc stosować zwolnienia z akcyzy do wyrobów energetycznych przeznaczonych do celów żeglugi. Z treści dodanego w art. 32 nowego ust. 6c wynika, że warunkiem stosowania zwolnienia dla wyrobów zużywanych przez statki żeglugi śródlądowej i rybackiej będzie wpisanie tych statków do odpowiednich rejestrów. Rejestry te są określone w ustawie z 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej oraz w ustawie z 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim.

5.2. Przygotowanie do zmian

Podmioty zużywające wyroby energetyczne z przeznaczeniem dla celów żeglugi w żegludze śródlądowej lub na statkach rybackich powinny sprawdzić, czy ich statek jest wpisany do właściwego rejestru. Jeżeli nie jest, należy dokonać rejestracji lub jej aktualizacji. Brak wpisu będzie oznaczać brak możliwości korzystania ze zwolnienia z akcyzy. W rezultacie podmioty takie będą musiały płacić więcej przy zakupie wyrobów energetycznych.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1 pkt 18 projektu z 17 września 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (UD557) – opubl. na www.rcl.gov.pl

6. Zmiany w stosowaniu zwolnienia dla wyrobów gazowych

6.1. Na czym polegają zmiany

Z projektowanych zmian wynika, że od 1 stycznia 2020 r. w art. 31b ustawy akcyzowej dokonane zostanie rozgraniczenie dotychczasowego zwolnienia z akcyzy wyrobów gazowych przeznaczonych do celów opałowych. Zakres działalności, przy której prowadzeniu można korzystać ze zwolnienia z akcyzy dla wyrobów gazowych, podzielono na trzy odrębne grupy. W rezultacie jako samoistne podstawy zwolnienia wymieniono:

- hodowlę ryb,
- leśnictwo,
- prace rolnicze i ogrodnicze.

Zmiany dokonano w związku z koniecznością prowadzenia sprawozdawczości w zakresie wykorzystywania tych zwolnień przez uprawnione podmioty. Stanowią one bowiem pomoc publiczną, której udzielanie (jej wysokość) musi być monitorowane zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Jednocześnie na sprzedawców wyrobów gazowych zwolnionych od akcyzy, przeznaczonych do celów opałowych w hodowli ryb oraz w leśnictwie, nałożono obowiązek przekazywania naczelnikowi urzędu skarbowego określonych danych. Dane te trzeba będzie przekazywać w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła sprzedaż. Na podstawie otrzymanych danych naczelnik urzędu skarbowego sporządzi sprawozdanie i przekaże do ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

6.2. Przygotowanie do zmian

Krok 1. Ustal, jakie dane musisz przekazywać naczelnikowi urzędu skarbowego

Sprzedawca wyrobów gazowych powinien zapoznać się z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z 5 stycznia 2017 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie oraz informacji o nieudzieleniu takiej pomocy (Dz.U. z 2017 r. poz. 120). Powinien to uczynić w celu ustalenia, jakie dane musi gromadzić przy sprzedaży wyrobów gazowych zwolnionych od akcyzy, które mają być przeznaczone do celów grzewczych w hodowli ryb lub w leśnictwie.

Krok 2. Gromadź dane, które będziesz przekazywał do naczelnika urzędu skarbowego

Przy dokonywaniu sprzedaży wyrobów gazowych z przeznaczeniem do celów związanych z:

- hodowlą ryb,
- leśnictwem

należy gromadzić dane wymagane wymienionym rozporządzeniem i sporządzać ich miesięczne zestawienie. Sprzedawca będzie musiał przekazywać zestawienie w ciągu 25 dni po zakończeniu danego miesiąca, do właściwego naczelnika urzędu skarbowego (tam, gdzie składa deklaracje podatkowe).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1 pkt 17 projektu z 17 września 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (UD557) – opubl. na www.rcl.gov.pl

7. Nowe zwolnienie dla członków załóg środków transportu wykorzystywanych do podróży z terytorium państwa trzeciego do Polski

7.1. Na czym polegają zmiany

Z projektu wynika, że od 1 stycznia 2020 r. mają być wprowadzone zwolnienia z akcyzy dla członków załóg środków transportu wykorzystywanych do podróży z terytorium państwa trzeciego na terytorium kraju. Zwolnienia te mają dotyczyć ściśle określonych ilości wyrobów alkoholowych przewożonych w bagażu osobistym członka załogi. Zwolnienie będzie przysługiwało w ramach następujących norm:

- napoje powstałe w wyniku destylacji i wyroby spirytusowe o mocy objętościowej alkoholu powyżej 22%, alkohol etylowy nieskażony o mocy objętościowej alkoholu wynoszącej 80% i więcej – 0,5 litra lub
- alkohol i napoje alkoholowe o mocy objętościowej alkoholu nieprzekraczającej 22% – 0,5 litra,
- wina niemusujące – 0,5 litra,
- piwa – 2 litry.

Projektowana regulacja ma na celu zapewnienie spójności systemu podatkowego w Polsce poprzez ustanowienie identycznego zakresu zwolnień w podatku akcyzowym i VAT.

7.2. Przygotowanie do zmian

Aby móc skorzystać ze zwolnienia z akcyzy, a jednocześnie nie przekraczać norm ustawowych, członkowie załóg będą musieli analizować ilości dokonywanych zakupów, wracając z podróży służbowych.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1 pkt 17 projektu z 17 września 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (UD557) – opubl. na www.rcl.gov.pl

8. Dodatkowe warunki na uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności akcyzowej

8.1. Na czym polegają zmiany

Od 1 stycznia 2020 r. zostaną zaostrzone warunki, w przypadku niespełnienia których podatnicy utracą zezwolenia na:

- prowadzenie składu podatkowego,
- wyprowadzenie ze składu podatkowego,
- prowadzenie działalności jako podmiot pośredniczący.

Chodzi o następujące warunki:

1) osoby kierujące danym podmiotem nie mogą być skazane prawomocnym wyrokiem za:
   - przestępstwa przeciwko:
     – wiarygodności dokumentów,
     – mieniu,
     – obrotowi gospodarczemu,
     – obrotowi pieniędzmi i papierami skarbowymi,
   - przestępstwo skarbowe;
2) osoby kierujące danym podmiotem w przeszłości nie kierowały działalnością innych podmiotów:
   - które jednocześnie w tym czasie w sposób uporczywy nie regulowały w terminie należności z tytułu:
     – cła lub podatków stanowiących dochód budżetu państwa,
     – składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne,
   - wobec których było prowadzone postępowanie egzekucyjne, likwidacyjne lub upadłościowe,
   - którym zostało cofnięte, ze względu na naruszenie przepisów prawa, zezwolenie akcyzowe, o którym mowa w art. 84 ust. 1 ustawy, koncesja lub zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej,
   - którym została wydana decyzja o zakazie wykonywania działalności regulowanej w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo przedsiębiorców, w zakresie wyrobów akcyzowych.

Brak dochowania któregoś z warunków będzie skutkować koniecznością cofnięcia zezwolenia akcyzowego. Ponadto dodano również kolejną ważną, samoistną przesłankę cofnięcia zezwolenia akcyzowego. Zezwolenie będzie mogło być cofnięte w przypadku uzasadnionej obawy, że prowadzenie działalności na podstawie wydanego zezwolenia może powodować zagrożenie ważnego interesu publicznego.

8.2. Przygotowanie do zmian

Do 31 stycznia 2020 r. podmioty posiadające zezwolenie akcyzowe muszą złożyć do właściwego naczelnika urzędu skarbowego oświadczenia o spełnianiu nowych warunków. Zaniedbanie tego obowiązku będzie skutkować cofnięciem danemu podmiotowi posiadanego przez niego zezwolenia akcyzowego (art.13 ustawy nowelizującej).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1 pkt 24–30, art. 13 projektu z 17 września 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (UD557) – opubl. na www.rcl.gov.pl

9. Możliwość nadania natychmiastowej wykonalności nieostatecznej decyzji naczelnika US

9.1. Na czym polegają zmiany

Z projektowanych zmian wynika, że od 1 stycznia 2020 r. naczelnik urzędu skarbowego otrzyma możliwość nadania rygoru natychmiastowej wykonalności swojej nieostatecznej decyzji o cofnięciu zezwolenia akcyzowego.

Aby mógł skorzystać z tej możliwości, musi wystąpić jedna z trzech, ściśle określonych przesłanek:

1) podmiotem kierują osoby niespełniające warunku z art. 48 ust. 1 pkt 3 ustawy akcyzowej, czyli osoby karane lub takie, które kierowały kiedyś trefnymi podmiotami,
2) kwota zaległości w zapłacie akcyzy lub opłaty paliwowej przekracza wysokość kwoty zabezpieczenia akcyzowego złożonego przez podmiot posiadający zezwolenie,
3) dalsze prowadzenie przez podmiot działalności może powodować zagrożenie ważnego interesu publicznego.

Zmiana ta daje organom podatkowym potężne narzędzie. Umożliwia bowiem natychmiastowe cofnięcie zezwolenia akcyzowego. Obecnie podmiot, któremu naczelnik urzędu skarbowego cofnął zezwolenie, działa w dalszym ciągu, często aż do prawomocnego zakończenia postępowania przed NSA. Po zmianach w tym zakresie organ nie będzie musiał czekać do zakończenia postępowania we wszystkich instancjach. Podmiot, któremu naczelnik urzędu skarbowego (organ I instancji) cofnie zezwolenie poprzez nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności swojej nieostatecznej decyzji, natychmiast będzie musiał zaprzestać prowadzonej przez siebie działalności.

9.2. Stosowanie przepisów w okresie przejściowym

W przypadku tej zmiany nie przewidziano przepisów przejściowych. Tak więc można ją będzie zastosować do każdej nieostatecznej decyzji o cofnięciu zezwolenia akcyzowego.

9.3. Przygotowanie do zmian

Adresat nieostatecznej decyzji o cofnięciu zezwolenia akcyzowego, który jest w trakcie postępowania odwoławczego, powinien przygotować się na ewentualność jego utraty, zanim zakończy się postępowanie odwoławcze. Naczelnik urzędu skarbowego będzie mógł nadać rygor natychmiastowej wykonalności takiej decyzji, co uniemożliwi dalsze prowadzenie działalności w oparciu o to zezwolenie. Może również skutkować koniecznością uiszczenia akcyzy od wyrobów znajdujących się dotychczas w procedurze zawieszenia poboru akcyzy.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1 pkt 32 projektu z 17 września 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (UD557) – opubl. na www.rcl.gov.pl

10. Zmiany w opodatkowaniu samochodów osobowych

10.1. Na czym polegają zmiany

Projektowane zmiany w zakresie uszczelnienia akcyzy samochodowej, które mają obowiązywać od 1 stycznia 2020 r. , dotyczą trzech obszarów:

1) wprowadzenia opodatkowania akcyzą samochodów, które na skutek zmian konstrukcyjnych stają się samochodami osobowymi,
2) objęcia opodatkowaniem akcyzą nabycia lub posiadania samochodu osobowego niezarejestrowanego wcześniej w Polsce, co do którego nie można ustalić, czy uiszczono od niego należną akcyzę,
3) ustanowienia obowiązku uzyskiwania w urzędzie skarbowym dokumentu potwierdzającego brak obowiązku zapłaty akcyzy w przypadku samochodów innych niż osobowe, o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony.

Zmiany konstrukcyjne w samochodzie

W przypadku dokonania zmian konstrukcyjnych w samochodzie, skutkujących zmianą ich przeznaczenia na osobowy, obowiązek podatkowy będzie powstawał w dniu dokonania tej czynności, nie później jednak niż w dniu:

- złożenia w wydziale komunikacji zawiadomienia o dokonaniu tych zmian,
- dokonania sprzedaży takiego samochodu, jeżeli dokonywana będzie ona przed złożeniem zawiadomienia.

Podatnikiem będzie ten, na kim ciąży obowiązek złożenia zawiadomienia, a podstawą opodatkowania będzie średnia wartość rynkowa pomniejszona o VAT i akcyzę. Deklarację uproszczoną trzeba będzie złożyć w terminie14 dni, a wpłaty akcyzy dokonać w ciągu 30 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego.

Problem z ustaleniem, czy została uiszczona akcyza od samochodu

W przypadku nabycia lub posiadania samochodu osobowego niezarejestrowanego wcześniej na terytorium kraju, co do którego nie można ustalić, czy uiszczono od niego należną akcyzę, obowiązek podatkowy powstanie z dniem nabycia lub wejścia w posiadanie tego samochodu. Również w tym przypadku obowiązują te same terminy na złożenie deklaracji uproszczonej (14 dni) i zapłatę akcyzy (30 dni).

Dokumentowanie braku obowiązku zapłaty akcyzy od innych samochodów niż osobowe

Trzeci obszar zmian powiązano z jednoczesną zmianą art. 72 ust. 1 pkt 6a ustawy – Prawo o ruchu drogowym. Z przepisu tego wynika, że w celu rejestracji samochodów, sprowadzonych z innych krajów UE, o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony, tj.:

- samochodów ciężarowych (kategoria homologacyjna N1), podrodzaj „furgon", „furgon/podest", „ciężarowo-osobowy", „terenowy", „wielozadaniowy" lub „van",
- samochodów specjalnych (kategoria homologacyjna M1 i N1),

konieczne będzie przedstawienie, wystawionego przez naczelnika urzędu skarbowego, dokumentu potwierdzającego brak obowiązku zapłaty akcyzy na terytorium kraju.

W celu uzyskania tego dokumentu konieczne będzie złożenie wniosku do właściwego naczelnika urzędu skarbowego. Do wniosku należy dołączyć dokumenty odnoszące się do nabywanego wewnątrzwspólnotowo samochodu osobowego, ciężarowego lub specjalnego, w szczególności: fotografie, plany, schematy, katalogi, informacje od producenta lub inne dostępne dokumenty.

W przypadku braku możliwości wykazania naczelnikowi urzędu skarbowego (również poprzez okazanie pojazdu), że nie jest to samochód osobowy w rozumieniu akcyzy, jedyne, co pozostanie podmiotowi, aby móc zarejestrować samochód, to uiszczenie od niego akcyzy jak od samochodu osobowego. Następnie będzie on mógł złożyć wniosek o stwierdzenie nadpłaty akcyzy w celu udowodnienia swojej racji w tym trybie.

10.2. Stosowanie przepisów w okresie przejściowym

Z art. 12 ustawy nowelizującej wynika, że nierozpatrzone do 31 grudnia 2019 r. wnioski o wydanie dokumentu potwierdzającego brak obowiązku zapłaty akcyzy na terytorium kraju będą rozpatrywane według nowych przepisów.

Z kolei w myśl art. 15 ustawy nowelizującej złożone przed 1 stycznia 2020 r. wnioski o rejestrację samochodów ciężarowych i specjalnych, wymienionych w art. 72 ust. 1 pkt 6a ustawy – Prawo o ruchu drogowym, będą załatwiane zgodnie z dotychczasowymi przepisami. Nie będzie potrzebne zaświadczenie o braku obowiązku zapłaty akcyzy.

10.3. Przygotowanie do zmian

Krok 1. Załatw w 2019 r. możliwe formalności związane z rejestracją lub przerejestrowaniem samochodowym

Przed wejściem w życie zmian uszczelniających akcyzę od samochodów podatnicy powinni niezwłocznie załatwić wszelkie formalności w zakresie rejestracji. Jeżeli bowiem podatnik zamierza przerejestrować posiadany samochód ciężarowy na osobowy i nie chce z tego tytułu zapłacić akcyzy, musi załatwić formalności przed wejściem w życie tych przepisów. Identycznie musi postąpić podatnik, jeżeli sprowadził z zagranicy samochód o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony, który w chwili obecnej nie jest klasyfikowany akcyzowo jako samochód osobowy. Jeżeli będzie chciał go zarejestrować jako samochód ciężarowy, również musi to uczynić niezwłocznie, przed wejściem w życie nowych przepisów.

Krok 2. Kompletuj dokumenty, gdy będziesz rejestrował w 2020 r. samochód ciężarowy lub specjalny

Jeżeli natomiast podatnik zamierza po wejściu w życie ustawy dokonać rejestracji samochodu ciężarowego lub specjalnego o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony i nie chciałby zapłacić od niego akcyzy, musi kompletować wszelkiego rodzaju załączniki do wniosku o wydanie dokumentu potwierdzającego brak zapłaty akcyzy (np. fotografie, plany, schematy, katalogi, informacje od producenta lub inne dostępne dokumenty).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1 pkt 35–42, art. 12, art. 15 projektu z 17 września 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (UD557) – opubl. na www.rcl.gov.pl

11. Rozszerzenie obowiązków ewidencyjnych dla alkoholu etylowego skażonego krajowymi środkami skażającymi

11.1. Na czym polegają zmiany

Z projektu wynika, że od 1 stycznia 2020 r. zmianie ulegnie katalog wyrobów zawierających alkohol etylowy skażony, których sprzedaż musi być ewidencjonowana w rejestrze nabyw-

ców wyrobów, o którym mowa w art. 138t ustawy akcyzowej. Zmiany dotyczą zarówno rodzaju wyrobów, jak i pojemności opakowań jednostkowych.

Po zmianie sprzedawcy będą musieli rejestrować sprzedaż na terytorium kraju wyrobów (bez względu na kod CN), które w swym składzie zawierają alkohol etylowy o rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 50% objętości, skażony:

1) mieszaniną alkoholu izopropylowego (propan-2-ol) i benzoesanu denatonium lub

2) mieszaniną alkoholu tert-butylowego i benzoesanu denatonium, lub

3) alkoholem izopropylowym

– jeżeli wyroby te będą sprzedawane w opakowaniach jednostkowych o pojemności większej niż 1,5 litra lub gdy jednorazowa łączna objętość sprzedanych wyrobów będzie większa niż 10 litrów.

Jedynym wyjątkiem od wpisu do rejestru nabywców pozostanie obecnie tylko sprzedaż potwierdzana fakturą. Tej sprzedaży nie będzie się wpisywać do rejestru. Natomiast sprzedaż „paragonowa" objęta przewozem w ramach systemu SENT nie będzie już korzystać z wyłączenia z wpisu do rejestru. Wszystkie takie transakcje trzeba będzie teraz wpisywać do rejestru.

Dodatkowo zrezygnowano z podawania w rejestrze podkategorii Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU) sprzedawanych wyrobów.

Techniczną zmianę będzie stanowiło doprecyzowanie brzmienia art. 138t ust. 7 poprzez wskazanie, że przechowywaniu przez okres pięciu lat podlega nie rejestr, ale dane zawarte w tym rejestrze.

11.2. Przygotowanie do zmian

Podmioty, które dokonują sprzedaży wyrobów zawierających w swym składzie alkohol, powinny zweryfikować, które ze sprzedawanych wyrobów zawierają alkohol etylowy o rzeczywistej objętości mocy alkoholu przekraczającej 50%. Jeśli mamy takie wyroby, to następnie trzeba ustalić, czym były skażone. Te wyroby będą bowiem musiały być wpisywane do rejestru, gdy zostaną przekroczone limity i nie będzie wystawiona faktura.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1 pkt 44 projektu z 17 września 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (UD557) – opubl. na www.rcl.gov.pl

12. Obowiązek prowadzenia elektronicznych ewidencji wyrobów akcyzowych

12.1. Na czym polegają zmiany

Z projektowanej ustawy wynika, że od 1 stycznia 2020 r. wszystkie ewidencje akcyzowe i dokumenty określone w art. 138a–138l i w art. 138o ustawy akcyzowej trzeba będzie obowiązkowo prowadzić w formie elektronicznej. Wersja papierowa będzie dostępna wyłącznie dla nielicznych podatników w trakcie okresu przejściowego i tutaj będzie zależne to od statusu podmiotu. W obecnym stanie prawnym przepisy dopuszczają prowadzenie ewidencji zarówno w formie papierowej, jak i w formie elektronicznej.

Nadal będzie przy tym utrzymany w mocy zapis, że ewidencje akcyzowe, o których mowa w art. 138a–138c i art. 138e–138l, mogą zostać zastąpione dokumentacją prowadzoną na podstawie przepisów:

- prawa podatkowego innych niż przepisy o akcyzie albo
- o rachunkowości

– pod warunkiem że dokumentacja ta zawiera wszystkie dane wymagane dla danej ewidencji.

Wprowadzenie tego obowiązku nie będzie wymuszać zakupu nowego, dodatkowego oprogramowania. Może wystąpić jedynie konieczność jego aktualizacji, polegająca na rozszerzeniu funkcjonalności. Zatem nadal będzie możliwość wykorzystania dotychczas stosowanych systemów księgowych.

12.2. Stosowanie przepisów w okresie przejściowym

Z art. 16 ustawy nowelizującej wynika, że w zależności od tego, jaki status posiada podatnik, będzie mógł nadal stosować papierowe ewidencje i inne dokumentacje, tj.:

- nie dłużej niż do 31 grudnia 2020 r., jeżeli jest małym lub średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy – Prawo przedsiębiorców, lub
- nie dłużej niż do 31 grudnia 2021 r., gdy posiada status mikroprzedsiębiorcy.

12.3. Przygotowanie do zmian

Krok 1. Ustal, od kiedy musisz prowadzić ewidencje akcyzowe wyłącznie w formie elektronicznej

W 2020 r. obowiązek prowadzenia ewidencji akcyzowych wyłącznie w formie elektronicznej dotyczy dużych przedsiębiorców. Jest to przedsiębiorca, który co najmniej w jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych spełniał łącznie następujące warunki:

- zatrudniał średniorocznie co najmniej 250 pracowników oraz
- osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz z operacji finansowych przekraczający równowartość w złotych 50 mln euro lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat przekroczyły równowartość w złotych 43 mln euro.

Krok 2. Zapewnij oprogramowanie do prowadzenia ewidencji

Następnie będzie trzeba skontaktować się z dostawcą oprogramowania księgowego lub poszukać właściwej dla siebie aplikacji na rynku. Potem zostaje już tylko rozpoczęcie prowadzenia elektronicznej dokumentacji we właściwym dla siebie czasie.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1 pkt 43, art. 16 projektu z 17 września 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (UD557) – opubl. na www.rcl.gov.pl

13. Obowiązek składania deklaracji akcyzowych w formie elektronicznej

13.1. Na czym polegają zmiany

Z projektowanych zmian wynika, że od 1 stycznia 2020 r. wszystkie deklaracje podatkowe w podatku akcyzowym (zwykłe i uproszczone), sporządzane przez podatników i płatni-

ków tego podatku, będą musiały być składane wyłącznie w formie elektronicznej. Jedyne wyjątki w tym zakresie przewidziano dla osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej. Takie osoby nadal będą mogły składać deklaracje podatkowe w formie papierowej.

13.2. Przygotowanie do zmian

Zainteresowane podmioty, które składają deklaracje akcyzowe przed 1 stycznia 2020 r., powinny zapoznać się z udostępnianymi przez Krajową Administrację Skarbową możliwościami bezpłatnego składania elektronicznych deklaracji podatkowych. Można to robić m.in. poprzez system PUESC.

Jeśli natomiast nie chcą korzystać z tych możliwości, powinny porozumieć się ze swoim dostawcą oprogramowania, aby ten dostosował je w taki sposób, aby była możliwość wysyłania deklaracji elektronicznie.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1 pkt 15, 31, 40 projektu z 17 września 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (UD557) – opubl. na www.rcl.gov.pl

14. Zmniejszenie obowiązków przy sprzedaży wyrobów węglowych

14.1. Na czym polegają zmiany

Finalny nabywca węglowy, aby korzystać ze zwolnienia z akcyzy, składa oświadczenie o przeznaczeniu wyrobów węglowych. Natomiast sprzedawca wyrobów węglowych ma obowiązek sporządzania listy finalnych nabywców węglowych uprawnionych do odbioru deputatu węglowego. Z projektowanych zmian wynika, że od 1 stycznia 2020 r. sprzedawca nie będzie obowiązany do podawania w tych dokumentach, tj. w oświadczeniu i liście, numeru dowodu osobistego lub nazwy i numeru innego dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby fizycznej nieprowadzącej działalności. Będzie trzeba spisywać tylko numer PESEL. Natomiast tylko w przypadku osoby nieposiadającej tego numeru (np. osoby zagranicznej) należy spisać dane okazanego przez nią dokumentu tożsamości. Zawsze jednak nabywca będzie musiał okazać sprzedawcy dokument w celu potwierdzenia swojej tożsamości.

Nieokazanie dokumentu tożsamości skutkować będzie zastosowaniem ustawowej stawki podatku akcyzowego określonej dla węgla i koksu, tj. 1,28 zł/1 gigadżul (GJ). Stawka ta będzie miała zastosowanie również w przypadku, gdy dane zawarte w oświadczeniu będą:

- niekompletne,
- nieczytelne,
- nie będą zgadzały się z danymi wynikającymi z dokumentu tożsamości,
- ilość i rodzaj nabywanych wyrobów węglowych będą inne niż wskazane w oświadczeniu.

14.2. Przygotowanie do zmian

Obowiązek zapłaty zaległej akcyzy po stronie sprzedawcy może wystąpić w sytuacji, gdy w wyniku kontroli podatkowej lub kontroli celno-skarbowej okaże się, że:

- dokumenty mające potwierdzać możliwość zastosowania zwolnienia z akcyzy są niekompletne lub niezgodne z dokumentami sprzedaży,
- w oświadczeniach nabywców węgla są podane nieprawdziwe dane nabywcy.

Aby nie dochodziło do takich sytuacji, należy przeszkolić i uświadomić swoich pracowników, którzy fizycznie dokonują takich sprzedaży, by zwrócili uwagę na poprawność i rzetelność wypełnienia przyjmowanych oświadczeń.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1 pkt 16 projektu z 17 września 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (UD557) – opubl. na www.rcl.gov.pl

15. Zmiany w ustalaniu minimalnych stawek na wyroby tytoniowe

15.1. Na czym polegają zmiany

Projektowane zmiany pozwalają Ministrowi Finansów bardziej elastycznie reagować na zmiany cen papierosów, tytoniu do palenia i wyrobów nowatorskich. W rezultacie ich wprowadzenia Minister Finansów będzie mógł dokonywać ogłaszania ich średnich ważonych cen detalicznych już nie tylko raz do roku na cały rok kalendarzowy, lecz także w dowolnym momencie w trakcie roku.

Ceny te, a więc w praktyce minimalne stawki akcyzy na te wyroby (po odpowiednim przeliczeniu), będą stosowane od dnia ich ogłoszenia. Czasami może to skutkować koniecznością szybkiego przeprowadzeniem repricingu, tj. przeszacowania wyrobów znajdujących się w magazynie. Warto to będzie robić chociażby z tego powodu, aby uniknąć konieczności zapłaty podatków wyższych, niż wyniesie faktyczny przychód ze sprzedaży tych wyrobów.

15.2. Przygotowanie do zmian

Podmioty prowadzące działalność w zakresie wprowadzania na polski rynek papierosów, tytoniu do palenia lub wyrobów nowatorskich, powinny częściej niż raz w roku zaglądać do Monitora Polskiego w poszukiwaniu ewentualnych obwieszczeń Ministra Finansów dotyczących średnich ważonych cen detalicznych (czyli *de facto* zmieniających minimalne stawki akcyzy). Bieżące, regularne sprawdzanie tych cen pozwoli szybko reagować na ich zmiany.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1 pkt 34 projektu z 17 września 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (UD557) – opubl. na www.rcl.gov.pl

16. Przedłużenie okresu przejściowego na stosowanie e-DD

16.1. Na czym polegają zmiany

Początkowo dokument e-DD miał być stosowany od 1 stycznia 2019 r. Okres ten wydłużono do końca 2019 r. Zgodnie z nową propozycją ustawodawca zamierza ponownie wydłużyć ten okres o ponad rok, do 12 stycznia 2021 r. A zatem po zmianach, do 12 stycz-

nia 2021 r., podobnie jak dotychczas, nadal będzie można stosować papierowy dokument dostawy.

Z uzasadnienia projektu wynika, że tak nietypowy dzień (tj. środek drugiego tygodnia roku) wybrano dlatego, żeby ułatwić podatnikom wdrożenie nowych przepisów. Aby ich służby informatyczne czy dostawcy oprogramowywania w przypadku wystąpienia jakichś problemów mieli możliwość reakcji.

16.2. Przygotowanie do zmian

Przez cały rok 2019 podatnicy mieli czas, aby zastanowić się, czy chcą spełnić wymogi formalne i techniczne dla stosowania elektronicznego e-DD. Teraz będzie podobnie. Ponieważ nadal można stosować dokumenty papierowe, ale i elektroniczne, podatnik sam musi przeanalizować swoją sytuację i podjąć decyzję co do dnia, od którego będzie chciał rozpocząć stosowanie elektronicznego dokumentu. Do tych zmian należy się przygotować. Trzeba bowiem dokonać zmian w ewidencjach sprzedaży czy aktualizacji oprogramowania do obsługi dokumentów e-DD.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 3a, art. 4 i art. 10 ustawy z 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy – Prawo celne – Dz.U. poz. 1697; ost.zm. Dz.U. z 2019 r. poz. 1520
- art. 5 projektu z 30 września 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (UD563) – opubl. na www.rcl.gov.pl

17. Umożliwienie podziału w innym państwie członkowskim przesyłki wyrobów energetycznych przewożonych koleją

17.1. Na czym polegają zmiany

Z projektowanych zmian w art. 41i ustawy akcyzowej wynika, że będzie możliwy podział w innym państwie członkowskim przesyłki wyrobów energetycznych przewożonych koleją. Przy przesyle wyrobów energetycznych koleją z zastosowaniem procedury zawieszenia poboru akcyzy z użyciem systemu EMCS PL2 możemy dokonać podziału takiego przemieszczenia na co najmniej dwie przesyłki. Możliwość taka będzie istniała nie tylko na terytorium kraju, lecz także, gdy podział ma nastąpić na terenie innego kraju UE, którego przepisy pozwalają na dokonywanie takich podziałów.

W celu skorzystania z tej nowej możliwości trzeba będzie wysłać komunikat do systemu EMCS PL2. Oczywiście identycznie jak w przypadku podziałów przesyłek dokonywanych na terytorium kraju należy pamiętać o tym, aby całkowita ilość przemieszczanych wyrobów nie uległa zmianie. Oznacza to, że suma ilości w podzielonych przesyłkach musi równać się ilości w pierwotnym e-AD.

17.2. Przygotowanie do zmian

Podatnik, jeśli chce dzielić wyroby energetyczne za granicą, powinien sprawdzić, czy oprogramowanie, którym dysponuje, umożliwia wysłanie odpowiedniego komunikatu do systemu EMCS PL2. Jeśli nie ma takiej możliwości, należy go zaktualizować.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1 pkt 18 projektu z 30 września 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (UD563) – opubl. na www.rcl.gov.pl

18. Rozszerzenie przypadków zakończenia procedury zawieszenia poboru akcyzy

18.1. Na czym polegają zmiany

Z projektowanych zmian wynika, że ustawodawca zamierza dodać nowy przypadek, gdy będzie dochodzić do zakończenia procedury zawieszenia poboru akcyzy. Będzie miało to miejsce, gdy w raporcie odbioru lub dokumencie zastępującym raport odbioru podmiot odbierający celowo poświadczy nieprawdę co do tożsamości otrzymanego wyrobu lub jego ilości.

W takiej sytuacji będzie się uznawać, co do zasady, że do zakończenia procedury zawieszenia poboru akcyzy doszło z dniem poświadczenia nieprawdy. Gdy nie będzie można ustalić tego dnia, procedura będzie kończona z dniem stwierdzenia przez uprawniony organ poświadczenia nieprawdy.

18.2. Przygotowanie do zmian

Podatnik powinien pilnować, aby w raporcie odbioru lub dokumencie zastępującym raport odbioru nie pojawiły się nieprawdziwe informacje. Zakończenie procedury zawieszenia poboru akcyzy jest równoznaczne z powstaniem obowiązku podatkowego i zobowiązania podatkowego.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1 pkt 19 projektu z 30 września 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (UD563) – opubl. na www.rcl.gov.pl

19. Obniżenie stawek akcyzy dla niektórych samochodów osobowych hybrydowych

19.1. Na czym polegają zmiany

Od 1 stycznia 2020 r. obowiązują o połowę niższe stawki akcyzy dla pojazdów hybrydowych.

Nowa stawka akcyzy obejmie samochody o napędzie hybrydowym, w których energia elektryczna nie jest akumulowana przez podłączenie do zewnętrznego źródła zasilania, i wyniesie:

- 1,55% podstawy opodatkowania – w przypadku samochodu o pojemności silnika spalinowego 2000 cm^3 lub niższej; obecnie jest to stawka 3,1% podstawy opodatkowania;
- 9,3% podstawy opodatkowania – w przypadku samochodu o pojemności silnika spalinowego w przedziale powyżej 2000 cm^3 do 3500 cm^3; obecnie jest to stawka 18,6% podstawy opodatkowania.

Niższą stawką akcyzy nie zostały natomiast objęte samochody o pojemności silnika spalinowego:

- 2000 cm^3 lub niższej, w którym energia elektryczna jest akumulowana przez podłączenie do zewnętrznego źródła zasilania; do 1 stycznia 2021 r. ta kategoria samochodów korzysta jednak ze zwolnienia od akcyzy;
- powyżej 3500 cm^3, w którym energia elektryczna jest akumulowana przez podłączenie do zewnętrznego źródła zasilania; będą nadal objęte akcyzą na dotychczasowym poziomie, tj. 18,6%.

19.2. Stosowanie przepisów w okresie przejściowym

Zmiany stawek nie będą dotyczyć pojazdów, w stosunku do których obowiązek podatkowy powstał przed dniem wejścia w życie tej nowelizacji, tj. przed 1 stycznia 2020 r.

19.3. Przygotowanie do zmian

Nowelizacja w zakresie obniżenia stawek akcyzy jest korzystna pod względem finansowym dla potencjalnych nabywców. Dlatego warto się wstrzymać z zakupem takiego samochodu do końca 2019 r.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1 ustawy z 16 października 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym – Dz.U. z 2019 r. poz. 2116

20. Centralny rejestr podmiotów akcyzowych

20.1. Na czym polegają zmiany

1 kwietnia 2020 r. ma wejść w życie centralna, elektroniczna rejestracja podatników akcyzy.

Po zmianie rejestracji w zakresie akcyzy będą zobowiązane dokonać:
1) podmioty zamierzające zużywać wyroby akcyzowe zwolnione od akcyzy ze względu na przeznaczenie,
2) podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej, które dotychczas nie miały obowiązku rejestracji, w tym osoby fizyczne, jednostki pożytku publicznego, jednostki samorządu terytorialnego, jednostki organizacyjne wojska, Straży Granicznej i Policji;
3) finalny nabywca węglowy, prowadzący działalność gospodarczą, który w poprzednim roku kalendarzowym nabył powyżej 30 mln kg wyrobów węglowych;
4) podmioty, które w ramach prowadzonej działalności gospodarczej prowadzą miejsce niszczenia wyrobów akcyzowych, spełniające warunki niszczenia wyrobów na podstawie przepisów odrębnych, do którego są wysyłane poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy wyroby akcyzowe objęte zwolnieniem od akcyzy ze względu na ich przeznaczenie;
5) podmiot, który został wyznaczony jako podmiot reprezentujący przedsiębiorcę zagranicznego, o którym mowa w art. 13 ust. 5 i ust. 5a ustawy akcyzowej;
6) podmioty zamierzające prowadzić działalność jako pośredniczący podmiot węglowy, pośredniczący podmiot gazowy, pośredniczący podmiot olejowy oraz zużywający podmiot olejowy.

Podmioty z ostatniej, szóstej grupy według obecnie obowiązujących przepisów są obowiązane do złożenia powiadomienia o zamiarze rozpoczęcia prowadzenia działalności jako pośredniczący podmiot węglowy, pośredniczący podmiot gazowy albo do zgłoszenia rejestracyjnego uproszczonego. Po zmianie będą musiały składać zgłoszenie rejestracyjne.

Centralnej, elektronicznej rejestracji będzie się dokonywało w systemie SZPROT – System Zintegrowanej Rejestracji Przedsiębiorców Obrotu Towarowego, dostępnym za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych (PUESC). W związku z tym zostaną zlikwidowane obecnie funkcjonujące papierowe formularze zgłoszenia rejestracyjnego na rzecz zgłoszenia elektronicznego składanego za pomocą PUESC. Stworzenie Centralnego Rejestru Podmiotów Akcyzowych prowadzonego przez jeden organ podatkowy wyznaczony przez Ministra Finansów spowoduje także konieczność odstąpienia od papierowego potwierdzania przyjęcia zgłoszenia rejestracyjnego.

20.2. Stosowanie przepisów w okresie przejściowym

Z przepisu przejściowego art. 6 ustawy nowelizującej wynika, że podmioty, które złożą zgłoszenie rejestracyjne na dotychczasowych zasadach i do 1 kwietnia 2020 r. nie uzyskają potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia rejestracyjnego, otrzymają je na starych zasadach. W tym przypadku właściwy naczelnik urzędu skarbowego, mimo obowiązywania przepisów o centralnej rejestracji, będzie miał obowiązek wydać takie potwierdzenie również po 1 kwietnia 2020 r. w terminie 7 dni, aby zakończyć proces rejestracji.

Podmiotom niepodlegającym dotychczas obowiązkowi rejestracji określono termin do 30 września 2020 r., w którym będą one zobowiązane dokonać zgłoszenia rejestracyjnego. W celu ułatwienia rejestracji osobom fizycznym planuje się umożliwienie im skorzystania przy dokonywaniu zgłoszenia z bezpośredniej pomocy pracowników i funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej Krajowej Administracji Skarbowej, zarówno w urzędach skarbowych, jak i w jednostkach organizacyjnych urzędów celno-skarbowych.

20.3. Przygotowanie do zmian

Wszystkie zobowiązane do rejestracji podmioty powinny zapoznać się z przepisami w tym zakresie oraz z funkcjonowaniem PUESC.

Krok 1. Sprawdź, czy nie musisz uzupełnić zgłoszenia rejestracyjnego

Podmioty:

- zarejestrowane na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów,
- olejowe, które przed 1 kwietnia 2020 r. złożyły zgłoszenie rejestracyjne uproszczone w wersji elektronicznej,

staną się podmiotami wpisanymi do Centralnego Rejestru Podmiotów Akcyzowych. Wcześniej jednak muszą pamiętać, aby do 30 czerwca 2020 r. uzupełnić zgłoszenia o dane dotyczące właściwości naczelnika urzędu skarbowego w zakresie akcyzy, dotychczas niewymagane. Będą uzupełniały te dane w sposób elektroniczny, czyli za pośrednictwem PUESC. W przypadku niedopełnienia tego obowiązku organ uzna, że podmiot nie jest zarejestrowany w Centralnym Rejestrze Podmiotów Akcyzowych. W takim przypadku podatnik będzie musiał dokonać rejestracji zgodnie z nowymi zasadami.

Krok 2. Sprawdź, czy nie musisz dokonać rejestracji akcyzowej

Podmioty, które złożyły przed 1 kwietnia 2020 r. zgłoszenie rejestracyjne uproszczone w wersji papierowej lub elektronicznej, ale niepodpisane jednym z wymaganych podpisów elektronicznych, będą musiały dokonać rejestracji zgodnie z nowymi zasadami elektronicznej rejestracji podmiotów akcyzowych. Powinny to uczynić do 30 września 2020 r.

Do rejestracji na nowych zasadach w terminie do 30 września 2020 r. zobowiązano także pośredniczący podmiot węglowy oraz pośredniczący podmiot gazowy, które to podmioty dotychczas składały naczelnikowi urzędu skarbowego powiadomienie o zamiarze rozpoczęcia działalności gospodarczej.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 7–8 projektu z 30 września 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (UD563) – opubl. na www.rcl.gov.pl

©℗

Dorota Kowalczyk
ekspert w zakresie akcyzy

IV. TRANSAKCJE KRAJOWE

1 Obowiązkowy split payment – aktualne problemy

Obligatoryjny split payment obowiązuje od 1 listopada 2019 r. Regulacja ta nadal wzbudza wiele wątpliwości w praktyce. Często pojawiają się pytania, czy sprawdzenie rachunku na białej liście zwalnia z zastosowania split payment oraz kiedy faktura powinna mieć oznaczenie „mechanizm podzielonej płatności" i jak naprawić błąd, gdy takiego oznaczenia nie ma.

Poniżej przedstawiamy odpowiedzi na najczęściej pojawiające się pytania.

1. Czy spółka cywilna musi stosować split payment

PYTANIE

Czy podmiot, który nie jest przedsiębiorcą, np. spółka cywilna (tu wspólnikami są przedsiębiorcy), ma obowiązek zapłaty metodą split payment?

ODPOWIEDŹ

Tak. W praktyce ryzykowne jest szukanie tego typu „furtek". Przepis art. 108a ust. 1a ustawy o VAT nie odwołuje się wprost do transakcji między przedsiębiorcami, ale do kwoty, o której mowa w art. 19 pkt 2 ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, czyli kwoty przekraczającej 15 000 zł. W odniesieniu do spółki cywilnej od lat wiadomo, że jest podatnikiem VAT, mimo że nie jest ani osobą fizyczną, ani osobą prawną, ani jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną. W VAT nie jest też istotne, że przedsiębiorcami są wspólnicy spółki cywilnej. Podobnie te osoby prawne, które nie są przedsiębiorcami (np. określona fundacja czy stowarzyszenie), też nie mogą bronić się tego typu argumentem. To raczej wyważanie otwartych drzwi.

Przypomnijmy, że według art. 19 pkt 1 Prawa przedsiębiorców dokonywanie lub przyjmowanie płatności związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą następuje za pośrednictwem rachunku płatniczego przedsiębiorcy w każdym przypadku, gdy stroną transakcji, z której wynika płatność, jest inny przedsiębiorca. Natomiast przepis ustawy o VAT odwołuje się tylko do art. 19 pkt 2, a nie art. 19 pkt 1 Prawa przedsiębiorców. Dlatego gdy spółka cywilna otrzyma fakturę dokumentującą transakcję podlegającą obowiązkowemu split payment, musi go zastosować.

2. Jakie wartości na fakturze decydują o stosowaniu split payment

PYTANIE

Czy obowiązkowy split payment dotyczy tylko przypadku, kiedy faktura opiewa na równe 15 000 zł?

ODPOWIEDŹ

Nie. Jednym z warunków zastosowania obowiązkowego split payment jest, aby kwota należności na fakturze przekraczała 15 000 zł.

Z art. 19 pkt 2 Prawa przedsiębiorców, do którego odwołuje się ustawa o VAT, wynika, że chodzi o przypadki, gdy jednorazowa wartość transakcji, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza 15 000 zł lub równowartość tej kwoty. Chodzi zatem nie o kwotę równo 15 000 zł, ale o kwotę przekraczającą 15 000 zł. W przypadku zmiany tej kwoty w przepisach Prawa przedsiębiorców automatycznie w VAT zmieni się kwota, od której stosuje się obowiązkowo rozliczenia w split payment. Potwierdziło to również MF.

3. Jak ustalić, czy trzeba zastosować split payment, gdy wartości na fakturze są wyrażone w walucie obcej

PYTANIE

Jaki kurs waluty obcej zastosować do obliczenia wartości transakcji? Czy stosować kurs wskazany w Prawie przedsiębiorców czy w ustawie o VAT?

ODPOWIEDŹ

Zdaniem MF należy przyjąć kurs wskazany w ustawie o VAT. Z art. 19 pkt 2 Prawa przedsiębiorców, na który powołuje się ustawa o VAT, wynika, że na potrzeby obliczenia równowartości 15 000 zł transakcje w walutach obcych przelicza się na złote według średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień dokonania transakcji.

Tymczasem ustawa o VAT mówi o kursie z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień powstania obowiązku podatkowego. Ponadto dopuszcza sposób przeliczania tych kwot na złote według ostatniego kursu wymiany opublikowanego przez Europejski Bank Centralny. Bierze też pod uwagę ostatni dzień roboczy poprzedzający dzień wystawienia faktury, jeśli została wystawiona przed powstaniem obowiązku podatkowego.

Jak z tego wynika, każda z powołanych ustaw wskazuje inne zasady przeliczania kursów walut. Dzień dokonania transakcji i dzień powstania obowiązku podatkowego nie zawsze muszą się pokrywać. Z jednej strony – przepis ustawy o VAT to przepis szczególny, z drugiej – z racji odesłania do art. 19 pkt 2 Prawa przedsiębiorców – są podstawy do tego, by kursy walut obcych ustalać na podstawie tamtej ustawy.

MF, odpowiadając na pytanie redakcji „Biuletynu VAT" w sprawie kursu walut dla ustalenia, czy trzeba stosować obowiązkowy split payment, uznał, że:

MF *(…) dla ustalenia, czy wartość brutto faktury przekracza limit wskazany do stosowania obowiązkowego MPP (15 000 zł), jeżeli wartość brutto faktury jest wskazana w walucie obcej, należy stosować kursy walut zgodnie z zasadami przyjętymi w ustawie o VAT.*

Dla podatników najbezpieczniej zatem będzie stosować się do stanowiska MF.

4. Czy sprawdzenie rachunku na białej liście zwalnia z zastosowania split payment

PYTANIE

Czy zapłata na rachunek figurujący na tzw. białej liście wyłączy odpowiedzialność i sankcje z tytułu niezapłacenia metodą split payment?

ODPOWIEDŹ

Nie. Czym innym jest split payment, czym innym biała lista. Odwrotnie, niż jest to sugerowane w pytaniu, to właśnie zastosowanie split payment uchroni przed tzw. odpowiedzialnością solidarną za niezapłacony VAT, nawet gdy zapłata nastąpi na rachunek spoza białej listy (art. 117bb Ordynacji podatkowej).

Od 1 stycznia 2020 r., jeśli:

- kontrahent (sprzedawca) nie zapłaci należnego VAT, a
- nabywca wykona przelew na rachunek bankowy, który nie widnieje na białej liście,

to nabywca będzie odpowiadał solidarnie wraz ze sprzedawcą, do wysokości zobowiązania podatkowego wynikającego z danej transakcji (art. 117 ba Ordynacji podatkowej). Jednak wskazanych zasad odpowiedzialności solidarnej nie będzie się stosowało do transakcji, w odniesieniu do których podatnik dokonał zapłaty z zastosowaniem split payment.

Dokonanie zapłaty za fakturę z zastosowaniem split payment, ale na rachunek spoza białej listy, nie uchroni natomiast przed sankcjami w podatku dochodowym (art. 22p ustawy o PIT).

Dlatego jeśli podatnik otrzyma fakturę z naliczonym VAT, gdy kwota transakcji przekracza 15 000 zł, objętą obowiązkowym split payment, powinien:

1) sprawdzić rachunek kontrahenta na białej liście (warunek obowiązuje od 1 stycznia 2020 r.,
2) dokonać zapłaty na ten rachunek, jeśli był w wykazie, z zastosowaniem komunikatu przelewu (split payment).

Uchroni się wtedy przed sankcjami w VAT, PIT i CIT.

5. Czy faktura powinna mieć oznaczenie „mechanizm podzielonej płatności", gdy dokumentuje również towary i usługi spoza załącznika nr 15

PYTANIE

Czy jeśli faktura na wartość ogółem 17 000 zł zawiera kilka pozycji, ale tylko jedna z nich dokumentuje sprzedaż towaru/usługi z załącznika nr 15 (wartość np. 500 zł), to powinna mieć oznaczenie „mechanizm podzielonej płatności"?

ODPOWIEDŹ

Tak, na takiej fakturze musi być oznaczenie „mechanizm podzielonej płatności", ale zapłata z zastosowaniem split payment może dotyczyć tylko pozycji z załącznika nr 15 do usta-

wy o VAT. Pozostałe pozycje mogą być zapłacone w całości na rachunek rozliczeniowy. Taki pogląd wynika z uzasadnienia do ustawy nowelizującej. Reprezentuje go również MF.

Ustawodawca mówi o obligatoryjnym split payment przy dokonywaniu płatności za nabyte towary lub usługi wymienione w załączniku nr 15 do ustawy, udokumentowane fakturą, w której kwota należności ogółem stanowi kwotę przekraczającą 15 000 zł. Dlatego jeśli faktura zawiera choć jeden towar/usługę z załącznika nr 15 oraz zawarta w niej kwota należności ogółem przekracza 15 000 zł, to występuje obowiązkowy split payment.

Może jednak pojawić się pytanie, dlaczego podatnik, który tylko z przyczyn technicznych (w gruncie rzeczy wręcz z racji pewnej ekonomiki) połączył na fakturze kilka towarów i usług, nawet niepowiązanych ze sobą, ma być w gorszej sytuacji niż podatnik, który rozdzielił sprzedaż na kilka faktur.

Takich wątpliwości nie ma w przypadku świadczenia kompleksowego. Jeśli dany towar czy usługa z załącznika nr 15 jest świadczeniem zasadniczym (np. o wartości 12 000 zł), a świadczenie pomocnicze spoza załącznika ma wartość 4000 zł, to mamy do czynienia ze świadczeniem kompleksowym o wartości 16 000 zł. W tym przypadku nie ma wątpliwości, że należy zastosować obowiązkowy split payment.

6. Czy podatnik zwolniony z VAT ma obowiązek zamieszczenia na fakturze informacji „mechanizm podzielonej płatności”

■ PYTANIE

Czy split payment dotyczy również faktur wystawianych przez podatników zwolnionych z VAT? Czy muszą one mieć oznaczenie „mechanizm podzielonej płatności”?

■ ODPOWIEDŹ

Nie. Podatnicy zwolnieni wystawiają faktury bez VAT, dlatego nie muszą zamieszczać na nich oznaczenia „mechanizm podzielonej płatności”. Skoro nie ma na fakturze kwot podatku, to i brak jest możliwości uregulowania takiej faktury z zastosowaniem split payment. Nie ma ryzyka uszczuplenia VAT.

Poza tym według § 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów z 3 grudnia 2013 r. w sprawie wystawiania faktur, który reguluje zasady wystawiania uproszczonych faktur przez podatników zwolnionych z VAT, podatnicy nie mają obowiązku zamieszczania na nich informacji o metodzie split payment.

7. Czy trzeba zastosować split payment do dostawy towarów, gdy zaliczka była rozliczona z zastosowaniem odwrotnego obciążenia

■ PYTANIE

Jakie skutki w VAT ma sprzedaż towaru z załącznika nr 11 do ustawy o VAT (dotychczasowe odwrotne obciążenie), gdy zaliczka była uiszczona

w październiku, a dostawa towarów miała miejsce w grudniu? W grudniu też została wystawiona faktura. Teraz towar jest w załączniku nr 15.

ODPOWIEDŹ

Jeśli zostaną spełnione warunki zobowiązujące do stosowania split payment (m.in. kwota należności na fakturze musi przekroczyć 15 000 zł), faktura musi mieć odpowiednie oznaczenie i być opłacona z zastosowaniem split payment.

Na podstawie przepisów przejściowych odwrotne obciążenie ma jeszcze zastosowanie, gdy:

- przed 1 listopada 2019 r. podatnik dokonał dostawy towarów czy świadczenia usług, wymienionych w załączniku nr 11 bądź w załączniku nr 14 do ustawy, dla których obowiązek podatkowy powstał lub faktura została wystawiona po 31 października 2019 r.,
- po 31 października 2019 r. podatnik dokonał dostawy towarów lub świadczenia usług, wymienionych w załączniku nr 11 lub załączniku nr 14 do ustawy, dla których faktura została wystawiona przed 1 listopada 2019 r.

Niestety, przepisy przejściowe nie dają tu wyjaśnienia, co z zaliczkami.

Odpowiedzi można jednak szukać w art. 41 ust. 14f ustawy o VAT. Mówi on o tym, że zmiana stawki podatku w odniesieniu do czynności, która zostanie wykonana w dniu zmiany stawki podatku lub po tym dniu, w związku z którą otrzymano całość lub część należności, w szczególności: przedpłatę, zaliczkę, zadatek, ratę, i której otrzymanie powoduje powstanie obowiązku podatkowego, nie powoduje zmiany wysokości opodatkowania całości lub części należności, otrzymanej przed dniem zmiany stawki podatku.

Stąd jeśli podatnik otrzymał zaliczkę przed 1 listopada 2019 r. na poczet czynności objętej odwrotnym obciążeniem, to powinien do tej zaliczki zastosować odwrotne obciążenie. Natomiast pozostała kwota i czynność dokonana po 1 listopada, tj. w grudniu, będą objęte stawką właściwą obowiązującą po zmianie. Ponadto może zaistnieć obowiązek zastosowania split payment (wartość sprzedaży powyżej 15 000 zł).

8. Czy odwrotne obciążenie od listopada 2019 r. zostało zniesione także przy usługach budowlanych w innym kraju UE

PYTANIE

Czy zmieniły się również zasady rozliczenia usług budowlanych wykonywanych w innych krajach UE?

ODPOWIEDŹ

Nie. W rozliczeniach z podmiotami z innych krajów członkowskich nadal jest to import usług czy tzw. eksport usług, dlatego usługę opodatkowuje nabywca w swoim kraju. Również przy usługach związanych z nieruchomościami może zaistnieć przypadek, że świadczenie opodatkuje usługobiorca w swoim kraju. Inne kraje członkowskie zwykle mają regulację podobną do art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o VAT. Również przed 1 listopada 2019 r., jeśli polski podmiot, jako podwykonawca usług budowlanych, wykonywał je dla zagranicznego kontrahenta (jednocześnie związane z nieruchomością) w innym państwie członkow-

skim, to występowało odwrotne obciążenie, ale nie dlatego, że chodziło o prace z załącznika nr 14 do ustawy, ale dlatego że podatnikiem z tego tytułu był nabywca.

Poza tym w dalszym ciągu obowiązuje art. 106e ust. 1 pkt 18 ustawy o VAT, z którego wynika, że na takiej fakturze należy wskazać „odwrotne obciążenie", gdy miejsce świadczenia jest poza Polską i VAT rozlicza nabywca.

Przede wszystkim trzeba pamiętać o tym, że tak naprawdę taka transakcja podlega zagranicznym (np. austriackim, belgijskim) przepisom podatkowym i tu w grę nie wchodzi nawet split payment – bo on dotyczy zasadniczo transakcji z krajowym VAT.

Inaczej będzie wyglądała sytuacja, gdy polski podatnik wystawi fakturę z polskim VAT za usługę budowlaną zagranicznemu kontrahentowi. Gdy będą spełnione warunki do zastosowania split payment, obowiązek ten będzie dotyczył również zagranicznego kontrahenta.

9. Czy obowiązkowy split payment dotyczy tylko podwykonawców usług budowlanych

■ PYTANIE

Jeśli nie jestem podwykonawcą usług budowlanych, to czy muszę stosować na fakturach oznaczenie „mechanizm podzielonej płatności"?

■ ODPOWIEDŹ

Tak – i tu jest ważna różnica między split payment a odwrotnym obciążeniem. Pozycje z załącznika nr 14 (odwrotne obciążenie) przeniesiono do załącznika nr 15 (split payment), ale zasady stosowania split payment dotyczą nie tylko podwykonawców. Również główny wykonawca może mieć obowiązek zamieszczania odpowiedniego oznaczenia na fakturze, gdy będą spełnione warunki do stosowania split payment.

10. Czy faktury otrzymane przed 1 listopada 2019 r. muszą być opłacane z zastosowaniem split payment

■ PYTANIE

Czy od 1 listopada 2019 r. obowiązkowy split payment objął również faktury wystawione przed 1 listopada 2019 r. na kwotę powyżej 15 000 zł, które zawierały towary bądź usługi z załącznika nr 15?

■ ODPOWIEDŹ

Niestety, nie ma przepisów przejściowych, dlatego można zetknąć się z dwoma stanowiskami. Pewne jest tylko to, że faktura wystawiona przed 1 listopada 2019 r. nie musi zawierać informacji o obowiązkowym split payment, bo nie obowiązywał jeszcze wtedy art. 106e ust. 1 pkt 18a ustawy o VAT (wskazujący na taki obowiązek).

Według pierwszego poglądu – zachodzi obligatoryjny split payment, gdyż decyduje o tym fakt, że są spełnione przesłanki dokonania płatności z zastosowaniem split payment. Owszem, w przypadku towarów i usług z uchylonych załączników nr 11 i nr 14 z mocy przepisu przejściowego nadal stosujemy odwrotne obciążenie i problem „sam się rozwiąże", bo taka faktura nie zawiera VAT. Jednak problem może dotyczyć m.in. faktur za paliwo

(uchylony załącznik nr 13), a także np. części samochodowych, które są w załączniku nr 15, a nie były dotąd w żadnym z uchylonych załączników. Stanowisko to bierze pod uwagę przede wszystkim fakt, że nowy przepis sam w sobie nie wprowadza nowych zasad opodatkowania itp., ale dotyczy tylko metody płatności. Natomiast płatność ma miejsce w listopadzie.

Według drugiego poglądu prawo nie może działać wstecz. Skutki podatkowe danego zdarzenia zasadniczo ocenia się z punktu widzenia przepisów obowiązujących w momencie powstania obowiązku podatkowego. Warto np. zauważyć, że z art. 108a ust. 1b ustawy o VAT wynika, iż podatnik obowiązany do wystawienia faktury, o której mowa w art. 106e ust. 1 pkt 18a, jest obowiązany do przyjęcia płatności kwoty należności wynikającej z tej faktury z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności. Skoro nie było obowiązku wystawienia stosownej faktury, to – w tym ujęciu – brak jest obowiązkowego split payment.

Niestety, wątpliwości pozostają. Problem polega bowiem na tym, że w świetle art. 108a ust. 1b sprzedawca nie jest obowiązany do przyjęcia płatności na rachunek VAT, ale nabywcę zdaje się obowiązywać art. 108a ust. 1a (ogólny przepis o obligatoryjnym split payment). Warto dodać, że nawet brak adnotacji na fakturze (o obowiązkowym split payment) nie zwalnia nabywcy z tego obowiązku. Samo odwoływanie się do zasady, że prawo nie działa wstecz, może okazać się nietrafione. Dla podatników bezpieczniejsze jest pierwsze stanowisko i jego stosowanie należałoby rekomendować, szczególnie biorąc pod uwagę, że MF nie wypowiedziało się jeszcze w tej sprawie.

11. Kiedy można uniknąć sankcji za brak informacji na fakturze o obowiązkowej podzielonej płatności

■ PYTANIE

Czy można poprawić błąd, gdy na fakturze przez pomyłkę nie zostanie zawarte oznaczenie „mechanizm podzielonej płatności”? Czy można uniknąć sankcji?

■ ODPOWIEDŹ

Tak, istnieje w tym przypadku możliwość uniknięcia sankcji.

Przypomnijmy, że jeśli są spełnione warunki do stosowania obowiązkowego split payment, to faktura powinna zawierać wyrazy „mechanizm podzielonej płatności”. Tylko takie oznaczenie jest prawidłowe, a nie np.: „obowiązkowy split payment”, „SPLIT PAYMENT” czy inne skróty bądź wyrazy bliskoznaczne. Gdy takiego oznaczenia nie będzie na fakturze, naczelnik US lub naczelnik UCS będzie ustalał dodatkowe zobowiązanie podatkowe w wysokości odpowiadającej 30% kwoty podatku przypadającej na dostawę towarów lub świadczenie usług wymienionych w załączniku nr 15 do ustawy, wykazanej na tej fakturze.

Sankcji tej można uniknąć. Dodatkowe zobowiązanie nie będzie ustalone, gdy faktura mimo braku oznaczenia zostanie opłacona z zastosowaniem split payment. Zatem zaistnienie określonego stanu faktycznego, co zależy w istocie od nabywcy, może zniwelować niedopatrzenie sprzedawcy.

Lepszym rozwiązaniem niż czekanie, jak zachowa się nabywca, jest wystawienie faktury korygującej przez sprzedawcę, a wcześniej – jak zaleca MF – poinformowanie nabywcy o tej sytuacji:

MF *Jeżeli przez błąd nie oznaczysz faktury koniecznym dopiskiem, wówczas będziesz mógł naprawić swoje uchybienie i uniknąć sankcji. W tym celu powinieneś poinformować nabywcę, że wystawiłeś mu fakturę bez wymaganego oznaczenia. Informację tę możesz przekazać w dowolnej formie nabywcy, nawet przed wystawieniem faktury korygującej.*

Przy czym jeśli organ podatkowy już wykryje nieprawidłowość, to korekta faktury będzie raczej spóźniona. Tak samo gdy nabywca zapłaci za fakturę bez zastosowania split payment.

Błąd na fakturze może również skorygować nabywca, wystawiając notę korygującą.

12. Kiedy nabywca może uniknąć sankcji za brak obowiązkowego split payment

PYTANIE

Gdy przez pomyłkę dokonam płatności z pominięciem split payment, jest możliwość, aby uwolnić się od sankcji?

ODPOWIEDŹ

Jeśli podatnik dokonał płatności bez wykorzystania rachunku VAT, a miał taki obowiązek, to naczelnik US lub naczelnik UCS będzie mógł ustalić dodatkowe zobowiązanie podatkowe. Dodatkowe zobowiązanie będzie wymierzane w wysokości odpowiadającej 30% kwoty podatku przypadającej na nabyte towary lub usługi wymienione w załączniku nr 15 do ustawy, wykazane na fakturze, której dotyczy płatność.

Do zwolnienia z odpowiedzialności wystarczy jednak, gdy sprzedawca rozliczy całą kwotę podatku wynikającą z faktury. Powstaje tu jednak pewien problem praktyczny dla organu podatkowego – jak bowiem oceni on sytuację, gdy 5 nabywców pominęło płatność na rachunek bankowy (np. każdy przy transakcji na milion złotych winien był wpłacić 230 000 zł), a sprzedawca nie wpłacił VAT należnego w wysokości 100 000 zł? Z tego wynikałoby, że każdy z 5 nabywców poniesie konsekwencje „niewpłacenia" 20 000 zł i sankcja wyniesie dla każdego z nich 6000 zł (30% z 20 000 zł).

13. Czy brak oznaczenia na fakturze uwolni nabywcę od odpowiedzialności

PYTANIE

Czy w przypadku gdy otrzymam fakturę bez oznaczenia „mechanizm podzielonej płatności", zwalnia mnie to z obowiązku stosowania split payment?

ODPOWIEDŹ

Nie. Obowiązkowy split payment dla nabywcy nie jest uzależniony od tego, czy na fakturze zawarto takie oznaczenie. Nabywca musi bowiem wiedzieć, co kupuje, czyli sam przeanalizować, jakie towary bądź usługi nabył i czy wiążą się z tym dla niego określone obowiązki.

Poza tym jeśli strony transakcji wskażą na fakturze (niezgodnie z prawdą) towar/usługę spoza załącznika nr 15, to abstrahując od tego, czy była to pomyłka czy celowe działanie

– obiektywnie split payment wystąpił i w skrajnych przypadkach nawet obie strony mogą być objęte sankcją.

Z drugiej jednak strony pamiętajmy o tym, że te wątpliwości, które towarzyszyły wielu pozycjom z załącznika nr 14 – nie znikną w przypadku załącznika nr 15. Zarówno sprzedawca, jak i nabywca muszą analizować pozycje tego załącznika i klasyfikować towar lub usługę do odpowiedniego PKWiU.

Poza tym obowiązek zapłaty z zastosowaniem split payment nie wystąpi, gdy sprzedawca błędnie oznaczy fakturę.

PRZYKŁAD

Udostępnienie pracowników budowlanych jest usługą niewymienioną w załączniku nr 15. Jeśli wystawiający zamieści na fakturze o wartości 18 000 zł dopisek „mechanizm podzielonej płatności", to u nabywcy nie wystąpi obowiązek zapłaty z zastosowaniem split payment.

14. Czy brak oznaczenia „mechanizm podzielonej płatności" na fakturze może pozbawić prawa do odliczenia

PYTANIE

Czy w przypadku gdy otrzymam fakturę bez oznaczenia „mechanizm podzielonej płatności", mimo że istniał taki obowiązek, to czy mogę być pozbawiony prawa do odliczenia z niej VAT?

ODPOWIEDŹ

Nie przewidziano takiego skutku. Jeśli transakcja rzeczywiście miała miejsce, nie zachodzi wyłączenie odliczenia z ogólnej zasady z art. 86 ust. 1 (związek z czynnościami opodatkowanymi) czy żadne z wyłączeń z art. 88 (np. faktury podające dane niezgodne z rzeczywistością). Zatem odliczenie to przysługuje. W takiej sytuacji można wystąpić do sprzedawcy o fakturę korygującą lub samemu wystawić notę korygującą.

Warto jednak mieć na uwadze, że właśnie podanie danych niezgodnych z rzeczywistością (np. na fakturze wskazano zupełnie inny towar, niż paliwo, by uniknąć obowiązkowego split payment) może pozbawić prawa do odliczenia, bo jest to faktura nierzetelna.

15. Czy osobie fizycznej można ustalić dodatkowe zobowiązanie

PYTANIE

Czy osoba fizyczna prowadząca działalność w praktyce nigdy nie będzie zagrożona sankcjami za niezastosowanie split payment, bo może ponieść odpowiedzialność karną skarbową?

ODPOWIEDŹ

Nie. W przepisach prawa karnego skarbowego występuje np. klauzula niekaralności, choćby ze względu na tzw. czynny żal. Czynny żal prowadzi więc do uniknięcia odpowie-

działności karnej skarbowej. Przyjmuje się wtedy, że ostatecznie za dany czyn sprawca nie ponosi odpowiedzialności za wykroczenie skarbowe czy przestępstwo skarbowe. Wtedy jednak sankcja VAT jest uzasadniona (zob. wyrok WSA w Bydgoszczy z 17 października 2018 r., sygn. akt I SA/Bd 493/18). Dlatego osobie fizycznej może być ustalone dodatkowe zobowiązanie, gdy będzie zastosowany czynny żal.

16. Czy trzeba stosować split payment, gdy niecała kwota z faktury podlega kompensacie

PYTANIE

Podatnik A sprzedał podatnikowi B towar z załącznika nr 15 za 17 000 zł, natomiast podatnik B – wykonał usługę z załącznika nr 15 za 16 000 zł na rzecz podatnika A. Strony umówiły się na kompensatę. Czy pozostałe po kompensacie 1000 zł obejmie obowiązkowy split payment?

ODPOWIEDŹ

Tak. Różnicę tę trzeba uregulować z zastosowaniem split payment, gdyż faktura zawierała pozycje z towarami wymienionymi w załączniku nr 15 do ustawy o VAT oraz kwota należności na fakturze (kwota brutto) przekroczyła 15 000 zł.

17. Czy o zastosowaniu obowiązkowego split payment decyduje wartość transakcji czy kwota brutto na fakturze

PYTANIE

Kontrahenci umówili się na comiesięczne (przez rok) dostarczanie części do produkcji. Wartość kontraktu to 120 000 zł, przy czym co miesiąc będzie wystawiona faktura na 10 000 zł. Czy tu w grę wchodzi obligatoryjny split payment, gdy towary są wymienione w załączniku nr 15?

ODPOWIEDŹ

Nie. Dla każdej dostawy wystawia się fakturę, a pewnym wyznacznikiem obowiązkowego split paymentu jest wartość faktury (wartość brutto). Poza tym, w odróżnieniu od odwrotnego obciążenia (przy elektronice, gdzie dodatkowo obowiązywał próg 20 000 zł), nowe przepisy nie mówią już nic o „jednolitej gospodarczo transakcji". Owszem, w pewnych wypadkach może pojawić się zarzut „sztucznego dzielenia" transakcji, ale brak jest podstaw do tego, by zarzut ten można byłoby postawić do dostaw w opisanym przypadku. Warto zauważyć, że są to dostawy cząstkowe i obowiązek podatkowy będzie rozpoznany odrębnie w stosunku do każdej z dostaw (art. 19a ust. 4 w związku z ust. 3 ustawy o VAT).

18. Czy faktury pro forma oraz faktury korygujące są objęte obowiązkowym split payment

PYTANIE

Czy na fakturze pro forma lub fakturze korygującej również muszę podawać oznaczenia „mechanizm podzielonej płatności"?

ODPOWIEDŹ

Na fakturze pro forma nie musi być takiego oznaczenia. Przypomnienia wymaga, że faktura pro forma nie jest fakturą w rozumieniu ustawy o VAT. Zdaniem Ministerstwa Finansów dokument taki nie jest dowodem księgowym, ale innym dokumentem wystawianym w obrocie gospodarczym, którego celem może być np. potwierdzenie złożenia oferty czy przyjęcia zamówienia do realizacji. Zatem nie ma tu obowiązku wskazywania adnotacji o split payment, ale nie jest to też zabronione, szczególnie że obecnie również zaliczki mogą być objęte obowiązkowym split payment. Będzie tak, gdy kwota zaliczki przekroczy 15 000 zł i dotyczy dostawy towarów lub usług wymienionych w załączniku nr 15 do ustawy o VAT. Zamieszczenie oznaczenia w takim przypadku zapewne będzie pomocne dla nabywcy, aby wiedział, że ma zapłacić zaliczkę z zastosowaniem split payment.

Natomiast faktury korygujące są zaliczane do faktur. Zatem powinny mieć również wymagane oznaczenie, szczególnie w przypadku faktur korygujących in plus. Przy czym skutki wystawienia faktury korygującej trzeba oceniać indywidualnie. Zatem np.:

1) jeśli faktura pierwotna na skutek błędu, pomyłki była wystawiona na 14 000 zł, ale po korekcie należność wynosi 16 000 zł, to cała kwota 16 000 zł jest objęta obowiązkowym split payment;
2) jeśli faktura pierwotna była wystawiona na 14 000 zł, ale ewidentnie w związku z okolicznościami zaistniałymi po wystawieniu faktury kwota wzrosła do 16 000 zł, to obowiązek zastosowania split payment do całej kwoty nie powinien wystąpić; wydaje się, że obowiązkowym split payment byłaby objęta co najwyżej kwota 2000 zł.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 10 ustawy z 9 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw – Dz.U. z 2019 r. poz. 1751
- art. 17, art. 19a, art. 28b, art. 31a, art. 41 ust. 14f, art. 106e ust. 1 pkt 18, pkt 18a i ust. 12–13, art. 108a ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług – j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 1274; ost.zm. Dz.U. z 2019 r. poz. 2200
- art. 117ba i art. 117bb ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa – j.t. Dz.U. z 2019 r. poz. 900; ost.zm. Dz.U. z 2019 r. poz. 2200

©℗

Łukasz Matusiakiewicz
radca prawny specjalizujący się w prawie podatkowym

2 Czy faktury do paragonu bez NIP nabywcy można wystawiać tylko do końca 2019 r.

PROBLEM

Prowadzę hurtownię z artykułami typowo papierniczymi oraz z szerokim asortymentem dla malarzy (sztalugi, dłuta, płótna, profesjonalne farby). Zaopatruje się u mnie wielu przedsiębiorców. Mam pytanie w związku ze zmianami przepisów od 1 stycznia 2020 r. dotyczącymi wystawiania faktur do paragonów. Czy faktury do paragonów bez NIP nabywcy mogę wystawiać tylko do końca grudnia 2019 r.?

RADA

Tak, z dniem 1 stycznia 2020 r. zostaje wprowadzony obowiązek umieszczenia na paragonach fiskalnych numeru NIP nabywcy, gdy dokonuje zakupu jako

podatnik VAT. Jeśli paragon nie będzie zawierał NIP nabywcy, to nie będzie stanowił podstawy do wystawienia faktury z jego NIP dającej prawo do odliczenia VAT. Natomiast zasady wystawiania paragonów oraz faktur dla osób prywatnych nie ulegną zmianie.

UZASADNIENIE

Od 1 stycznia 2020 r., w sytuacji gdy nastąpi sprzedaż ewidencjonowana za pomocą kasy fiskalnej na rzecz podatnika VAT, na paragonie powinien znaleźć się NIP nabywcy. Tylko do takiego paragonu będzie można wystawić fakturę z NIP dającą prawo do odliczenia VAT.

Jeżeli zakupów będzie dokonywał podatnik, a sprzedawca nie będzie posiadał kasy, która drukuje NIP nabywcy, to powinien wystawić samą fakturę z NIP podatnika. Wówczas już nie ma obowiązku ewidencjonowania tej sprzedaży na kasie fiskalnej, ponieważ została udokumentowana fakturą.

Należy pamiętać, że nadal paragon z NIP nabywcy do kwoty 450 zł może być uznany za fakturę, która daje prawo do odliczenia VAT. Nie musi być na jego podstawie wystawiana faktura.

Nowe zasady nie będą natomiast dotyczyły podatników świadczących usługi taksówek osobowych, z wyłączeniem wynajmu samochodów osobowych z kierowcą (PKWiU 49.32.11.0). Taksówkarze będą mogli wystawiać faktury z NIP nabywcy do sprzedaży udokumentowanej paragonem bez tego numeru.

WAŻNE Jeżeli sprzedawca dysponuje kasą fiskalną, która nie ma funkcji nadruku NIP nabywcy na paragonie, to powinien od razu wystawiać fakturę z numerem NIP nabywcy, gdy ten zgłosi, że dokonuje zakupów jako podatnik.

Korekta sprzedaży zaewidencjonowanej bez NIP nabywcy

Nabywca powinien od razu informować sprzedawcę, że dokonuje zakupu jako podatnik. Jest to szczególnie w jego interesie, ponieważ gdy otrzyma paragon bez swojego NIP, nie rozliczy tego zakupu w VAT. Może wtedy otrzymać tylko fakturę bez NIP, na podstawie której nie odliczy VAT. Należy podkreślić, że od 2020 r. nie będzie również można w późniejszym czasie uzupełnić fakturą czy notą korygującą brakującego NIP nabywcy na fakturze wystawionej do paragonu bez tego numeru.

Sankcje dla sprzedawcy i nabywcy za wystawienie faktury bez NIP nabywcy

Warto zaznaczyć, że za nieprzestrzeganie nowych przepisów przewidziano sankcje dla sprzedawcy, który wystawi fakturę z NIP do paragonu bez numeru NIP nabywcy. Jeżeli organ podatkowy stwierdzi takie naruszenie, to może ustalić dodatkowe zobowiązanie podatkowe w wysokości 100% kwoty podatku wykazanego na tej fakturze. Przepis ten nie ma zastosowania do osób fizycznych, które są pociągnięte do odpowiedzialności za wykroczenie lub przestępstwo skarbowe.

WAŻNE Sprzedawcy, który wystawi fakturę do paragonu bez numeru NIP nabywcy, grozi sankcja. Organ podatkowy naliczy ją w wysokości 100% kwoty podatku wykazanego na tej fakturze.

Sankcja w wysokości 100% dotyczy również nabywcy, który rozliczy w swojej ewidencji fakturę wystawioną do paragonu bez numeru NIP. Przepis ten również nie znajdzie zastosowania w stosunku do osób fizycznych, które za ten sam czyn ponoszą odpowiedzialność za wykroczenie lub za przestępstwo skarbowe.

Przepis przejściowy umożliwiający w 2020 r. wystawianie faktur do paragonów bez NIP

WAŻNE Wymóg podawania NIP nabywcy na paragonie, do którego następnie jest wystawiana faktura dla podatnika, nie dotyczy przypadków sprzedaży zaewidencjonowanej przy zastosowaniu kasy rejestrującej przed 1 stycznia 2020 r.

Udzielając odpowiedzi na pytanie Czytelnika należy mieć na uwadze przepis przejściowy – art. 15 ustawy nowelizującej z 4 lipca 2019 r. Wynika z niego, że nowy sposób dokumentowania transakcji nie będzie miał zastosowania w przypadku sprzedaży zaewidencjonowanej przy zastosowaniu kasy rejestrującej przed 1 stycznia 2020 r. Zatem jeżeli sprzedaż zostanie zaewidencjonowana na kasie jeszcze w 2019 r., a już w nowym roku 2020 r. nabywca (podatnik VAT) zwróci się o wystawienie faktury do paragonu, który nie będzie zawierał jego NIP, to sprzedawca będzie mógł wystawić taką fakturę. Nie poniesie przy tym żadnych negatywnych konsekwencji, ponieważ wystawiając fakturę nie złamie żadnego przepisu. Konsekwencji nie poniesie również nabywca.

Wystawienie faktury bez NIP na rzecz osoby prywatnej

Zmiana przepisów odnośnie do zamieszczania na paragonie NIP nabywcy będzie dotyczyć relacji między podatnikami. Przepisy odnoszące się do wystawiania faktury na żądanie osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej, czyli osoby prywatnej, pozostają bez zmian. Na paragonach i fakturach wystawionych tym osobom nadal nie trzeba zamieszczać ich numerów NIP czy PESEL.

Oznacza to, że sprzedawca ma obowiązek wystawić fakturę dla niepodatnika na wyraźne jego żądanie. Taka faktura nie może zawierać NIP kupującego. Warunkiem jednak jest, aby to żądanie zostało odpowiednio zgłoszone w terminie 3 miesięcy, licząc od końca miesiąca, w którym dostarczono towar lub wykonano usługę bądź otrzymano całość lub część zapłaty. Termin jej wystawienia jest uzależniony od zgłoszenia tego żądania przez nabywcę.

Jeżeli żądanie wystawienia faktury zostało zgłoszone do końca miesiąca, w którym dostarczono towar lub wykonano usługę bądź otrzymano całość lub część zapłaty, fakturę wystawia się nie później niż 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy towaru lub wykonano usługę. Natomiast w sytuacji gdy żądanie zostało zgłoszone po upływie miesiąca, w którym dostarczono towar lub wykonano usługę bądź otrzymano całość lub część zapłaty, faktura powinna być wystawiona nie później niż 15 dnia od dnia zgłoszenia tego żądania.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 106b ust. 3 i 5, art. 106e ust. 1, ust. 5 pkt 3, art. 106h, art. 109a ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług – j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 2174; ost.zm. Dz.U. z 2019 r. poz. 2200
- art. 15 ustawy z 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw – Dz.U. z 2019 r. poz. 1520

Beata Kociańska
ekspert w zakresie VAT

1 Rozliczenie VAT w eksporcie – aktualne problemy

Eksport towarów, czyli wywóz towarów poza UE, w praktyce sprawia wiele problemów, szczególnie gdy dostawa ma miejsce w ramach transakcji łańcuchowej. Do tej pory uznawano, że brak możliwości zidentyfikowania nabywcy powoduje, iż sprzedawca automatycznie traci prawo do zastosowania stawki 0%. Nie zgodził się z tym TSUE w wyroku z 17 października 2019 r. w sprawie C-653/18, Unitel, gdzie zajmował się pytaniem prejudycjalnym polskiego sądu. Podatnicy będą mogli bronić się w takich sytuacjach przed organami podatkowymi, powołując się na ten wyrok. Nie oznacza to jednak, że nie będą musieli dochowywać należytej staranności przy sprawdzaniu kontrahenta.

Eksport towarów ma miejsce w przypadku dostawy towarów wysyłanych lub transportowanych z terytorium kraju poza terytorium Unii Europejskiej przez:

a) dostawcę lub na jego rzecz, lub

b) nabywcę mającego siedzibę poza terytorium kraju, lub na jego rzecz, z wyłączeniem towarów wywożonych przez samego nabywcę do celów wyposażenia lub zaopatrzenia statków rekreacyjnych oraz turystycznych statków powietrznych lub innych środków transportu służących do celów prywatnych

– jeżeli wywóz towarów poza terytorium Unii Europejskiej jest potwierdzony przez właściwy organ celny określony w przepisach celnych.

Jak z tego wynika, eksport to wywóz towarów (w związku z ich dostawą) następujący poza terytorium UE. Dlatego należy posłużyć się definicją terytorium UE. Artykuł 2 pkt 3 ustawy o VAT definiuje terytorium Unii, w tym terytoria „włączone" i „wyłączone" z terytorium UE. Przykładowo, skoro Wyspy Kanaryjskie traktuje się jako wyłączone z terytorium UE, dostawa tam stanowi eksport, a nie transakcję wewnątrzwspólnotową. Dostawa do Monako to już z kolei WDT, ale na Gibraltar to eksport.

Aby transakcję można było uznać za eksport towarów, to wywóz towarów musi nastąpić w wykonaniu przeniesienia prawa do rozporządzania towarami jak właściciel. Tym samym eksport może dotyczyć przykładowo czynności nieodpłatnych, np. darowizn. Z drugiej strony – ma znaczenie aspekt przeniesienia prawa do rozporządzania towarem jak właściciel, stąd np. wywozu towaru poza UE w ramach umowy użyczenia nie uznaje się za eksport.

Wywóz towaru nie musi następować natychmiast po dostawie, ale w pewnym odstępie czasu po niej, jeśli ma z nią niewątpliwy związek. Zasadniczo towar powinien zmienić właściciela jeszcze na terytorium Polski.

1. Czy wywóz towarów musi rozpocząć się w Polsce

Przypomnienia wymaga dość ważna kwestia. Otóż opodatkowaniu VAT podlegają odpłatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju. Owszem, eksport

wskazany jest nie w art. 5 ust. 1 pkt 1, ale w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT jako czynność podlegająca opodatkowaniu, z tym że miejsce dostawy eksportowanych towarów musi być w Polsce. Jeśli terytorium Polski „nie uczestniczy" w jakimś zdarzeniu, to nie dochodzi też do eksportu towarów. Miejscem dostawy towarów wysyłanych lub transportowanych przez dokonującego ich dostawy, ich nabywcę lub przez osobę trzecią jest miejsce, w którym towary znajdują się w momencie rozpoczęcia wysyłki lub transportu do nabywcy (art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT). To oznacza, że aby doszło do eksportu towarów, transport musi rozpocząć się w Polsce.

PRZYKŁAD

Polska firma kupiła towar we Francji, przewiozła do Niemiec i stamtąd do Szwajcarii. Jeśli więc towar nie wjechał do Polski, to w kraju nie rozliczamy eksportu towarów.

Jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w uchwale 7 sędziów z 25 czerwca 2012 r. (sygn. akt I FPS 3/12), konieczne jest, by miejscem dostawy była Polska. Zatem wywóz towaru poza Unię musi następować w ramach transportu, który rozpoczął się na terytorium Polski. Zgłoszenie towaru do procedury wywozu towarów w krajowym urzędzie celnym należy traktować jako niewątpliwy dowód rozpoczęcia takiego transportu na terytorium Polski, ale nie ma on charakteru wyłącznego. Warunek wywozu towarów z terytorium kraju poza terytorium Wspólnoty jest spełniony także wtedy, gdy sama procedura wywozu towarów rozpocznie się poprzez zgłoszenie złożone w urzędzie celnym położonym na terytorium Polski, ale odprawy dokona unijny organ celny.

PRZYKŁAD

Polska spółka dokonuje dostawy towaru na Islandię. W tym celu przewozi go z Polski do Holandii (Rotterdam – największy w Europie port morski położony nad Morzem Północnym). Towar jest tam przeładowywany na statek i zgłaszany do odprawy celnej, następnie transportowany drogą morską do Reykjaviku (stolicy Islandii). Dostawę tę można uznać za eksport towarów.

Według NSA oznacza to, że towar nie musi opuszczać terytorium UE za pośrednictwem krajowego granicznego organu celnego. Może to nastąpić poprzez inny unijny organ celny.

2. Czy może wystąpić przerwa w transporcie eksportowanego towaru

Przyjmuje się, że przerwa w transporcie, o ile ma charakter przejściowy, krótkotrwały, nie wykluczy eksportu i stawki 0%. Niestety, kwestie te budzą spory, a orzecznictwo nie jest jednolite.

Jak uznał NSA w cytowanej już uchwale z 25 czerwca 2012 r.:

NSA *(…) wywóz tych towarów z kraju poza obszar Unii Europejskiej powinien nastąpić w ramach transportu (wysyłki) zasadniczo o nieprzerwanym charakterze (…) W sytuacji gdy transport towaru z Polski zostanie przerwany na terytorium innego kraju unijnego i ponownie podjęty w okolicznościach wskazujących, że miejscem jego rozpoczęcia, w celu wywozu towarów poza terytorium Unii Europejskiej, jest tenże inny kraj unijny, brak podstaw*

do stwierdzenia, że eksport tych towarów nastąpił z terytorium Polski (…) w przypadku gdy towar jest transportowany (wysyłany, przemieszczany) z Polski do innego państwa członkowskiego z pominięciem procedury wywozu i tam rozładowany i magazynowany (składowany poza składem celnym), po czym dopiero z tego kraju transportowany (wysyłany) – po zgłoszeniu w nim tegoż towaru do wywozu poza terytorium Unii Europejskiej – nie ma podstaw do stwierdzenia, że wywóz tego towaru poza terytorium Wspólnoty nastąpił z terytorium Polski, gdyż miejscem świadczenia takiej dostawy eksportowej, w rozumieniu art. 22 ust. 1 pkt 1 u.p.t.u. (art. 32 Dyrektywy 2006/112/WE), nie jest w takiej sytuacji Polska, lecz tenże kraj unijny, w którym znajdują się eksportowane towary w momencie rozpoczęcia wysyłki lub transportu towarów do nabywcy poza terytorium Unii Europejskiej.

PRZYKŁAD

Towar wyjechał z Polski do Wielkiej Brytanii, gdzie miał być sprzedany. Jednak zaszła zmiana planów i trafił on do USA. Zatem jeśli transport towaru z Polski przerwano na terytorium WB i ponownie podjęto w celu wywozu towarów poza terytorium Unii, to miejscem dostawy była Wielka Brytania. Wywóz ten nie stanowi eksportu rozliczanego w Polsce.

Także rozładowanie towaru na terytorium innego kraju UE i poddanie go ulepszeniu na terenie innego kraju członkowskiego również powoduje, że nie dochodzi do eksportu (zob. wyrok NSA z 10 lutego 2017 r., sygn. akt I FSK 628/15). Zdaniem sądu nie miał też większego znaczenia fakt, że towar uległ tylko nieznacznej modyfikacji na terenie innego kraju. Nawet samo rozładowanie towaru w tym celu już może skutkować uznaniem, że transport ten nie miał przymiotu nieprzerwanego.

Z drugiej strony NSA w wyroku z 21 września 2018 r., sygn. akt I FSK 1500/16 (choć akurat w sprawie dotyczącej WDT), uznał, że zaplanowana z góry i ustalona między stronami przerwa w transporcie związana z magazynowaniem nie skutkuje przerwaniem dostawy, gdyż ta zachowuje status jednej dostawy towarów.

Ponadto wywóz musi nastąpić w wyniku dostawy. W interpretacji indywidualnej Dyrektora KIS z 28 marca 2019 r. (sygn. 0112-KDIL1-3.4012.44.2019.1.KS) wskazano:

MF *(…) opodatkowanie transakcji jako eksport towarów wymaga jednocześnie spełnienia dwóch przesłanek, tj. musi nastąpić dostawa i wywóz towaru. Jednakże tutejszy organ podkreśla, że obie te przesłanki muszą być spełnione łącznie. W przedmiotowej sprawie natomiast Spółka dopiero po przetransportowaniu towarów do magazynu w Chinach sprzeda je pośrednikowi, który zakupi je od Spółki dopiero po uzyskaniu zamówienia od finalnych nabywców. Powyższe oznacza, że wraz z wywozem towarów nie nastąpi ich dostawa rozumiana jako przeniesienie prawa do rozporządzania towarami jak właściciel.*

Podobnie wywóz towaru przez podatnika do należącego do niego sklepu czy magazynu w państwie poza Unią nie jest eksportem. Sprzedaż poza granicami Polski stanowi natomiast dostawę towarów opodatkowaną poza krajem.

3. Jakie skutki ma opóźnienie w dostawach lub w otrzymaniu dokumentacji

Należy odróżnić przypadek, kiedy to towar jest wywożony przez dostawcę lub na jego rzecz, od sytuacji, gdy wywóz dokonywany jest przez nabywcę mającego siedzibę poza terytorium kraju lub na jego rzecz.

W zależności od tego, kto wywozi towar, wyróżniamy:

- eksport bezpośredni – towar jest wywożony przez dostawcę lub na jego rzecz, albo
- eksport pośredni – towar jest wywożony przez nabywcę mającego siedzibę poza terytorium kraju lub na jego rzecz, z wyłączeniem towarów wywożonych przez samego nabywcę dla celów wyposażenia lub zaopatrzenia statków rekreacyjnych oraz turystycznych statków powietrznych albo innych środków transportu służących do celów prywatnych.

Naturalną konsekwencją tego podziału są nieco inne warunki formalne dla zastosowania stawki 0%.

Tabela. Warunki zastosowania stawki 0% w eksporcie towarów

Rodzaj czynności	Eksport bezpośredni	Eksport pośredni
Dokumenty uprawniające do zastosowania stawki 0%	Z ustawy o VAT wprost wynika, jakie to mogą być dokumenty (art. 41 ust. 6 i 11 ustawy o VAT). Nie jest to katalog zamknięty. Są to w szczególności: 1) dokument w formie elektronicznej otrzymany z systemu teleinformatycznego służącego do obsługi zgłoszeń wywozowych albo potwierdzony przez urząd celny wydruk tego dokumentu, 2) dokument w formie elektronicznej pochodzący z systemu teleinformatycznego służącego do obsługi zgłoszeń wywozowych, otrzymany poza tym systemem, jeżeli zapewniona jest jego autentyczność, 3) zgłoszenie wywozowe w formie papierowej złożone poza systemem teleinformatycznym służącym do obsługi zgłoszeń wywozowych albo jego kopia potwierdzona przez urząd celny. W praktyce są to komunikat IE-599 lub dokument SAD, gdy będzie to eksport bezpośredni. W przypadku eksportu pośredniego będzie to potwierdzona kopia SAD lub komunikat IE-599 otrzymany poza systemem. Z dokumentów tych musi wynikać tożsamość towaru będącego przedmiotem dostawy towarów i wywozu.	
Termin rozliczenia w deklaracji	1. W deklaracji za okres, w którym powstał obowiązek podatkowy, pod warunkiem że przed upływem terminu złożenia tej deklaracji eksporter otrzymał wymagane dokumenty. 2. Jeśli nie otrzyma wymaganych w tym terminie dokumentów, nie rozlicza w ogóle eksportu w deklaracji, w której powstał obowiązek podatkowy. W przypadku eksportu bezpośredniego podatnik może przenieść rozliczenie na następny okres rozliczeniowy, jeśli posiada dokument celny potwierdzający procedurę wywozu. 3. Jeżeli przed upływem terminu złożenia deklaracji za następny okres rozliczeniowy eksporter otrzyma wymagane dokumenty, rozlicza dostawę jako eksport towarów ze stawką 0%. Jeśli ich nie otrzyma – rozlicza dostawę ze stawką krajową. Można zetknąć się z poglądem, że przy eksporcie pośrednim dostawa powinna być zawsze wykazana w deklaracji za okres rozliczeniowy, w którym została wykonana. Stanowisko to jest jednak błędne. Artykuł 41 ust. 11 ustawy o VAT wskazuje, że przepis zawarty w ust. 7 stosuje się odpowiednio do eksportu pośredniego.	
Kiedy można dokonać korekty, gdy podatnik otrzyma później wymagane dokumenty	Podatnik dokonuje korekty w rozliczeniu za okres rozliczeniowy, w którym otrzymał dokument. W takim przypadku wykazuje dostawę ze stawką 0% i koryguje wykazany we wcześniejszych deklaracjach obrót ze stawką krajową. Korekt dokonuje w bieżącej deklaracji.	

PRZYKŁAD

Polska spółka wystawiła w październiku 2019 r. fakturę za towar ze stawką 0% dla kontrahenta z Kanady (który sam wywozi towar z Polski). Odprawa miała mieć miejsce dopiero 5 grudnia. Dlatego polska spółka do 25 listopada nie otrzymała dokumentów potwierdzających wywóz. W tej sytuacji spółka nie wykazuje dostawy w ewidencji VAT ani w deklaracji VAT-7 za październik 2019 r. Jeśli do 27 grudnia (termin na złożenie deklaracji za listopad przesunięty w związku ze świętami 25 i 26 grudnia) spółka otrzyma dokument potwierdzający wywóz, to w deklaracji VAT-7 za listopad wykaże tę dostawę ze stawką 0% jako eksport towarów. Gdy nie otrzyma dokumentu potwierdzającego wywóz do 27 grudnia, opodatkuje dostawę stawką krajową.

4. Jak ustalić, która dostawa w transakcjach łańcuchowych może być opodatkowana jako eksport towarów

Przypomnijmy, że w przypadku gdy kilka podmiotów dokonuje dostawy tego samego towaru w ten sposób, że pierwszy z nich wydaje ten towar bezpośrednio ostatniemu w kolejności nabywcy, uznaje się, że dostawy towarów dokonał każdy z podmiotów biorących udział w tych czynnościach (art. 7 ust. 8 ustawy o VAT).

Przy czym nierzadko jest tak, że np. podmiot A to podmiot polski, B – podmiot z państwa UE, natomiast C – podmiot z państwa trzeciego. Towar trafia zaś bezpośrednio z Polski poza Unię.

W transakcjach tego typu ma miejsce przyporządkowanie wysyłki czy transportu tylko jednej dostawie. Jest to tzw. dostawa „ruchoma". Pozostałe dostawy są zaś uznawane za „nieruchome".

W odniesieniu do dostawy ruchomej, według art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT, miejscem świadczenia jest miejsce, w którym towary znajdują się w momencie rozpoczęcia wysyłki lub transportu do nabywcy.

W przypadku dostawy nieruchomej miejsce świadczenia uzależnione jest od przesłanki, czy dostawa nieruchoma poprzedza wysyłkę (transport) czy jednak następuje po wysyłce (transporcie towarów) Jak wskazuje bowiem art. 22 ust. 3 ustawy o VAT, w dostawie nieruchomej:

- poprzedzającej wysyłkę (transport) towarów – miejscem świadczenia (opodatkowania) jest miejsce rozpoczęcia wysyłki lub transportu towarów,
- następującej po wysyłce (transporcie) towarów – miejscem świadczenia jest miejsce zakończenia wysyłki lub transportu towarów.

Zatem tylko ta dostawa, do której zostanie przyporządkowany transport, ma charakter międzynarodowy i może być rozliczona jako eksport towarów lub WDT.

Jeśli towar trafia bezpośrednio od polskiego podatnika do nabywcy ostatecznego poza UE, to organy podatkowe przyjmują, że u polskiego podatnika wystąpił eksport towarów, gdy to on organizował transport (zob. przykładowo interpretację Dyrektora KIS z 11 października 2018 r., sygn. 0115-KDIT1-3.4012.517.2018.1.APR).

PRZYKŁAD

Dostawa ma miejsce między trzema podatnikami – polskim, niemieckim i norweskim. Towar jest transportowany z Polski bezpośrednio do Norwegii. Polski podatnik organizuje transport. W takim przypadku przyjmuje się, że to polski podatnik dokonał eksportu (w ramach tzw. transakcji „ruchomej"). Z kolei podmiot niemiecki dokonuje transakcji nieruchomej opodatkowanej w Norwegii.

Jeśli transport organizuje podmiot pośredniczący, przyjmuje się, że wysyłka lub transport są przyporządkowane dostawie dokonanej dla tego nabywcy, chyba że z warunków dostawy wynika, iż wysyłkę lub transport towaru należy przyporządkować jego dostawie. Potwierdził to przykładowo Dyrektor KIS w interpretacji z 21 kwietnia 2017 r. (sygn. 3063-ILPP1--3.4512.67.2017.1.PR), gdzie analizowano przypadek spółki sprzedającej towary na rzecz pośrednika, który je odsprzedawał do odbiorców spoza Unii. Spółka sprzedawała na warunkach FCA i to kupujący miał obowiązek zawrzeć umowę przewozu towaru.

PRZYKŁAD

Dostawa ma miejsce między trzema podatnikami – polskim, niemieckim i norweskim. Towar jest transportowany z Polski bezpośrednio do Norwegii. Niemiecki podatnik organizuje transport. W takim przypadku przyjmuje się również, że polski podatnik dokonał eksportu (w ramach tzw. transakcji „ruchomej"). Z kolei podmiot niemiecki dokonuje transakcji nieruchomej opodatkowanej w Norwegii. Tu jednak jest to eksport pośredni, właśnie dlatego, że wywozu towarów dokonuje pośrednik.

Od 1 stycznia 2020 r. będą obowiązywały szczególne regulacje dotyczące przypisania transportu do dostawy, gdy transport będzie organizował podmiot pośredniczący. Dotyczy to jednak przypadków, gdy transport będzie dokonywany między krajami UE. Gdy transport będzie miał miejsce z kraju UE, np. Polski, poza UE, zasady przypisania transportu do dostawy pozostają bez zmian.

Jeśli z kolei transport organizuje ostatni podmiot w łańcuchu, to dostawą nieruchomą jest transakcja między dwoma pierwszymi podmiotami. Skoro dostawa ta poprzedza wysyłkę (transport) towarów, to miejscem świadczenia jest miejsce rozpoczęcia wysyłki lub transportu towarów.

PRZYKŁAD

Dostawa ma miejsce między trzema podatnikami – polskim, niemieckim i norweskim. Towar jest transportowany z Polski bezpośrednio do Norwegii. Norweski podatnik organizuje transport. W takim przypadku dostawa między polskim a niemieckim kontrahentem jest dostawą krajową opodatkowaną polskim VAT. Z kolei niemiecki podatnik powinien dokonać rejestracji do VAT na terytorium Polski i rozliczyć dostawę na rzecz norweskiego podmiotu jako eksport.

5. Czy wywiezione poza UE towary muszą być objęte procedurą wywozu, aby zastosować stawkę 0%

Gdy towary opuściły faktycznie terytorium UE i są na to dowody, dostawa powinna być opodatkowana stawką 0% jako eksport, mimo że towary nie zostały objęte procedurą wywozu. Artykuł 146 ust. 1 lit. a dyrektywy 2006/112 nie przewiduje sytuacji, że towar przeznaczony do wywozu musiałby być objęty procedurą wywozu, by można było zastosować zwolnienie z prawem do odliczenia (co odpowiada w Polsce stawce 0%). Zatem przepis krajowy nie może wykraczać poza to, co jest niezbędne dla zapewnienia prawidłowego poboru podatku. Jeśli więc państwo członkowskie wprowadza dodatkowe wymogi formalne niewynikające wprost z dyrektywy, to nie zachowuje zasady proporcjonalności. Potwierdził to TSUE w wyroku z 28 marca 2019 r. w sprawie C-275/18, Milan Vinš, w którym czytamy:

TSUE *Artykuł 146 ust. 1 lit. a w zw. z art. 131 dyrektywy Rady 2006/112/WE z 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej – dalej*

dyrektywa 2006/112 – należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on temu, aby przepis prawa krajowego uzależniał zwolnienie z podatku od wartości dodanej przewidziane dla towarów przeznaczonych do wywozu poza terytorium Unii Europejskiej od przesłanki, aby towary te zostały objęte procedurą celną wywozu, w sytuacji, w której jest bezsporne, że zostały spełnione materialnoprawne przesłanki zwolnienia, w tym w szczególności przesłanka faktycznego wyprowadzenia danych towarów z terytorium Unii.

6. Czy można pozbawić eksportera prawa do stawki 0%, gdy dostawa została dokonana na rzecz niezidentyfikowanego podmiotu

Do tej pory w praktyce uważano, że aby można było mówić o eksporcie towarów, odbiorca towaru powinien być skonkretyzowany. Gdy zagraniczny nabywca zaprzeczył, że doszło do transakcji, lub nie udało się go odnaleźć, z jednej strony uznawano, że nie doszło do dostawy towarów, a z drugiej – opodatkowywano tę dostawę jak krajową.

Może to zmienić ostatni wyrok TSUE z 17 października 2019 r. Zapadł on w sprawie C-653/18, Unitel, gdzie Trybunał zajmował się pytaniem prejudycjalnym NSA (postanowienie z 19 czerwca 2018 r., sygn. akt I FSK 126/18). Trybunał uznał, że:

TSUE *Artykuł 146 ust. 1 lit. a) i b) oraz art. 131 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, a także zasady neutralności podatkowej i proporcjonalności należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one praktyce krajowej, takiej jak będąca przedmiotem postępowania głównego, polegającej na uznawaniu w każdym wypadku, że nie dochodzi do dostawy towarów w rozumieniu tego pierwszego przepisu, i w konsekwencji na odmowie skorzystania ze zwolnienia z podatku od wartości dodanej (VAT), jeżeli dane towary zostały wywiezione poza terytorium Unii Europejskiej, a po dokonaniu wywozu organy podatkowe stwierdziły, że nabywcą tych towarów nie była osoba wykazana na fakturze wystawionej przez podatnika, lecz inny nieustalony podmiot.*

Jeżeli bowiem zostałoby udowodnione, że towar został sprzedany i fizycznie opuścił terytorium Unii, to mamy do czynienia z dostawą towarów, bez względu na ustalenie rzeczywistego nabywcy.

Przy czym TSUE uznał, że można odmówić zastosowania stawki 0%, jeżeli zostanie wykazane, że podatnik wiedział lub powinien był wiedzieć, iż transakcja wiąże się z oszustwem popełnionym na szkodę VAT. Podatnik powinien zatem dochować należytej staranności w kontaktach ze swoimi kontrahentami.

Jeśli zaś podatnik „zawinił" (niekoniecznie chodzi o bezpośredni udział w oszustwie, ale np. o niedbalstwo), to dana transakcja nie stanowi transakcji podlegającej opodatkowaniu VAT i w konsekwencji nie uprawnia do odliczenia podatku naliczonego.

Paradoksalnie więc w 2020 r. może się okazać, że w praktyce (w związku z zaostrzeniem przepisów o WDT) stosowanie stawki 0% będzie niekiedy łatwiejsze w eksporcie.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 2 pkt 8, art. 7 ust. 8, art. 22 ust. 1–3, art. 41 ust. 4–11 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług – j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 1274; ost.zm. Dz.U. z 2019 r. poz. 2200
- art. 146 ust. 1 lit. a dyrektywy Rady 2006/112/WE z 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej – Dz.Urz. UE L Nr 347, s. 1, ze zm.

Łukasz Matusiakiewicz
radca prawny specjalizujący się w prawie podatkowym

2 Jak skorygować informację podsumowującą, gdy faktura za WNT wpłynęła z opóźnieniem

PROBLEM

Faktura za WNT wpłynęła do firmy w październiku. Została wystawiona 30 czerwca. Dokumentuje dostawę, która miała miejsce w czerwcu. Czy można ją rozliczyć na bieżąco, czy trzeba korygować VAT-UE, VAT-7 i JPK_VAT za czerwiec? Jak dokonać takiej korekty?

RADA

Trzeba złożyć korektę deklaracji VAT-7 i JPK_VAT za czerwiec oraz skorygować VAT-UE za pomocą formularza VAT-UEK.

UZASADNIENIE

O tym, kiedy rozliczyć fakturę dokumentującą WNT, która wpłynęła z opóźnieniem, decyduje data powstania obowiązku podatkowego. Obowiązek ten w wewnątrzwspólnotowym nabyciu towarów powstaje z chwilą wystawienia faktury przez podatnika podatku od wartości dodanej, nie później jednak niż 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy towaru będącego przedmiotem wewnątrzwspólnotowego nabycia (art. 20 ustawy o VAT).

Jak z tego wynika, decydująca jest data wystawienia faktury. Dopiero gdy faktura nie zostanie wystawiona do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy, obowiązek podatkowy powstaje w tym dniu. Podatnik powinien rozliczyć VAT za ten okres, mimo braku faktury, a następnie dokonania korekty, gdy okaże się, że otrzymana w końcu faktura została wystawiona z datą wcześniejszą.

Jak wynika z pytania, Państwa firma nie dokonała takiego rozliczenia, tylko czekała na fakturę. Dlatego w omawianym przypadku konieczna będzie korekta deklaracji za czerwiec, gdyż obowiązek podatkowy powstał w czerwcu. W wyniku korekty deklaracji za ten okres należy powiększyć podatek należny z tytułu WNT. Nie można jednak w deklaracji za ten sam okres odliczyć VAT naliczonego. W przypadku uwzględnienia przez podatnika kwoty podatku należnego w deklaracji podatkowej, w której jest on obowiązany rozliczyć ten podatek, w terminie późniejszym niż 3 miesiące od upływu miesiąca, w którym w odniesieniu do nabytych towarów powstał obowiązek podatkowy, może on odpowiednio zwiększyć kwotę podatku naliczonego w rozliczeniu za okres rozliczeniowy, w odniesieniu do którego nie upłynął jeszcze termin do złożenia deklaracji podatkowej (art. 86 ust. 10i ustawy o VAT).

Dlatego VAT naliczony może być odliczony w bieżącej deklaracji, której termin odliczenia nie minął. W taki sam sposób należy dokonać odpowiednich zapisów w JPK_VAT.

PRZYKŁAD

Firma nabyła towar 15 czerwca. Nie otrzymała jednak faktury, którą sprzedawca przesłał dopiero 10 października. Faktura została wystawiona z datą czerwcową. Do czasu

otrzymania faktury firma nie rozliczała VAT. W takim przypadku będzie zobowiązana do złożenia:

- korekty deklaracji i JPK_VAT za czerwiec i rozliczenia VAT należnego,
- deklaracji za wrzesień i odliczenia VAT naliczonego.

W omawianym przypadku istnieje również obowiązek złożenia korekty informacji podsumowującej. Służy do tego odrębny formularz VAT-UEK. Nie trzeba załączać do niego wyjaśnień, dlaczego dokonywana jest korekta. Inaczej niż w przypadku korekty deklaracji VAT-7 wpisujemy tylko korygowane informacje.

PRZYKŁAD

Firma nabyła towar 15 czerwca. Nie otrzymała jednak faktury, którą sprzedawca przesłał dopiero w październiku. Dlatego w złożonej informacji podsumowującej za czerwiec nie wykazała tej transakcji. Faktura została wystawiona z datą czerwcową przez niemieckiego kontrahenta. Dlatego firma musi skorygować informację podsumowującą za czerwiec. W tym celu musi złożyć formularz VAT-UEK.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 20, art. 86 ust. 10b pkt 2, ust. 10i, art. 101 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług – j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 2174; ost.zm. Dz.U. z 2019 r. poz. 2200

Marcin Jasiński
ekspert w zakresie VAT

Polecamy:

W 2020 r. podatników czekają istotne zmiany w zakresie ustalania kosztów uzyskania przychodów.

W **„Poradniku Gazety Prawnej”** nr 1/2020 piszemy m.in. o:

- nowych wyłączeniach z kosztów podatkowych
- podwyższeniu wysokości pracowniczych kosztów uzyskania przychodów
- ustalaniu kosztów w sposób ryczałtowy
- rozpoznawaniu KUP w działalności gospodarczej
- wydatkach stanowiących KUP z najmu i dzierżawy

www.sklep.infor.pl 801 626 666, 22 761 30 30 bok@infor.pl

1 Jak na paragonie powinna być wykazywana i rozliczana opłata recyklingowa

PROBLEM

Sprzedając klientom torby foliowe, pobieramy opłatę recyklingową. Czy powinna być w osobnej pozycji? Czy trzeba naliczyć VAT?

RADA

Opłata recyklingowa zwiększa podstawę opodatkowania torby foliowej i powinna być opodatkowana 23% VAT. W przypadku gdy sprzedajemy torby z tworzyw sztucznych w kwocie opłaty recyklingowej, nie musimy tworzyć oddzielnej pozycji na paragonie fiskalnym. Szczegóły w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Od 1 września 2019 r. opłacie recyklingowej podlegają wszystkie torby na zakupy z tworzywa sztucznego, z wyjątkiem bardzo lekkich toreb o grubości materiału poniżej 15 mikrometrów. Torby poniżej 15 mikrometrów są wymagane ze względów higienicznych lub oferowane jako podstawowe opakowanie żywności sprzedawanej luzem. Czyli torby na zakupy z tworzywa sztucznego to torby z uchwytami lub bez uchwytów, wykonane z tworzywa sztucznego, które są oferowane w jednostkach handlu detalicznego lub hurtowego, z wyjątkiem toreb o grubości poniżej 15 mikrometrów.

Ustawodawca określił obecnie wysokość stawki opłaty recyklingowej za jedną torbę na 20 gr.

Opłata może stanowić całkowity koszt torby lub zostać doliczona do ceny ustalonej przez podmiot gospodarczy. W tym ostatnim przypadku ostateczna opłata ponoszona przez klienta będzie składała się z właściwej ceny torby oraz doliczonej do niej opłaty recyklingowej.

Przedsiębiorca dokonujący sprzedaży toreb z tworzyw sztucznych na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników indywidualnych powinien je ewidencjonować przy zastosowaniu kas rejestrujących. Nie musi jednak odrębnie wykazywać opłaty recyklingowej.

Przypomnijmy, że podstawą opodatkowania VAT jest wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy towarów lub usługodawca otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od nabywcy, usługobiorcy lub osoby trzeciej (art. 29a ust. 1 ustawy o VAT). Podstawa opodatkowania obejmuje podatki, cła, opłaty i inne należności o podobnym charakterze, z wyjątkiem kwoty podatku. Tym samym opłata recyklingowa zwiększa podstawę opodatkowania torby foliowej. Zatem tak jak torba po-

WAŻNE Opłata recyklingowa nie musi być odrębnie wykazana na paragonie.

winna być opodatkowana stawką 23%. Potwierdza to Ministerstwo Finansów, które w swoim komunikacie „Opodatkowanie VAT sprzedaży toreb na zakupy z tworzyw sztucznych" poinformowało, że opłata recyklingowa, która jest elementem należności za dostawę torby, jest wliczana do podstawy opodatkowania z tytułu tej dostawy opodatkowanej VAT ze stawką 23%. Tym samym, jeśli dokonujemy sprzedaży toreb w kwocie powyżej wysokości opłaty recyklingowej, nie musimy na paragonie wyszczególniać tej opłaty.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 29a ust. 1, art. 111 ust. 1c ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług – j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 2174; ost.zm. Dz.U. z 2019 r. poz. 2200
- § 1 rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie stawki opłaty recyklingowej – Dz.U. z 2019 r. poz. 1639

©℗

Tomasz Burchard
doradca podatkowy

2 Czy podlega VAT sprzedaż własnego samochodu przez komornika

PROBLEM

Komornik sprzedaje samochód osobowy, który nabył w 2017 r. Przy jego zakupie komornikowi przysługiwało prawo do odliczenia połowy VAT. Obecnie komornik nie jest zarejestrowany jako podatnik VAT. Wyrejestrował się jako podatnik VAT ze względu na zmianę przepisów. Czy mimo to z tytułu sprzedaży samochodu powinien naliczyć VAT?

RADA

Jeśli komornik wyrejestrował się jako podatnik VAT w 2019 r. ze względu na zmianę przepisów i zmianę interpretacji ogólnej MF, należało sporządzić spis z natury, który powinien uwzględniać również samochód. VAT od tego samochodu powinien był zostać rozliczony w ostatniej składanej deklaracji VAT-7/VAT-7K. Jeśli komornik nie uczynił tego, należy złożyć korektę deklaracji za ten okres i rozliczyć zaległy VAT. Natomiast obecnie sprzedaż samochodu nie podlega VAT. Mimo wydania interpretacji ogólnej w interpretacjach indywidualnych pojawiają się opinie, że komornik jest podatnikiem w przypadku czynności nieezgekucyjnych wykonywanych w ramach działalności komorniczej. Szczegóły w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Od 1 stycznia 2019 r. sytuacja komorników sądowych w zakresie rozliczeń VAT zmieniła się diametralnie. Zmianie uległy przepisy o komornikach sądowych. Z tego powodu Minister Finansów w interpretacji ogólnej z 15 kwietnia 2019 r. (sygn. PT9.8101.1.2019) uznał, że od 1 stycznia 2019 r. komornicy sądowi nie wykonują samodzielnie działalności gospodar-

czej w rozumieniu art. 15 ust. 1 ustawy o VAT. W konsekwencji nie podlegają także opodatkowaniu VAT. Dlatego nie są podatnikami VAT w zakresie zarówno czynności w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym, jak i czynności pozostałych.

Sprzeczne stanowisko organów skarbowych na temat opodatkowania komorników

Stanowisko zajęte przez Ministra Finansów wydawało się jednoznaczne. Z czasem jednak pojawiły się interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, z których wynika, że wyłączenie z VAT dotyczy jedynie wykonywanych przez komorników czynności realizowanych w ramach postępowania egzekucyjnego i zabezpieczającego. Natomiast tzw. czynności nieegzekucyjne są – zdaniem Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej – wykonywane przez komorników w ramach działalności gospodarczej opodatkowanej VAT. W konsekwencji z tytułu ich wykonywania komornicy pozostają podatnikami VAT. Tytułem przykładu można wskazać interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 29 sierpnia 2019 r. (sygn. 0112-KDIL1-1.4012.384.2019.1.MW) oraz z 16 września 2019 r. (sygn. 0111-KDIB3-1.4012.544.2019.1.WN). Jak czytamy w drugiej z tych interpretacji:

MF *Wnioskodawca w związku z podejmowanymi czynnościami tzw. nieegzekucyjnymi UKS, od 1 stycznia 2019 r. jest podatnikiem podatku od towarów i usług, o którym mowa w art. 15 ust. 1 ustawy, wykonującym ww. czynności w ramach działalności gospodarczej, w rozumieniu art. 15 ust. 2 ustawy. Tym samym pobierane przez Wnioskodawcę opłaty z tytułu czynności nieegzekucyjnych UKS podlegają opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług.*

Stanowisko to jest jednak niezgodne ze stanowiskiem zajętym przez Ministra Finansów we wskazanej interpretacji ogólnej. Nie da się go bowiem pogodzić z takimi zawartymi w interpretacji ogólnej stwierdzeniami jak:

MF *(…) komornicy sądowi nie wykonują samodzielnie działalności gospodarczej w rozumieniu art. 15 ust. 1 ustawy o VAT, a co za tym idzie nie są podatnikami podatku od towarów i usług (…)* czy *(…) komornicy nie podlegają opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług (…).*

Konsekwencje przyjęcia stanowiska, że komornik nie prowadzi działalności opodatkowanej VAT w zakresie całej działalności komorniczej

Przyjęcie stanowiska, że komornicy nie są z tytułu prowadzonej działalności komorniczej podatnikami VAT, oznaczałoby, że opodatkowaniu VAT nie podlega:

- wykonywanie czynności przez komorników w ramach całej działalności komorniczej,
- zbywanie przez komorników składników majątku wykorzystywanych do działalności komorniczej.

Zatem zbywanie przez komorników samochodów, co do zasady, nie podlega opodatkowaniu VAT. Jeżeli komornik nie prowadzi innej działalności poza komorniczą, z tytułu sprzedaży samochodu nie będzie działał w charakterze podatnika VAT. W konsekwencji nie będzie obowiązany do naliczenia VAT. Jest tak, mimo że przy nabyciu tego samochodu komornikowi przysługiwało prawo do odliczenia VAT.

Jak wynika z pytania, komornik przyjął to stanowisko za prawidłowe, gdyż wyrejestrował się z VAT. Jeżeli komornik nie prowadzi innej działalności gospodarczej w rozumieniu VAT poza niepodlegającą temu podatkowi działalnością komorniczą, obowiązany był opodatkować samochód VAT w ramach tzw. spisu z natury. Jeśli nie wykonał tego obowiązku, ciąży on na nim nadal. VAT od tego samochodu należało rozliczyć w ostatniej deklaracji.

Konsekwencje przyjęcia, że czynności nieegzekucyjne podlegają VAT

Obowiązek sporządzenia spisu nie ciążyłby natomiast na komorniku, gdyby przyjąć stanowisko wynikające z interpretacji indywidualnych. Oznaczałoby to bowiem, że komornik z dniem 1 stycznia 2019 r. nie zaprzestał wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu VAT. Nadal wykonuje podlegające opodatkowaniu VAT tzw. czynności nieegzekucyjne.

W takim przypadku, zbywając składniki majątku wykorzystywane do prowadzonej działalności komorniczej, działałby jednak w charakterze podatnika VAT. W związku z tym powinien z tytułu sprzedaży samochodu naliczyć VAT według stawki 23%.

WAŻNE Zbywając samochód jako podatnik VAT z tytułu tzw. czynności nieegzekucyjnych, komornik powinien naliczyć od tej sprzedaży 23% VAT.

Jednocześnie jeśli samochód przy sprzedaży będzie opodatkowany 23% stawką podatku, a komornikowi przysługiwało 50% prawo do odliczenia VAT z tytułu jego nabycia, zastosowanie znajdzie korekta podatku naliczonego, o której mowa w art. 90b ustawy o VAT. Komornik będzie miał prawo do odliczenia części VAT, która przy nabyciu samochodu nie stanowiła kwoty podatku naliczonego (art. 90b ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 90b ust. 2 ustawy o VAT).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 5 ust. 1, art. 14 oraz art. 15 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług – j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 2174; ost.zm. Dz.U. z 2019 r. poz. 2200
- art. 2 ust. 1 lit. a dyrektywy 2006/112/WE z 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej – Dz.Urz. UE L 347 z 11 grudnia 2006 r.

Tomasz Krywan
doradca podatkowy

3 Czy w przypadku nabywania usług spawalniczych konieczne może być stosowanie MPP

PROBLEM

Spółka z o.o. zleca wykonywanie usług spawalniczych. W niektórych przypadkach przedmiotem zleceń jest spawanie konstrukcji stalowej balkonów z elementów prefabrykowanych stalowych wraz z ich montażem na budynkach wielorodzinnych (blokach), a w niektórych przypadkach – spawanie takich konstrukcji bez montażu. Czy przy obydwu transakcjach konieczne może być

opłacanie przez spółkę otrzymywanych faktur z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności?

RADA

Opłacanie faktur z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności będzie konieczne tylko w przypadku faktur dokumentujących świadczenie usług spawania konstrukcji stalowej balkonów wraz z ich montażem na budynkach.

UZASADNIENIE

Od 1 listopada 2019 r. obowiązują znowelizowane przepisy określające obowiązek stosowania mechanizmu podzielonej płatności (art. 108a ust. 1a ustawy o VAT). Istnieje on, jeżeli łącznie zostanie spełnionych pięć warunków (zob. tabelę).

Tabela. Warunki dokonywania płatności z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności

Lp.	Szczegółowy zakres czynności
1.	Podatnik VAT otrzymał fakturę z wykazaną kwotą VAT albo przekazuje całość lub część zapłaty przed dokonaniem dostawy towarów lub wykonaniem usługi.
2.	Otrzymana faktura dokumentuje nabycie towarów lub usług wymienionych w nowym załączniku nr 15 do ustawy o VAT albo nabycia towarów lub usług wymienionych w nowym załączniku nr 15 do ustawy o VAT dotyczy kwota płacona przed dokonaniem dostawy towarów lub wykonaniem usługi.
3.	Kwota należności ogółem na fakturze przekracza kwotę 15 000 zł albo kwotę tę przekracza zaliczka płacona przed dokonaniem dostawy towarów lub wykonaniem usługi.
4.	Płatność nie jest dokonywana w drodze potrącenia, o którym mowa w art. 498 Kodeksu cywilnego; wyłączenie to będzie mieć zastosowanie w zakresie, w jakim kwoty należności są potrącane (art. 108a ust. 1d ustawy o VAT).
5.	Płatność nie wynika z faktury dokumentującej transakcje realizowane w wykonaniu umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym, o której mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym, jeżeli podmiot, na rzecz którego dokonywana jest płatność, na dzień dokonania dostawy był partnerem prywatnym, z którym podmiot publiczny zawarł umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym, lub jednoosobową spółką partnera prywatnego albo spółką kapitałową, której jedynymi wspólnikami są partnerzy prywatni, z którą podmiot publiczny zawarł umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym (art. 108a ust. 1e ustawy o VAT).

Jednym z warunków koniecznych do stosowania MPP jest to, że otrzymana faktura dokumentuje nabycie towarów lub usług wymienionych w nowym załączniku nr 15 do ustawy o VAT. Z pytania Czytelnika wynika natomiast, że wątpliwości dotyczą usług spawalniczych. Dlatego należy przeanalizować, czy tego rodzaju usługi zostały wymienione w załączniku nr 15 do ustawy o VAT.

Otóż według PKWiU usługi spawalnicze mogą być klasyfikowane na dwa sposoby. Mogą być bowiem klasyfikowane jako:

- roboty budowlane (PKWiU 41-43), jeżeli usługi spawalnicze są bezpośrednio powiązane z określonym obiektem budowlanym (np. spawanie stalowych szkieletów wieżowców, elementów żelbetowych ścian nośnych czy konstrukcji mostów, wiaduktów);

- usługi obróbki metali i nakładania powłok na metale (PKWiU 25.61) albo usługi naprawy i konserwacji metalowych wyrobów gotowych (PKWiU 33.11); w tym wypadku nie są klasyfikowane jako roboty budowlane.

Zatem należy wnioskować, że nabywane przez Państwa usługi spawania konstrukcji stalowej balkonów wraz z ich montażem na budynkach wielorodzinnych stanowią roboty związane z montażem i wznoszeniem konstrukcji z elementów prefabrykowanych (PKWiU 43.99.70.0). Usługi te wymienione są w poz. 143 załącznika nr 15 do ustawy o VAT. Zatem w zakresie, w jakim spełnione są również pozostałe wymienione w tabeli warunki, konieczne jest opłacanie przez spółkę faktur dokumentujących świadczenie usług z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności. Na marginesie dodać należy, że towarzyszy temu obowiązek oznaczania tych faktur przez sprzedawców wyrazami „mechanizm podzielonej płatności" (art. 106e ust. 1 pkt 18a ustawy o VAT).

Druga grupa usług nie została wymieniona w załączniku nr 15 do ustawy o VAT. Nabywane przez spółkę usługi spawania konstrukcji stalowej balkonów bez ich montażu na budynkach nie należą do usług, za które płatność musi nastąpić z zastosowaniem MPP. W konsekwencji faktur dokumentujących świadczenie takich usług spółka nie musi opłacać z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności. Sprzedawcy zaś nie mają obowiązku oznaczania tych faktur wyrazami „mechanizm podzielonej płatności". Jest tak niezależnie od kwoty należności ogółem na tych fakturach.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 106e ust. 1 pkt 18a oraz art. 108a ust. 1a ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług – j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 2174; ost.zm. Dz.U. z 2019 r. poz. 2200

©℗

Tomasz Krywan
doradca podatkowy

W 2020 r. z „Biuletynem VAT"

otrzymają Państwo:

- **„Przewodnik po zmianach w VAT i akcyzie 2019/2020"**
- dwa dodatki książkowe z cyklu **„Kodeks księgowego"** zawierające ujednolicone teksty przepisów VAT, tj. ustawę o VAT i rozporządzenia wykonawcze
- cztery dodatki tematyczne **„Temat na życzenie"** – w wersji papierowej
- cztery dodatki z cyklu **„Przegląd orzecznictwa i interpretacji"** – w wersji elektronicznej
- cztery instrukcje z cyklu **„Ściąga księgowego"**

oraz prezent specjalny, dwie książki:

- **„Leksykon VAT 2020"** – kompleksowo omawiający zagadnienia dotyczące rozliczeń VAT, najnowsze zmiany, orzecznictwo i interpretacje organów podatkowych
- **„Instrukcje VAT 2020. 15 praktycznych procedur dla podatników"**

www.sklep.infor.pl 801 626 666, 22 761 30 30 bok@infor.pl

1 Biała lista podatników VAT

„Biała lista" to potoczna nazwa Wykazu podatników zarejestrowanych, niezarejestrowanych oraz wykreślonych i przywróconych do rejestru VAT, o którym mowa w art. 96b ustawy o VAT. Wykaz ten – w obecnym kształcie – funkcjonuje od 1 września 2019 r. Korzystając z Wykazu, każdy podatnik może zweryfikować status swojego kontrahenta, a przede wszystkim sprawdzić, czy jest on zarejestrowany w rejestrze podatników VAT. Do końca 2019 r. Wykaz ten pełni wyłącznie funkcję informacyjną, ale zmieni się to już od 1 stycznia 2020 r.

Od 1 stycznia 2020 r. zaczynają obowiązywać sankcje za dokonywanie zapłaty na rachunki bankowe (lub w SKOK) nieujawnione w Wykazie. Wpłaty takie będą wyłączone z kosztów podatkowych. Dokonując zapłaty na rachunek spoza białej listy, można będzie sporo stracić, szczególnie że chodzi tu o płatności przekraczające 15 000 zł.

Dodatkową sankcję przewidziano w przepisach Ordynacji podatkowej. W przypadku zapłaty na rachunek spoza Wykazu podatnicy staną się współodpowiedzialni za VAT niezapłacony przez sprzedawcę – na zasadzie odpowiedzialności solidarnej.

Wszystko to oznacza, że od Nowego Roku pojawiają się nowe obowiązki: sprawdzanie rachunków kontrahentów w Wykazie, dokumentowanie tej czynności oraz dokonywanie płatności na rachunki z Wykazu. W praktyce nowe przepisy, sankcje i obowiązki oznaczają dla podatników masę problemów. „Biała lista podatników VAT" to publikacja, która pomoże rozwiązać te problemy.

Warto wiedzieć, że nowe przepisy nie sprowadzają się tylko do wprowadzania sankcji. Wskazują też procedury pozwalające na ich uniknięcie czy wyłączenie. W publikacji procedury te zostały szczegółowo omówione.

Należy też podkreślić praktyczne walory publikacji. Autor udziela w niej odpowiedzi na wiele pytań zgłoszonych przez podatników, przytacza wyjaśnienia Ministerstwa Finansów, podaje liczne przykłady i zestawienia tabelaryczne.

Publikacja odpowiada m.in. na pytania:

- jak aktualizować dane zawarte w Wykazie,
- kiedy podatnik będzie musiał wyłączyć wydatek z kosztów podatkowych,
- jakie są warunki stosowania sankcji wyłączenia z kosztów,
- kiedy podatnik uniknie sankcji,
- w jakich sytuacjach podatnik będzie musiał rozpoznać dodatkowe przychody,
- jakie będą warunki poniesienia odpowiedzialności solidarnej za VAT niezapłacony przez sprzedawcę,
- dlaczego warto zawiadomić urząd skarbowy o zapłacie na rachunek nieujawniony w Wykazie.

POLECAMY

w następnym numerze Biuletynu VAT:

- Jak od 2020 r. dokumentować sprzedaż detaliczną
- Jak po wyroku TSUE rozliczać sprzedaż za pomocą kart paliwowych
- Jaka data jest istotna z punktu widzenia obejmowania faktur zbiorczym przelewem w ramach MPP
- Czy wydawane od 1 listopada 2019 r. WIS gwarantują podatnikom ochronę
- Czy można dokonać przerachowania VAT na inny podatek, jeśli urząd wstrzymuje zwrot badając jego zasadność

w INFORLEX:

Książka **„Biała lista podatników VAT"**
Publikacja zawiera komplet informacji o:

- zasadach prowadzenia przez Szefa KAS tzw. białej listy, czyli Wykazu podmiotów zarejestrowanych jako podatnicy VAT, niezarejestrowanych oraz wykreślonych i przywróconych do rejestru VAT,
- sankcjach obowiązujących od 2020 r. – za wpłaty na rachunki, których nie ma w Wykazie,
- warunkach odpowiedzialności solidarnej podatników, którzy dokonają wpłat na rachunki spoza Wykazu.

PRENUMERATA 2020

BIULETYN VAT PREMIUM
z serwisem czasopisma
na 12 miesięcy w cenie 819 zł brutto

MONITOR księgowego PREMIUM
z serwisem czasopisma
na 12 miesięcy w cenie 879 zł brutto

MONITOR prawa pracy i ubezpieczeń PREMIUM
z serwisem czasopisma
na 12 miesięcy w cenie 769 zł brutto

BIULETYN głównego księgowego PREMIUM
z serwisem czasopisma
na 12 miesięcy w cenie 919 zł brutto

www.sklep.infor.pl
801 626 666, 22 761 30 30
bok@infor.pl

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

Grupa INFOR PL

Prezes Zarządu
Ryszard Pieńkowski

INFOR PL Spółka Akcyjna
01-042 Warszawa, ul. Okopowa 58/72
www.infor.pl

Dyrektor Centrum Wydawniczego
Marzena Nikiel
marzena.nikiel@infor.pl

Redaktor naczelna
Joanna Dmowska
joanna.dmowska@infor.pl

Zespół redakcyjny
Magdalena Miklewska – redaktor
Barbara Redzyńska – korekta
Edyta Wojtecka – redaktor graficzna
Agnieszka Wójcik – sekretarz redakcji

Adres redakcji:
01-042 Warszawa, ul. Okopowa 58/72
tel. 22 531 48 37
www.bv.infor.pl

Biuro Reklamy:
Ewa Gromek
e-mail: ewa.gromek@infor.pl
tel. 510 024 764

Zamówienia na prenumeratę:
Biuro Osługi Klienta:
01-042 Warszawa, ul. Okopowa 58/72
tel. 22 761 30 30, 801 626 666
e-mail: bok@infor.pl
www.sklep.infor.pl

Copyright by INFOR PL S.A. Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wykonywanie kserokopii lub powielanie inną metodą oraz rozpowszechnianie bez zgody wydawcy w całości lub części jest zabronione i podlega odpowiedzialności karnej.

Ⓒ – znak zastrzeżenia praw autorskich;
Ⓟ – znak odpłatności;
ⒸⓅ – dwa znaki przy artykule oznaczają możliwość jego dalszego wykorzystania wyłącznie po uiszczeniu opłaty zgodnie z cennikiem (www.infor.pl/licencje) i w zgodzie z Regulaminem korzystania z artykułów redakcyjnych.

INFOR PL S.A. jest podatnikiem VAT,
NIP 118-00-93-066

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji tekstów oraz zwrotu materiałów zamówionych, a niezatwierdzonych do druku. Materiałów niezamówionych nie zwracamy. Nie ponosimy odpowiedzialności za treść reklam zamieszczonych na łamach.

Nakład 3500 egz.

OD 1 STYCZNIA 2020

BIAŁA LISTA PODATNIKÓW VAT

JAK STOSOWAĆ NOWE PRZEPISY

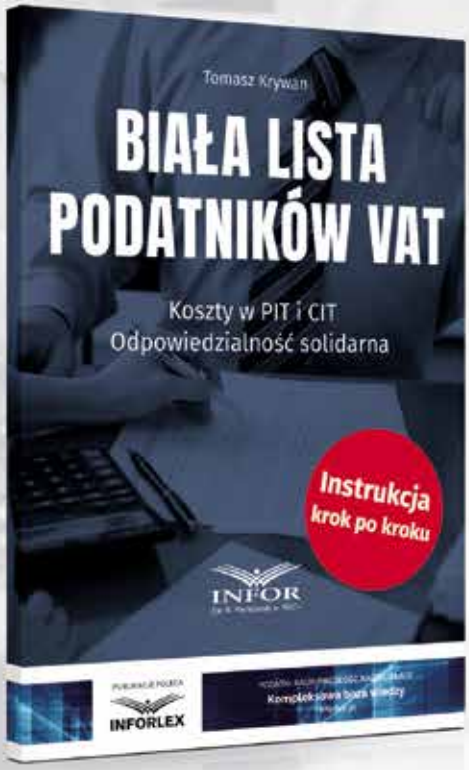

Poradnik przystępnie omawia nowe rozwiązania prawne oraz rozstrzyga wiele kwestii praktycznych związanych z wprowadzeniem nowych regulacji

W publikacji m.in.:

- Jakie dane można znaleźć w Wykazie podatników VAT
- Jak aktualizować dane zawarte w Wykazie
- Czy korzystanie z Wykazu chroni podatników
- Jakie sankcje będą grozić za dokonywanie zapłaty na rachunki spoza Wykazu
- Kiedy podatnik będzie musiał wyłączyć wydatek z kosztów podatkowych
- Jakie są warunki stosowania sankcji polegającej na wyłączeniu z kosztów
- Kiedy podatnik uniknie sankcji

Cena: 69 zł

Szczegóły na **sklep.infor.pl**

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

sklep.infor.pl | 22 212 07 30, 801 626 666 | bok@infor.pl

INFORLEX

POLECAMY!

PODATKI
KSIĘGOWOŚĆ
KADRY
PŁACE
HR

Kompleksowa baza wiedzy

Testuj bezpłatnie

inforlex.pl